

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

У Чернівці відкрився Молодіжний центр праці. Тут готуватимуть офіціантів, барменів, поліграфістів. З'явилася можливість безплатно опанувати комп'ютер.

На знімку: у кімнаті психологічного розвантаження заняття проводить психолог Ірина Глушко.

АКТУАЛЬНО

Тільки компромісний варіант

Після закінчення переговорів з Генсеком НАТО Джорджем Робертсоном Голова Верховної Ради України Володимир Литвин відповів на низку запитань журналістів. Зокрема, він підкреслив, що спостерігається процес погіршення україно-російських відносин. Український парламент прийняв толерантну заяву стосовно подій навколо Тузли, і на зустрічі з російськими парламентаріями, на думку Володимира Литвина, обговорюватимуть весь спектр проблем. «Треба відходити від скиглення у цих питаннях. Знайти політичну мужність і витримку, щоб не нагнітати пристрасті», — підкреслив Голова Верховної Ради.

Щодо переговорів з лідерами фракцій, то Володимир Литвин зазначив, що, на його погляд, рішення може знайти тільки компромісний варіант. Лише баланс інтересів більшості й опозиції є найреальнішим виходом із ситуації, що склалася у Верховній Раді. Стосовно вимог деяких лідерів опозиції, що заважають роботі парламенту, Голова Верховної Ради зауважив, що цей список може бути невичерпний. «Я сприймаю те, що відбувається в парламенті, як свою особисту трагедію», — підкреслив Володимир Литвин.

Ще, на його думку, треба змінити Регламент, з тим, щоб вівторок, а не четвер, був днем прийняття рішень.

З приводу можливості відставки нинішнього прем'єра, яку вчора озвучила лідер партії БЮТ Юлія Тимошенко, Володимир Литвин вважає, що це не реально: «Потрібно почекати до квітня, зараз це недоцільно, тому що будь-яка нова кандидатура прем'єра не дістане підтримки в сесійній залі». Володимир Литвин пояснив це тим, що новий прем'єр зможе стати новим конкурентом у президентській гонці.

ПРИВАТИЗАЦІЯ

Надзвичайщина

Дві важливі заяви зробив глава ФДМУ Михайло Четочев.

Обидві стосуються конкурсних заявок на купівлю активів двох металургійних комбінатів на Дніпропетровщині, які перебувають у полі зору нашої газети: імені Петровського та імені Держинського.

Отже, за словами Михайла Четочева, головне приватизаційне відомство схиляється до того, щоб виставити на продаж не 42,26 відсотка акцій ДМК імені Петровського, а 60 відсотків.

(Закінчення на 4-й стор.).

У КОМІТЕТАХ ВР

Автовиробники й автоімпортери шукають взаєморозуміння

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

Коли було прийнято базовий Закон «Про стимулювання виробництва автомобілів в Україні», Запорізький автозавод уже дишав на ладан — підприємство, орієнтоване на виробництво 140

тисяч автомобілів на рік, у 1997-му спромоглося виготовити їх тільки 1000 (!). Завод лише подавав ознаки життя, наרוшуючи багатомільйонні борги. Заводчани одержували в середньо-

му 54 гривні. Від банкрутства «ЗАЗ» врятували інвестиції, одержані після створення (завдяки прийнятому закону) СП «АвтоЗАЗ-ДЕУ».

(Закінчення на 7-й стор.).

У НОМЕР

Стабілізуючий чинник

Учора Голова КС України Микола Селівон провів прес-конференцію, присвячену підсумкам семірної діяльності Конституційного Суду. За цей період на його розгляд надійшло 27255 документів. З них 458 подань від Президента України, Верховної Ради та народних депутатів, органів державної влади, місцевого самоврядування та інших інстанцій.

(Закінчення на 2-й стор.).

Енергетики обіцяють «темний» кут

Напередодні опалювального сезону Луганське енергетичне об'єднання заявило про свої наміри обмежити енергопостачання таких великих підприємств регіону, як «Луганськводпром» і «Луганськводоканал». Така непопулярна форма з'ясування стосунків пов'язана з боргами, що нагромадилися. Водопостачальники звинили енергетиків у понад 90 млн. грн., збільшивши борг за минулий рік у 3,5 рази. У свою чергу, луганські енергетики перебувають у списках боржників у ДП «Енергоринок». Низький рівень проплат на всьому цьому

ланцюжку ставить під загрозу безпечне електропостачання регіону. Якщо компанія дотримає свого слова і з 20 жовтня справді обмежить енергопостачання «Луганськводпрому» та «Луганськводоканалу», соціального конфлікту, найпевніше, області не уникнути, повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.

Хліб звичайний і муніципальний

У багатьох торгових точках Одеси значно зросли ціни на хлібобулочну продукцію. Останнім часом побільшали черги в магазинах муніципальної мережі «Одеський коровай», де за рахунок дотацій з місцевого бюджету вже понад рік утримуються стабільні ціни на популярні сорти хліба «Білий», «Переяславський» та «Дарницький».

Проте подорожчали й окремі види продукції ВАТ «Одеський коровай». Наприклад, хліб «Обідний» вищого гатунку — з 1,48 гривні сягнув 1,96. На 10—20 копійок зросли ціни на дев'ять найменувань і ще п'ять копійок додали до вартості восьми найменувань хліба, повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.

Баланс
ТИЖНЯ

Етнос
у небезпеці

▼
3

Золоту
лозу
зламав
податок

▼
8

Ви просили
адреси?
Одержуйте

▼
12

Природа суєти не любить. Навіть при розробці законів

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Денне засідання
17 жовтня

Під час денного засідання парламентарії розглянули проект закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері поводження з відходами». Як зазначив Міністр охорони навколишнього середовища Сергій Поляков, мета законопроекту — більш повна реалізація правових механізмів, закладених у статтях Закону «Про відходи» та інших законодавчих актах. Внести зміни передбачено до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Закону «Про охорону навколишнього природного середовища» та деяких інших.

На думку голови підкомітету Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Юрія Ширка, прийняття закону сприятиме створенню розгалуженого взаємопов'язаного правового поля щодо повної реалізації законодавчих актів.

Юрій Кармазін із фракції «Наша Україна» зауважив, що оскільки документом пропонується встановити відповідальність громадян та посадових осіб за порушення вимог безпеки у вигляді

штрафів, а це фактично зміни до Адміністративного кодексу, то логічно було б з цього питання доповідати Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності. Депутат також наголосив, що відповідно до законопроекту звужуються права органів місцевого самоврядування. Якщо раніше до їх повноважень належало визначати території для складування, зберігання та розміщення виробничих, побутових відходів, то нині місцеві ради мають право лише визначати території для розміщення відходів. Екологічний комітет, як і більшість депутатів, схилився до того, що необхідно прийняти проект закону за основу з подальшим доопрацюванням.

Водночас проект закону «Про упаковку та відходи упаковки» не був схвалений більшістю депутатів. Віталій Мойко з фракції «Трудова Україна» наголосив, що документ не пропонує нічого нового у сфері поводження з відходами упаковки, а також не дає можливості створити ефективну загальнонаціональну систему поводження з відходами, а лише встановлює обмеження у здійсненні підприємницької діяльності.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Його підтримав і «нашоукраїнець» Юрій Кармазін. Його колега по фракції Євген Гірик висловив занепокоєння щодо такої ситуації: «Коли ми приймемо кодекс про відходи, екологічний кодекс і обговорюваний законопроект, то вийде так, що всі ці закони існуватимуть самі по собі, а відходи — самі по собі». І зазначив, що документ потребує відповідних програмних матеріалів і відповідного контролю за виконан-

ням цих програм. Законопроект, як і попередній, було направлено на доопрацювання.

Стосовно проекту закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо запобігання пропаганді терористичних актів)», то більшість парламентаріїв висловилися, що закон приймати не можна, принаймні, доки не буде розтлумачено вживані терміни.

Народні обранці розглянули проекти законів «Про внесення змін до Закону України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів (щодо порядку заповнення виборчого бюлетеня)» та «Про внесення змін до Кодексу про адміністративні правопорушення (щодо відповідальності за порушення строків розгляду депутатських звернень)».

Олена ГОРБУНОВА.

Президент відвідає Алкантару

Президент України Леонід Кучма перебуває з чотириденним офіційним візитом у Бразилії. Як повідомили в прес-службі Адміністрації Президента, під час 11-денного латиноамериканського турне він планує також відвідати Домініканську Республіку, Перу та Панаму.

У Бразилії глава Української держави; побуває на космодромі Алкантара, де вшанує пам'ять інженерів і техніків, які загинули 22 серпня під час підготовки до запуску штучного супутника Землі. Ця трагедія стала третьою невдалою спробою Бразилії вивести на орбіту штучний супутник Землі.

Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», тиждень тому Національний конгрес Бразилії ратифікував бразильсько-український договір про співробітництво в галузі космічних досліджень. Він передбачає, зокрема, можливість запуску українських ракет «Циклон-4» із космодрому Алкантара. Бразилія одержить плату за оренду і доступ до української технології.

ОБЕРЕЖНО!

Альтернатива «Альтернативи» — здоровий глузд

Минулого тижня нас ознайомили з результатами кількох паралельних соціологічних досліджень на популярну нині тему: хто найвірогідніший улюбленець волевиявлення-2004. Одержані дані підтверджують, що лідерство в рейтингах залишається за головним «нашоукраїнцем» Віктором Ющенком. Довіра до нього принаймні вдвічі перевищує симпатію до наступного кандидата в переліку потенційних учасників президентського забігу. Щоправда, за одними результатами, «срібло» дісталось лідерові комуністів Петру Симоненку, за іншими — Прем'єр-міністрові Віктору Януковичу.

Зрозуміло, що всі ці дані — річ дуже умовна для остаточних підсумків. Тих, що оголошуються Центровиборчком. В Азербайджані перед 15 жовтня також «рейтингував» лідер опозиції Іса Гамбар... Утім, є десятки способів вплинути на «цифру» ще до реалізації «плану Х». Один з них, здається, незабаром «тестуватиме» наші мізки на наявність власної «сірої речовини».

Телерадіокомпанія «Альтернатива», котру свого часу очолював керівник інформаційного управління адміністрації Президента, якому нині приписують авторство патентованих «темників» Сергій Васильєв, вирішила довести всім скептикам, що «документальне кіно» в Україні не згнуло. Нині, стверджує Інтернет-сайт «Провокація», триває напружений творчий процес над стрічкою «Звичайний нацизм». Точніше, всі «документи» відзнято і триває завершальна стадія — монтаж. За даними «Провокації», творці документально-публіцистичного фільму не є громадянами України.

У цьому ніхто й не сумнівався. Патрони «Альтернативи» зазвичай вдаються до послуг «однако» шушери, коли треба «сказати правду». Поза сумнівом, вітчизняні «незалежні» канали не відмовляться від задоволення прокрутити кіно про жажливе обличчя «нацистів».

До речі, показана на ICTV, а потім продубльована іншим ефіром «страшилка» про «причетність» до «антидержавної змови» Віктора Ющенка, також ліпилася за кордоном. Щоправда, гроші виявилися викинутими на вітер: «високохудожня продукція» не досягла бажаного ефекту. Не допомогли ні широке телеобговорення «картини», ні коментарі до нього «вдатних» аналітиків і політологів.

У те, що напередодні виборів не буде чергового «кіна», могли вірити тільки найнаївніші серед нас. Провокація — річ прогнозована. І, як бачимо, «захисники» моралі народу від впливу «коричневої чуми» знов не підвели «сподівань суспільства».

Облуда, у тому числі й інформаційна, як відомо, пройти не повинна. Альтернатива «Альтернативи» — здоровий глузд.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Стабілізуючий чинник

(Початок на 1-й стор.).

Отримано 271 конституційне звернення та понад 2370 звернень-листів, у тому числі 1766 — від громадян. Наймасовішим було надходження листів від громадян (15385), що свідчить, зокрема, про високий ступінь довіри наших співвітчизників до КС як захисника конституційних прав громадян. Високий суд прийняв 137 рішень та виніс понад 430 ухвал.

У конституційних поданнях та зверненнях найчастіше порушувалися питання щодо правових актів Верховної Ради, Президента, Кабміну, тлумачення законів України та положень Конституції.

За період діяльності КС до нього звернулися з листами 19314 громадян та юридичних осіб. У них йшлося про роз'яснення положень Конституції, інших нормативних актів, були скарги на рішення судів, порушення трудового законодавства та чимало інших питань.

Говорячи про значення утворення Конституційного Суду, М. Селівон вирізняв три основні його чинники: стабілізуючий у житті держави і суспільства; стимулюючий щодо дотримання законності; гаранта дотримання конституційних прав особи і громадянина. Статус КС та обсяг його повноважень, наголосив М. Селівон, дає змогу досить ефективно забезпечувати верховенство права та визначальних конституційних положень.

Упереджуючи запитання журналістів, Голова КС зазначив, що вже завершується робота з підготовки висновків щодо двох проектів про внесення змін до Конституції.

Іван ДМИТРЕНКО.

Перевірки ЗМІ — лише після виборів

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Комітет Верховної Ради з питань свободи слова та інформації ініціює відмову від податкових перевірок ЗМІ на час виборчої кампанії. На черговому засіданні комітету депутати, які входять до його складу, одноголосно підтримали проект постанови Верховної Ради України «Про забезпечення безперешкодної діяльності засобів масової інформації у передвиборний період 2004 року».

Цією постановою передбачається рекомендувати Кабінету Міністрів «вжити заходів щодо при-

пинення перевірок відповідними службами виконавчої влади і державних установ засобів масової інформації під час передвиборної кампанії по виборах Президента України з 1 січня до 30 жовтня 2004 року». А Державний податковий адміністрації — «змінити графіки перевірок засобів масової інформації на період передвиборної кампанії по виборах Президента України у 2004 році». Комплексні перевірки ЗМІ пропонується дозволити лише після завершення виборчої кампанії, після 30 жовтня 2004 року.

Вл. інф.

ФОТОФАКТ

На Алчевському металургійному комбінаті Луганської області відновлено давню форму вшанування передовиків виробництва — Дошку пошани.

На знімку: такий вигляд має Дошка пошани кращих працівників комбінату.

Фото Вадима ЛІСОНОГО (Україноформ).

Президент відкрив «Нафтогазу України» шлях до лівійських родовищ

Офіційний візит Леоніда Кучми в Лівійську Джамахірію відкрив новий етап у розвитку вітчизняної нафтогазової галузі. Перебуваючи в африканській країні, Президент особисто відкрив представництво національної компанії «Нафтогаз України» та був присутній під час підписання меморандуму між українськими та лівійськими нафтовиками. Тепер, за підтримки голови держави, нарешті може здійснитися заповітна мрія українських фахівців — видобувати сировину за межами країни, у такий спосіб підсилюючи рівень власної енергетичної безпеки.

Чотириденний візит Президента України до Лівії був насичений подіями, проте час, щоб приділити увагу українським нафтовикам, Леонід Кучма знайшов. Навіть більше того. Урочисто відкривши представництво НАК «Нафтогаз України» у столиці Лівійської Джамахірії Тріполі, Президент таким чином благословив державну компанію на плідну та ефективну роботу у північно-африканській країні.

Узяв голова нашої держави участь і в підписанні меморандуму між «Нафтогазом» та Національною нафтовою корпорацією Лівії. А, як відомо, підписання документів у присутності перших осіб держав — подія знакова. І означає вона те, що відтепер українській компанії дано серйозну довіру та підтримку, яку нафтовики мають виправдати. Адже недарма, підсумовуючи візит до Лівії, Леонід Кучма наголосив: «Я думаю, що ми можемо в цілому бути задоволені результатами переговорів і документами, які були підписані. Результати набагато вищі, ніж ми очікували. Бо напрями співпраці, починаючи з нафтогазової сфери, — просто вражають. У наших нафтовиків райдужні сподівання, що наступного року ми можемо отримати нафту з цих родовищ».

Причини для задоволення українських фахівців добре зрозумілі. Адже вони чекали на цей день понад рік. Ще у вересні минулого року технічна делегація «Нафтогазу» відвідала Лівію та започаткувала активне співробітництво з Національною нафтовою корпорацією

(NOC). Згодом Африку відвідав і голова правління НАК Юрій Бойко. У рекордно короткі терміни було зареєстровано представництво та розпочато роботу з вибору блоків територій, на яких згодом видобуватимуть нафту.

Тепер перший, підготовчий етап скінчився. «Нафтогаз України» офіційно зареєстрована як іноземна нафтова компанія, що має право провадити діяльність на території Лівії та укладати контракти з NOC. Попереду — переговори з Національною нафтовою корпорацією щодо укладення комерційних контрактів та початку робіт з видобутку вуглеводнів.

Отримавши першу нафту, вигоду матиме не тільки «Нафтогаз», а й уся Україна. Адже Лівія — країна з величезними запасами сировини, і умови для видобування тут легше, ніж у нас. Тож складаючи менше грошей, НАК отримає більше нафти, і відповідно зростуть доходи державної компанії та її відрахування до бюджету.

Є й ще одна користь від лівійського проекту. Нафта в цій країні якісніша за російську, яку споживає Україна. Тож, володіючи певними обсягами лівійської сировини в середземноморському басейні, завжди можемо обмінити її на більші обсяги російської нафти в Україні. А це, у свою чергу, значно зміцнює рівень енергетичної безпеки нашої держави. Саме тому Президент і підтримує ініціативу «Нафтогазу» стосовно виходу на міжнародні ринки.

Юрій Бойко, голова правління НАК «Нафтогаз України»:

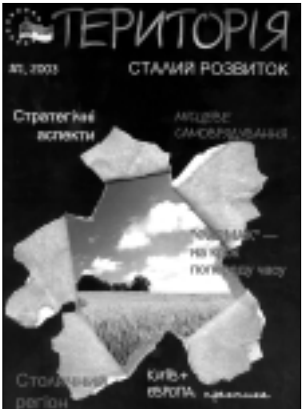
— «Нафтогаз України» зацікавлений у розширенні своєї ресурсної бази за межами України, і це завдання віднесено до стратегічних пріоритетів компанії. Лівія пропонує унікальні можливості для інвестування, оскільки володіє великими запасами легкої низькосірчаної нафти, що перебувають на початковій стадії розробки, та розвиненою інфраструктурою експорту на розташовані неподалік міжнародні ринки. Тому ми надзвичайно серйозно ставимося до можливостей, що відкриваються для нас у цій країні.

Сьогодні ми задоволені швидким розвитком Лівійського проекту компанії. В об'єднанні можливостей «Нафтогазу України» та NOC закладено величезний економічний потенціал. Наше завдання — якнайшвидше перетворити його на додаткову вартість в інтересах і України, і Лівії.

Абд Ель-Хафіз Злітні, голова Національної нафтової корпорації Лівії:

— Наші стосунки з «Нафтогазом» розпочалися півтора року тому з візиту в Лівію технічної делегації української компанії. Тоді було проведено низку зустрічей між українськими фахівцями і представниками Національної нафтової корпорації. Обговоривши перспективи співпраці, ми дійшли висновку, що «Нафтогаз України» — дуже привабливий партнер для Лівії.

Буду відвертий з вами, експертиза, котра оцінювала «Нафтогаз України» як нафтову компанію, що бажає працювати в нашій країні, дала позитивні результати, і тепер ми можемо співробітничати в багатьох напрямках. Я маю на увазі всі аспекти, пов'язані з видобутком нафти, будівництвом і обслуговуванням трубопроводів, сервісними інженерними послугами. Моя особиста думка — українська індустрія матиме попит у Лівії.

фера та сталий розвиток України», зокрема, зазначає, що Національну стратегію сталого розвитку, яку Верховна Рада України мала затвердити у 2002 році, ще не розроблено. Мало того, не створено для цього й передумов — ні організаційних, ні наукових, ні

інформаційних, вважає вчений.

У презентації взяли участь голова постійної комісії Київради з питань екологічної політики Даниель Карабаєв, начальник державного управління екології та природних ресурсів Києва Микола Мовчан, начальник управління охорони навколишнього природного середовища Володимир Трокоз, головний редактор часопису, депутат Київради Наталія Шиманська, котрі розповіли журналістам про нагальні проблеми з питань екології, які розв'язують кияни.

У журналі вміщено документи міжнародних форумів з питань сталого розвитку, а також рішення Київради з питань екологічної політики у столиці.

Анатолій КАРАСЬ.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Угору східцями, що ведуть донизу

Етнос у небезпеці

Переможні релікції про небувале за роки незалежності зростання валового внутрішнього продукту минулого тижня прозвучали з новою силою — статистики підрахували, що у вересні цей показник зріс на 15 відсотків!

Але я не дуже радів би. Старше покоління добре пам'ятає часи, коли фанфари від трудових перемог гуркотіли щодня на весь колишній Союз, а якість життя простої радянської людини неухильно котилася донизу. В сьогоdnішній Україні цей процес набуває небезпечного, у сенсі необоротності, прискорення. Так, з початку нинішнього року чисельність населення країни скоротилася більш як на 270 тисяч осіб. Смертність на 1000 українців удвічі перевищила народжуваність. Знову-таки, вперше за всі роки незалежності.

Пояснення на кшталт того, що, мовляв, наша демографічна ситуація відбиває загальносвітові тенденції, характерні для білої раси (її чисельність у світі, справді, зменшується не тільки у відносних, а й в абсолютних величинах), особисто мене мало тішать. А ось цифри тієї ж статистики наводять на більш ніж сумні міркування.

Так, за підсумками минулого року доходи працівників промисловості покривали витрати на харчові продукти, необхідні для фізіологічного відновлення організму, лише на 36,4 відсотка; працівників сільського господарства — на 36,6; невиробничої сфери — на 31,9; сфери послуг — на 37,7 відсотка. Приблизно стільки само бракувало доходів на покриття потреб у житлі та комунальних послугах. Стосовно медичного обслуговування, то на нього середній українець витрачає менш як п'яту частину від необхідного для життя нормативу. Зазначимо, українець, який працює. Що тоді казати про студентів і пенсіонерів?

Чи не з цих причин кількість наших співгромадян з 1989 року до 1 жовтня 2003 року скоротилася більш як на 3 мільйони 700 тисяч? Що це, коли не економічний геноцид?

Диктат триває, але хліб подорожчає

Якщо першого тижня жовтня намічалася цінова стабілізація на продовольчу пшеницю, то минулого — вартість її знову поповзла вгору, переступивши рубіж 1200 грн./тонна.

Якщо спростено, то економіка хлібопечення характеризується коефіцієнтом 2. Тобто за ціни продовольчого зерна 1,2 гривні за кілограм, кіло готового хліба має коштувати 2 гривні 40 копійок. Інакше пекарям не буде за що купувати борошно. Але ж для випічки істівних буханців потрібні ще й цукор, і сіль, і маргарин, і дріжджі. Та за електроенергію платити треба. Та зарплата, та податки...

Ціни на хліб поки що залишаються стабільними тільки через адміністративний диктат. Через що вже відчувається його дефіцит не лише у віддалених селах, а й у багатьох райцентрах — дрібні хлібопекарні зупинилися через відсутність оборотних коштів. На грані зупинення і великі підприємства «Укрхлібопродукту» — вже 30 відсотків з них працюють з негативною рентабельністю. Зростає заборгованість пекарів перед постачальниками. Банки відмовляють їм у кредитах: збиткова і низькорентабельна робота унеможливило повернення позикових коштів. Установлена Кабміном для пекарень гранична рентабельність у п'ять відсотків не покриває кредитних ставок за банківськими позиками.

Одне слово, очевидно, що коли найближчим часом не відпустити ціни, то галузь буде доведено до колапсу. А нам усім треба терміново переглядати калькуляцію сімейних бюджетів. Щоб на хліб вистачало.

Пощастить не всім

Оголошено, що з 01.01.2004 року пенсії киянам у середньому збільшаться на 25 відсотків. На виконання нового закону, що набирає чинності, про пенсійне забезпечення буде здійснено перерахунок пенсій з урахуванням трудового стажу і розміру одержуваної колись нашими старенькими зарплати.

І хоча перерахунок відбуватиметься за допомогою комп'ютерів і відповідного програмного забезпечення, вже сьогодні зрозуміло, що хтось отримає п'ятигривневу, а хтось і вагомішу, тридцятигривневу прибавку.

Але пощастить не всім столичним пенсіонерам. Не буде проведено перерахунок тим із них, хто не виробив, не важливо з яких причин, установленого трудового стажу. Та ще тим, хто, вийшовши на пенсію, переїхав жити до Києва. Скажімо, до своїх дітей. Між іншим, більшість з таких приїжджих — учасники Великої Вітчизняної війни... Погодьтеся, що облік географічних координат виходу на заслужений відпочинок у межах окремо взятої країни — це щось нове у світовій практиці пенсійного забезпечення.

Ігор НАУМЕНКО.

Надзвичайщина

ПРИВАТИЗАЦІЯ

(Початок на 1-й стор.).

Нагадаю, у статті «Приватизаційна пастка, або Таємниці Петровського двора» (від 30 вересня ц. р.) та інших ми писали про те, що 18 відсотків акцій держави у статутному фонді цього підприємства відійшли приватному власнику на спірних підставах, які ФДМУ не перший рік спростовує в суді. На прес-конференції Михайло Четов зазначив, що його відомство добре знає структуру, яка контролює роботу підприємства.

Знаємо її і ми, це — ЗАТ «Приват-Інтертрейдинг», методи господарювання якої скидаються на «надзвичайщину». Так, 21 жовтня, повідомляє наш кореспондент Микола Нечипоренко,

«Петровка» мала обмежити енергоспоживання до рівня аварійної броні, бо заборгувала «Дніпробленерго» лише цього року 1,3 мільйона гривень. Може, коштів забракло? Нічого подібного. За інформациєю прес-служби, завод одержав на 50 мільйонів більше прибутків, ніж торік, незважаючи на те, що до нього застосовано процедуру банкрутства. Не інакше, до критичного становища, яке загрожує вже зупинкою прокатних станів, призвела політика приватного господаря, про якого не сказав Михайло Четов.

Друга заява Михайла Четова ще сенсаційніша. За його словами, найближче за інших претендентів на 98,8-відсотковий пакет ДМК імені Дзержинського стоїть «Приватбанк», до якого

безпосередній стосунок має ЗАТ «Приват-Інтертрейдинг». Бо вже не таємниця (читай «Продається «Дзержинка» від 17 жовтня ц. р.), що в разі успішного проведення технології продажу «з усім пір'ям», її застосують під час приватизації ДГМК «Криворіжсталь». Про те, що такі могутні виробники чавуну, сталі та прокату є розмінною монетою у великій приватизаційній грі, ми вже писали також. Наважимося передбачити, що невдовзі такою самою розмінною монетою стануть шахти холдингової компанії «Павлоградвугілля», які видобувають дорогоцінне коксівне та енергетичне вугілля для потреб дніпропетровської та донецької фінансово-промислових груп.

Сергій ВЛАД.

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (Укрінформ).

Сприяти реформуванню залізниць

21—22 жовтня у столичному палаці «Україна» працюватиме конференція з міжнародного права, яку організовують Міністерство транспорту України, секретаріат Міжурядової організації з міжнародних перевезень та Європейська комісія (директорат) з енергетики і транспорту. Передбачено, що в її роботі, окрім наших залізничників, візьмуть участь представники урядових структур і сталевих магістралей з Росії, Казахстану, Польщі, Угорщини, Чеської Республіки, Словаччини, Румунії, Болгарії, Ірану, Франції, Німеччини, Італії, Австрії, Прибалтійських та деяких інших євразійських країн. Головне питання: взаємодія у сфері залізничних перевезень у регіонах (країни, які входять до ОСЗД — Організації із співпраці залізничних доріг), де застосовують одночасно дві системи транспортного права. А спонукало до цього те, що на вимогу Європейського союзу з наступного року набуває чинності угода з міжнародних залізничних перевезень, яка має сприяти процесу подальшого реформування сталевих магістралей, поглибленню співпраці з євразійськими регіонами.

Детальніше про конференцію — у наступних номерах газети.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

Сто мільйонів — на бочку

КОНКУРЕНЦІЯ

Штрафні стягнення у розмірі майже сто мільйонів гривень наклав Антимонопольний комітет України на дві дніпропетровські нафто трейдерні компанії «Авіас» і «Сентоза».

Їх звинувачено в антиконкурентній змові і монополізації в регіоні ринку світлих нафтопродуктів. А, як наслідок — бензин і солярку на Дніпропетровщині реалізували за штучно завищеними цінами. Таку поведінку обох компа-

ній визнано соціально небезпечною. АМК зажадав від «Авіасу» і «Сентози» негайно знизити ціни на бензин та дизпаливо — «до рівня, можливого в умовах значної конкуренції».

Микола НЕЧИПОРЕНКО. Дніпропетровськ.

Понеділок почався із завалу

Четверо гірників опинилися під завалом на шахті «Торецька» виробничого об'єднання «Дзержинськвугілля» (Донецька обл.).

Аварія сталася о 7 годині 20 хвилин у понеділок. На пошук робітників було викликано гірничорятувальників, які намагалися дістатися до місця завалу.

Як повідомили кореспондентові «Голосу України» в територіальному управлінні Держнаглядохоронпраці, постраждали подають сигнали стуком, тож є підстави сподіватися, що шахтарі живі. На момент підготовки інформації до друку рятувальні роботи тривали.

Ліна КУЦ.

ФОТОФАКТ

У селі Требухів, що на Київщині, в рамках фестивалю «Козацькій славі жити у віках» відбувся фінал обласного конкурсу козацької творчості.

На знімку: найбільше зацікавила відвідувачів виставка козацької зброї.

Фото агентства «Прес-КИТ».

КРИМІНАЛ

Із крісла судді — на лаву підсудних

Звинувачено в одержанні хабара суддю місцевого суду Бердянського району. За повідомленням прес-служби прокуратури області, служитель правосуддя одержала тисячу доларів за припинення кримінальної справи стосовно жителя Кіровограда, обвинувачуваного у зловживанні службовим становищем.

У нинішньому році це вже другий випадок. Раніше спіймано голову місцевого суду Запорізького району, який узяв мзду в дві тисячі доларів за пом'якшення вироку обвинувачуваному в убивстві, повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.

Напад на листоношу

У Вінниці в одному з будинків по вулиці Шмідта побили листоношу, котра розносила пенсію. Пограбувати жертву злочинцям завадила «швидка», яку викликали мешканці будинку.

Зараз вона з черепно-мозковою травмою, а також п'ятьма ножовими пораненнями перебуває в лікарні. Операція тривала п'ять годин. Стан 41-річної потерпілої тяжкий, повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.

ВИРОБНИЦТВО

Освоюємо нові «Горизонти»

Перша партія білоруських телевізорів «Горизонт», виготовлених на хмельницькому державному підприємстві «Новатор», з'явилася в крамницях обласного центру. Для заводу це новий вид продукції, однак тут переконані, що телевізори за якістю не поступатимуться іншим. До того ж поміркована ціна стане привабливою для споживача, повідомляє наш власний кореспондент Ірина КОЗАК.

Склад боєприпасів під капустою

Склад часів Великої Вітчизняної війни розташований на городі Надії Примушко, де вона тривалий час вирощувала капусту. Під час проведення земляних робіт екскаватор зачепив ковшем кілька німецьких снарядів. На щастя, вони не вибухнули. З'ясувалося, тут було закопано більш як 300 одиниць боєприпасів.

Як повідомив начальник управління з питань надзвичайних ситуацій Чернігівської облдержадміністрації Юрій Федоров, уже знешкоджено одну 150-кілограмову авіабомбу, 56 авіабомб осколкових, 130 артснарядів, 49 ручних гранат та 101 граната Ф-1.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

ОТАКОЇ!

ЧИ ЗІГРІТИ ВИ, ЛЮДИ?

Газовики кивають на енергетиків, а ті...

Компанія «Газ України», посилаючися на заборгованість Київенерго за спожитий природний газ, підготувала доручення про від'єднання від газопостачання об'єктів столичної теплотмережі. Крім того, з середи газовики обмежили обсяги постачання палива деяким споживачам, зокрема київським ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6, що призвело до зниження надійності електро- та теплозабезпечення міста, й зокрема об'єктів особливої державної ваги.

За цієї ситуації Київенерго не може задіяти наявні енергетичні потужності та змушено припинити подальше під'єднання до системи опалення споживачів міста, передовсім — бюджетних організацій, що мають разом з компенсацією бюджетних пільг загальну заборгованість 54,6 млн. грн. (на 16 жовтня борг енергетиків газовикам становив 47 млн. грн.).

Водночас Київенерго повідомляє, що стовідсотково оплачує поточне споживання газу, а також робить усе можливе для погашення попередньої заборгованості. Тому енергетики відповідальність за непідключення споживачів до системи опалення покладають на «Газ України», дочірню компанію НАК «Нафтогаз України».

Тепло оминає депресивні міста

Початок опалювального сезону в Донецькій області важко назвати «дружним». У вихідні дні до донецького корпункту газети «Голос України» телефонували читачі, будинки яких залишаються холодними. Адже запрацювали лише 43 відсотки котельних. Тепло прийшло тільки до 47 відсотків лікарень, 53 — дитсадків і 28 відсотків будинків. Як зазначив під час селекторної наради заступник голови обласної держадміністрації Юрій Хіврич, найбільше проблем — у так званих депресивних містах області, зокрема Селідовому, Сніжному, Торезі, повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЦ.

Про дітей та хворих подбали заздалегідь

З початком опалювального сезону на Закарпатті запрацювало 67 відсотків котелень. А в Ужгороді вже напередодні обігрівали всі дитячі та медичні заклади. Запущено майже всі котельні бюджетних установ області, повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Прощальний візит Робертсона

Україну з одноденним візитом відвідав Генеральний секретар НАТО Джордж Робертсон у зв'язку із завершенням його перебування на цій посаді. Лорд Робертсон назвав «дуже хорошими» свої зустрічі з Головою Верховної Ради України, Президентом України, Прем'єр-міністром і главою МЗС. «Україна залишається дуже важливим партнером для НАТО», — підкреслив генсек альянсу, додавши, що НАТО бажає допомогти Україні модернізувати свої збройні сили, провести військову реформу. Він учергове подякував керівництву країни за внесок у справу миротворчості й високо оцінив дії українських військовиків, які беруть участь у міжнародних миротворчих операціях. Як заявив лорд Робертсон, НАТО має намір

розширювати стратегічне співробітництво з Україною, зокрема у сфері транспортної авіації. У зв'язку з цим Брюссель очікує ратифікації ВР відповідного меморандуму. Стосовно наших євроатлантичних устремлінь генсек підкреслив, що Києву необхідно й надалі встановлювати демократичні принципи й навчитися дотримуватися найвищих стандартів у проведенні чесних виборів.

Рік тому відбувся Празький самміт НАТО. У Празі Україна підписала з альянсом План дій і Цільовий план на нинішній рік. Для Києва, що заявив про бажання вступити до НАТО, це було надто мало, але водночас і надто багато, з огляду на ті політичні реалії, в яких усе відбувалося. Варто згадати лише той факт, що напередодні празького

самміту в телефонній бесіді з Президентом України лорд Робертсон просив його не приїжджати до Праги. Причина — небажання деяких членів НАТО бачити на форумі Леоніда Кучму через нез'ясовані остаточно обставини «кольчужного скандалу» і «нехтування українським лідером демократичних норм». Про що генсек НАТО повідомив «ГУ» торік. Погодьтеся, нині логічно було поцікавитися в Робертсона, чи є його зустріч з Леонідом Кучмою в Києві знаком того, що довіру до українського лідера з боку альянсу відновлено.

Генсек НАТО заявив нашої газеті, що від Празького самміту відносини України і НАТО постійно поліпшувалися. Щодо українського Президента, то свою відповідь на це запитання лорд

Робертсон об'єднав з відповіддю на друге запитання «ГУ» про те, чому він не залишився на посаді генерального секретаря на другий термін: «Під час наших переговорів Леонід Кучма пообіцяв, що піде зі своєї посади наступного року, так само як я йду зі своєї у грудні нинішнього року. Термін перебування завжди обмежений у часі. Я маю право вирішувати, коли йти. Усім треба знати, коли цей момент настає». Джордж Робертсон також повідомив читачам «ГУ», що найближчим часом має намір працювати в приватному підприємницькому секторі. Його майбутня робота буде пов'язана з телекомунікаціями. «Однак мій інтерес до України залишиться колишнім», — заявив Робертсон.

Яна СТАДІЛЬНА.

Київ обурюється, Москва дивується а дамбу будують

Сьогодні в Києві відбується третє засідання Міжпарламентської комісії зі співробітництва Верховної Ради і Федеральних Зборів РФ. Глава Ради Федерації РФ Сергій Миронов має намір обговорити з Головою ВР Володимиром Литвином статус Азовського моря і ситуацію навколо будівництва російської дамби на острові Тузла в Керченській протоці. Про це він повідомив журналістам учора, додавши, що відповідний візит української делегації на чолі з В. Литвином до Москви очікується найближчим ча-

сом, **передали РІА «Новости»**. Говорячи про ситуацію, що створилася навколо будівництва дамби, С. Миронов заявив, що дамба «є суто гідротехнічним спорудженням». За його словами, Керченська коса руйнується, російський берег підмивається, і починають «сповзати сільськогосподарські угіддя й дороги». «Почавши будівництво дамби, Росія виходить винятково з розумінь захисту навколишнього середовища», — підкреслив С. Миронов. «Будівництво дамби ведеться на російській тери-

торії, і дивно чути докори, та й навіщо це робити», — сказав він.

Як відомо, українська сторона має іншу думку. Щоправда, дотепер громадяни України так і не почули однозначну оцінку діям російської сторони Президента України Леоніда Кучми і уряду, що не може не викликати подиву. Однак це питання активно обговорюється в стінах Верховної Ради, що навіть відправила свою делегацію до Криму, і, мабуть, знову порушить це питання під час завітраснїх слухань, присвячених україно-російським відносинам.

МЗС України також почало консультації з питання Тузли з міжнародними партнерами. Як зазначив Міністр іноземних справ Костянтин Грищенко, під час консультацій усі сторони однозначно висловилися, що ситуацію має бути вирішено винятково на базі міжнародного права і загальноприйнятих принципів. А це означає, що дамба просто не може перетинати лінію російсько-українського кордону. І будівельні роботи такого масштабу, проведені в безпосередній близькості від державного кордону, мають узгоджуватися із сусідньою державою.

Фото АП.

До останнього подиху

Через шість років після смерті мати Терезу Калькуттську приєднано до лику блаженних. Папа Римський Іоанн Павло провів беатифікацію в присутності 300 тисяч прочан і численних політичних діячів. Однак уперше Папа Римський не зміг прочитати жодного слова з підготовленого з цієї нагоди тексту проповіді. Уперше її цілком прочитав за нього помічник, монсенйор Леонардо Сандрі.

Стан здоров'я Папи Римського ось уже кілька тижнів — головна тема у Ватикані. Відповідаючи на заяви деяких кардиналів, котрі натякають на можливе переобрання глави католицької церкви, Іоанн Павло II оголосив, що залишиться папою «до останнього подиху». Як **повідомило агентство «Франс Пресс»**, таку заяву понтифік зробив на офіційній аудієнції з кардиналами, яку провів у останній день святкування 25-річчя його вступу на престол.

Здається, США готові до компромісу

Американський президент у Таїланді повідомив пресі, що у мирному розв'язанні ядерної кризи в Північній Кореї досягнуто певного прогресу. Вперше Буш заявив про можливість надання Пхеньяну гарантій ненападу в обмін на припинення розробки ядерної програми. Водночас американський лідер відкинув одностороннє надання гарантій КНДР. Отож, загальні гарантії Північній Кореї мають забезпечити Америка, Росія, Японія, Китай та Південна Корея, **повідомляє АП**.

Голодомор — не геноцид?

На початку листопада Генеральна Асамблея ООН ухвалить заяву, яка має привернути увагу світової спільноти до факту голодомору в Україні 1932—1933 років. Про це під час конференції з питань голодомору, яка відбулася в італійському місті Віченца, заявив посол України в Італії Борис Гудима.

Як **повідомляє Українська служба Бі-бі-сі**, оглядачі сприйняли як

несподіванку те, що українські дипломати, вочевидь, відмовилися від запланованого формату резолюції і погодилися на нижчий за дипломатичним статусом документ. Це пов'язують із спротивом, який чинили ухваленню резолюції такі надпотужні держави, як Росія, США та Британія.

Дипломати пояснюють цей спротив побоюваннями, що ухвалення

резолюції створить прецедент в ООН та матиме «ефект доміно», коли ухвалення таких документів щодо власної історії вимагатимуть, скажімо, чорношкіра громада у США або колишня британська колонія Індія.

Однак Борис Гудима заявив, що важливий не формат, а інформування світу про факт голодомору. Українські дипломати погодилися також на

пом'якшення формулювань планованої заяви. Зокрема, із неї буде вилучено слово «геноцид». Борис Гудима також сказав, що Італії, яка головує в Євросоюзі, надіслано звернення.

Італійці, за словами посла, пообіцяли, що Євросоюз визначить свою позицію стосовно голодомору, проте поки що Україна не отримала відповіді від ЄС, якою буде ця позиція.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Бухарест

Референдум відбувся

У Румунії завершився дводенний референдум з конституційних реформ, необхідних для вступу країни в Євросоюз. ЦВК заявила, що в голосуванні брало участь більш як 54 відсотки виборців. Референдум визнано таким, що відбувся. Опозиційні партії обвинувачують уряд у підтасуванні результатів. Румунія сподівається бути прийнятою до ЄС у 2007 році.

■ Париж

Тютюн — предмет розкоші

У неділю на французькому каналі TF1 глядачі побачили в прямому ефірі співробітників телестудії з плакатом «Не забудьте вимкнути телевізор». Працівники виступають проти реформ на телеканалі, що погрожують кадровими скороченнями. А вчора у Франції почався страйк продавців тютюнових виробів. У країні закрито до 85 відсотків точок продажу цигарок і тютюну. Причина — рішення уряду з 20 жовтня підвищити ціни на тютюнові вироби на 20 відсотків.

■ Бангкок

Форум триває

У столиці Таїланду продовжує роботу форум країн—членів Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС). Після завершення дводенних консультацій міністрів закордонних справ і торгівлі АТЕС почалися переговори глав держав і урядів. Крім того, у рамках зустрічі відбувся самміт перших леді.

■ Тель-Авів

Промахнулися

Ізраїльтяни завдали вчора авіаудару по будинку одного з лідерів угруповання «Ісламський джихад» — Абдалли аш-Шамі. Ракета не попала в ціль і уразила будинок сусідів аш-Шамі, поранивши п'ять осіб. Сам екстреміст не постраждав, **повідомляє ІТАР-ТАКС**.

■ Тбілісі

У Грузії інші традиції

Президент Грузії не планує передавати владу своїм родичам. «У Грузії немає традиції передавати владу своїм дітям, тому президентські вибори у 2005 році пройдуть демократично, і президентом буде обраний не той, хто зараз», — сказав Едуард Шеварднадзе вчора на прес-конференції.

■ Гудермес

Кадиров склав присягу

Ахмат Кадиров офіційно став на посаду президента Чеченської Республіки. Урочиста церемонія відбулася в другому за величиною місті Чечні — Гудермесі.

■ Гельсінкі

Санта Клаус відкрив поштову філію

Фінський Санта Клаус відкрив філію своєї поштової контори в Токіо. Як повідомляє фінська телекомпанія MTV3, ініціатор відкриття поштової контори Санта Клауса в столиці Японії — міжнародна мережа магазинів іграшок, що має понад 140 філій у Японії. Ідею створення філії було підтримано офісом Санта Клауса, а також губернатором Лапландії Ханнеле Покка. Головна поштова контора Санта Клауса розташована біля полярного кола у фінському місті Рованіємі. Сюди щорічно надходить більш як 700 тисяч листів від дітей з усього світу.

■ Берн

Імміграційна політика зміниться

У Швейцарії на парламентських виборах серйозного успіху домоглася крайня права Народна партія, що різко критикує імміграційну політику уряду. На другому місці — правлячі досі соціал-демократи. Відомство ООН у справах біженців засудило методи ведення правими передвиборної кампанії, відзначивши, що в ній були елементи ксенофобії.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Просто успішний директор

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Машини, вироблені на Каховському заводі ЕЗУ за допомоги вчених Інституту електрозварювання імені Патона, на десятьок літ випереджають час. У складних ринкових умовах підприємство впевнено посідає місце лідера в електрозварювальній галузі не лише нашої країни, а й світу.

Свій успіх заводчани пов'язують винятково з іменем «ватажка» — голови правління заводу. Заслужений машинобудівник, лауреат премії Ради Міністрів СРСР в галузі науки і техніки, академік української Академії інженерних наук та американської Академії бізнесу, депутат Херсонської обласної ради четвертої каденції **Ярослав МИКИТИН** завтра відзначає своє 60-ліття.

Не вийшло з музикою — став диригентом

— Не пригадую, щоб у нашої сім'ї, де було четверо дітей, обговорювали питання, ким бути, коли виросту. Батько, певно, просто не встиг — помер, коли мені було одинадцять. У школі я був кращий з математики, перемагав в олімпіадах. Готувався на виступати до МВТУ — Московського вищого технічного училища імені Баумана, найпрестижнішого технікуму Союзу. Та, мабуть, не вистачало сільським дітям впевненості, «пробивних» якостей. Одне слово, до Москви не дійшов. А вабила мене музика. Грав на кларнеті, саксофоні. І хоча музичної школи в нашій Дорогичівці на Тернопільщині не було, я досить легко вступив до музичного училища. Мама дуже бідкалася: «І куди воно, синку? Музик у нашому селі й без тебе вистачає». Тож коли згодом кинув навчання і вступив до Львівського політехнічного інституту, матінка не приховувала доволі: «Ото молодець! Хай вже краще політика, ніж музика»...

Ще на посаді головного конструктора заводу, у 1985 році Ярослав Микитин разом з групою провідних фахівців був удостоєний звання лауреата премії Ради Міністрів СРСР в галузі науки і техніки. Через п'ять років його призначено генеральним директором стратегічного підприємства союзного значення. А в 1994-му став «диригентом» акціонованого заводу.

Усі, з ким довелося розмовляти — і в місті, і на заводі, — одностайно заявляють: підприємство залишилося «живим» і діючим лише завдяки Микитину. А ті каховчани, хто не працює на «КЗЕСО», по-доброму заздять землякам.

Славу підприємства «зварюємо» на рейках

— У дитинстві, а згодом уже й у дорослому житті, за приклад мав брата. Старший на двадцять років, він був мені батьком, другом, наставником. Повернувшись з війни з трьома орденами, але інвалідом, брат тривалий час працював секретарем сіл'ярди. Я бачив, з якою пошаною до нього ставляться люди, а головне — який уважний і небайдужий до них він був. І досі в селі старі люди пам'ятають мого батька. Кажуть, він був надзвичайно чесний, справедливий і строгий. Усе життя я подумки «приміряю» себе до нього. І намагаюся чинити так, щоб не соромити батьківську пам'ять...

товарів широкого вжитку, зокрема електрорадіаторів, що сьогодні за якістю, дизайном не поступаються імпортованим, проте значно дешевші за них. Бо як інакше утриматися на ринку, тим паче зарубіжному, на якому не бракує конкурентів. Та ще й яких: фірм зі світовим іменем. Нині таке само широко відоме ім'я й у каховських машинобудівників.

Лише за останні п'ять років головний замовник — російські залізничники — закупив в заводу 36 рейкозварювальних машин. Зацікавилися й новинкою — зварювальним мобільним комплексом КСМ-005, який змонтовано на автомобільному «мазівському» шасі, що дає змогу оперативно, лише за п'ять хвилин, перейти на залізничну колію. За допомогою комплексу, оснащеного всім необхідним — автономним дизельним електродвигуном, насосною станцією, електронним управлінням, підйомником, — можна у стислі строки й якісно виконати необхідні ремонтні роботи на залізничній навіть у важкодоступних місцях.

Хлопці, не чекайте

— У роботі для мене головне — поставити мету. Високу, патріотичну. Упевнений: ми є держава, яка може і повинна бути повноправною у світі. Прагну все робити для того, щоб наші вироби були потрібні й найкращі. У своїй галузі ми перші в Україні, не останні й у світі. Але ж за це і шийки на нас надають. Приміром, такий законодавча база. Звісно, доки не випробуєш, не побачиш, що не так. Отож на нас ніби експерименти ставлять.

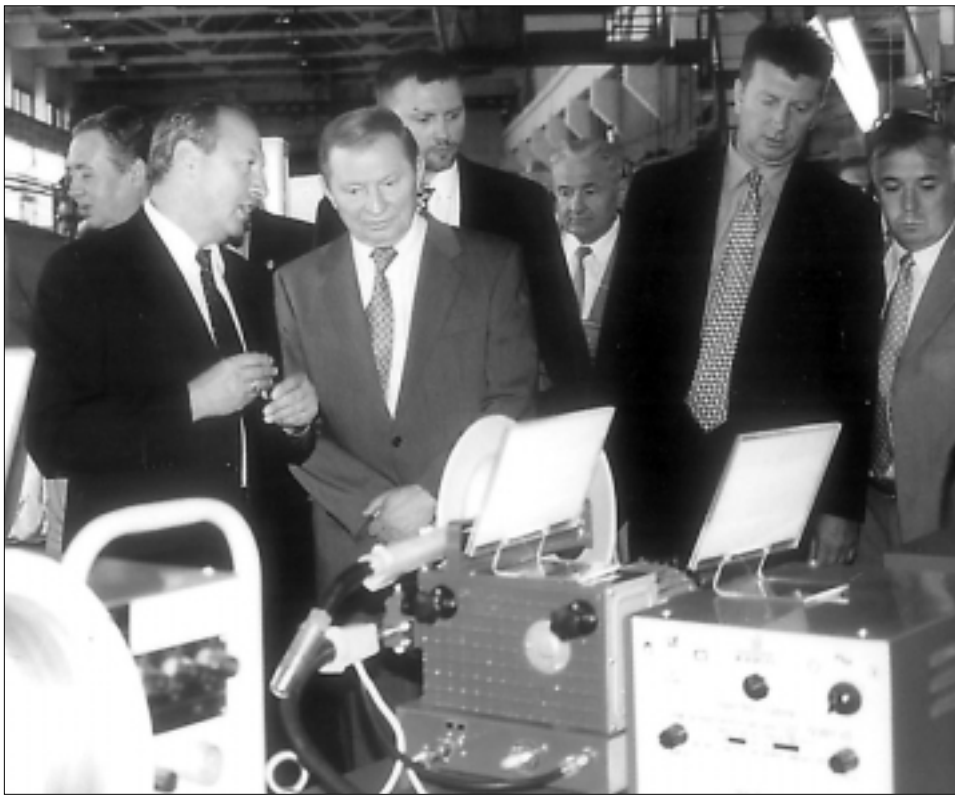
Взяти хоча б закон про технопарки. Гарний, але не зовсім досконалий. От ко-

ли ми обпеклися, то вже тепер і поправки внесені. Так само й із податковим законодавством. Якби я опинився на трибуні Верховної Ради, я б сказав: «Хлопці, поспішайте за реальним життям, аби закони від нього не відставали, швидше реагуйте на всі «нестиковки»,правляйте, бо чекати ніколи»...

Серед головних замовників підприємства заводчани називають Австрію, з якою співробітничать уже три десятиліття. Для неї виробляють сьогодні не лише нову техніку, а й запчастини до раніше поставлених машин. Не так давно австрійська фірма «Плассер» придбала дві рейкозварювальні машини. До Китаю щойно відвантажили К-1000.

У цеху великих машин

нам показали одну з тих, що готують на експорт. Комплектувальні деталі до неї, яких треба понад три тисячі, виготовляє весь завод. А з тих, що закуповують, окремі вузли, матеріали заводчани змушені брати за кордоном — вітчизняні поступаються якістю.

На світовий ринок — з наукою

— Величезну відповідальність ми маємо перед Інститутом зварювання, перед його керівником Борисом Євгеновичем Патоним. Його титанічний розум і праця — це яскравий взірць служіння інтересам держави, приклад для всіх. Науковці озброїли нас новими технологіями, завдяки яким ми й досягли такого рівня: я називаю його і середньоєвропейським, і середньоамериканським.

Микитин є автором багатьох винаходів. А на закиди, чому не захистив досі дисертацію, лише посміхається: «Навіщо? Я за титулами не гонюся».

Завод — що курорт

— Відпочити хочеться на природі, але не пригадую, коли це вдавалося. Найдоступніший відпочинок, який можу собі дозволити, — слухати музику за кермом автомобіля у довгій дорозі. Часом до тисячі кілометрів доводиться долати, то я водія підмінюю, щоб відпочив...

Каховські машинобудівники не позбавлені комфорту. Звикли до зручних роздягалень, душових з гарячою водою. Працює хімістка, перукарня. Медична частина обладнана найсучаснішим устаткуванням. Діє профілакторій, де заводчани отримують безплатно все належне лікування. Для цього використовують найефективніші методики. Зокрема, нормобаричну гіпоксію, коли хворих лікують «гірським» повітрям. Цілющі грязі до профілакторію привозять спеціально з кримських курортів.

Загалом, коли казати про соціальну сферу, від якої так поспіхом відмовилися на підприємствах, слід відзначити, що на заводі зберегли не лише «цех здоров'я», а й заводський будинок культури, бази відпочинку — на Арабатській Стрілці на Азовському узбережжі та у Кринках, що на мальовничому березі Дніпра. Є й власний стадіон. Команда заводу — чемпіон України 2002 року з футболу серед аматорів. У 2003 році здобули срібні нагороди. Двічі на рік проводяться заводські спартакиади.

Зводять для заводчан житло: позаминулого року 186 сімей отримали квартири в центрі міста, у новому будинку з трьох секцій у 5, 7 і 9 поверхів,

який люди нарекли «Ярославовим валом». Дитячий садок підприємства «Іскорка» — найкращий не лише у місті, а й в області.

І справи, і мрії гідні нагород

— Мрію про те, щоб моя донька-студентка стала гарною людиною. Мрію, щоб міцніло наше підприємство. Мрію, щоб квітнула наша держава...

Ярослав Микитин, казали нам у Каховці, не лише талановитий керівник, а й просто чудова, чуйна, справедлива людина, готова завжди відгукнутися на чужі пролеми. Не випадково ж його вчетверте обирають депутатом обласної ради, де він головує в постійній комісії — мандатній, з питань депутатської діяльності та етики, законності та правопорядку. Згадували, як під час візиту на підприємство Президент України Леонід Кучма говорив про нього як про керівника сучасної доби, в якому вдало поєдналися вчений і організатор складного виробництва, який уміє працювати з людьми.

Дивувалися лише, чому й досі їхній Ярослав Іванович не має жодної урядової нагороди? А ось Український фонд науково-економічного та юридичного співробітництва вручив йому одразу три Хрести Пошани: «Князя Святослава» — за вагомий внесок у зміцнення економіки України та «Держава. Безпека. Сумлінність» — за гідне представлення вітчизняного виробника на світовому ринку. Третя нагорода — Хрест Пошани «За відродження України» 1-го ступеню — за впровадження новітніх технологій

Алла БРУСИЛОВА, Сергій КОРЗУН.
Херсон — Каховка.

Колектив газети щиро вітає ювіляра з його другим тридцятиліттям, зичить здоров'я, наснаги і здійснення всього, що він собі загадав.

Упевнені, до поздоровлень присидіються й ті читачі, котрих у ці осінні дні зігрівають теплом отримані від «Голосу України» призи — електрообігрівачі Каховського заводу ЕЗУ.

Автовиробники й автоімпортери шукають взаєморозуміння

У КОМІТЕТАХ ВР

(Початок на 1-й стор.).

Як відомо, компанія «ДЕУ Мотор» внесла 150 мільйонів доларів у вигляді прямої грошової інвестиції, а також надала заводу кредит на суму 45 мільйонів доларів на дуже вигідних умовах.

На СП покладали великі надії. Однак воно зіткнулося з цілою низкою проблем. Насамперед — з проблемою збуту своєї продукції через низьку купівельну спроможність споживача і незахищеність авторинку України. До усіх бід погіршилося й фінансове положення корпорації «ДЕУ»...

Хоч так, хоч так, але багатотисячний колектив автозавіздів не поповнив українську армію безробітних. Кабінетом Міністрів України було прийнято декілька постанов щодо забезпечення державної підтримки вітчизняного автомобілебудування, формування цивілізованого авторинку. Зусилля держави з виведення авторинку з «тіні» увінчалися успіхом. Частка автомобілебудування у валовому продукті країни з 2001-го по 2003 рік зросла з одного до чотирьох відсотків і становила 11,6 мільярда гривень.

Торік уперше за час існування СП почав працювати з прибутком і колектив запорізьких автомобілебудівників, хоча було реалізовано тільки 24 тисячі автомобілів. Проте підприємство перерахувало до бюджету майже 55 мільйонів податків, а його постачальники — близько 380 мільйонів гривень. Одержавши нового власника в особі «УкрАВТО», завод зробив новий виток у своєму розвитку. У ЗАТ «ЗАЗ» з'явилися нові партнери — «Даймлер Крайслер» і «Дженерал Моторс». Сьогодні підприємство взялося за підготовку великомасштабного виробництва нових моделей, таких як «Опель Астра» і «Ланос». У створення двох виробничих ліній з випуску цих автомобілів буде додатково інвестовано майже 300 мільйонів гривень (170 мільйонів — протягом нинішнього року). Крім того, незабаром на «ЗАЗі» виготовлятимуть і вазовські моделі — ВАЗ-21093 і ВАЗ-21099.

За словами народного депутата, голови спостережної ради ЗАТ «ЗАЗ» і почесного президента корпорації «УкрАВТО» Тарієла Васадзе, після завершення модернізації підприємства на його потужностях планується щорічно виробляти до 250 тисяч автомобілів. До того ж моделі «Славути», «Таврія», «Опель Астра», «Ланос» і ВАЗ — методами великомасштабного і дрібноузлового складання. Для цього протягом майже двох років додатково створять близько двох тисяч нових робочих місць і модернізують до п'яти тисяч. Уже наступного року на Запорізькому автозаводі мають намір випустити до 120 тисяч машин. За словами голови правління ЗАТ «ЗАЗ» Олега Папашева, при цьому свою продукцію запорізьким автомобілебудівникам поставлятимуть майже 800

українських підприємств. Нині роботу «ЗАЗу» забезпечують 664 постачальники матеріалів і комплектуючих, серед яких — 537 українських. На «ЗАЗі» сьогодні працює близько 15 тисяч осіб, а на підприємствах-постачальниках — майже у шість разів більше. Якщо до них приєднати зайнятих у сфері продажу і автосервісу, то стає зрозуміло, чому «те, що вигідно «Дженерал Моторс», вигідно й Америці». Цього року підприємство виготовить майже 70 тисяч автомобілів. Тільки за дев'ять місяців із заводською маркою було реалізовано 45 000 машин. 3 жовтня на заводі подолали 50-тисячний рубіж виробництва автомобілів. За січень-серпень «ЗАЗ» вніс до бюджету 79,4 мільйона гривень податків. Тільки нарахувань на зарплату 61,2 мільйона. До кінця року загальний обсяг податкових відрахувань прогнозовано майже 83,4 мільйона. Середня робітня плата на підприємстві удвічі вища, ніж в Україні. Завдяки державній законодавчій підтримці, Запорізькому автозаводу вдалося вибратися з фінансово-економічної кризи. Однак питання, які стосуються подальшого розвитку національної автомобільної промисловості, дотепер актуальні.

Наступного року Україна має намір вступити у Світову організацію торгівлі (СОТ), а податкові й інші пільги, надані підприємствам усього машинобудівного комплексу, сільськогосподарським товаровиробникам, не відповідають побажанням і вимогам ГАТТ/СОТ. Так, під час переговорів з Європейською комісією з приводу інтеграції України в ЄС не раз порушувалося питання про скасування пільг, які не вважаються в Європі загальноприйнятими. Зокрема, Європейська комісія наполягає на скасуванні пільг зі сплати ПДВ.

Як створити прийнятні конкурентні умови для всіх автовиробників і водночас забезпечити надійний захист вітчизняного ринку, що відповідає рекомендаціям ГАТТ/СОТ? Про це й йшлося на засіданні Комітету Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності, що відбулося в Запоріжжі на базі ЗАТ «ЗАЗ». Розглядалися два законопроекти, представлені від авторських колективів народними депутатами Юрієм Кармазіним і Василем Горбалем.

— Практично у всіх цивілізованих державах (і членів ЄС теж) ставка ввізного мита на автомобілі становить від 20 до 30 відсотків його вартості, — відзначив Юрій Анатолійович. — А у нас — 2—3 відсотки... Звичайно, це вигідно багатьом, у тому числі й деяким народним депутатам, що ще недавно керували фірмами-імпортерами. А Україні? Давайте змусимо відноситися до неї з повагою — піднімо ставки ввізного мита. І не тільки на автомобілі. Сьогодні майже 60 відсотків товарної продукції, що споживається в Україні,

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

завозиться з-за кордону, а платять за це державі копійки...

Ми втрачаємо додаткові багатомільйонні надходження до бюджету, можливість створити тисячі і тисячі нових робочих місць. Якщо наш законопроект буде прийнято, в Україні тільки в автомобілебудуванні буде незабаром задіяно не менш як 100 тисяч осіб. Через три роки Україна може стати справді державою, що має розвинену автомобільну промисловість. Ми очікуємо, що тільки за перший рік чинності нового закону економічний ефект становитиме не менш як півмільярда гривень. Нам потрібно тільки нахилитися і підняти гроші, що вивозять з України.

На засіданні Комітету з питань фінансів і банківської діяльності особливо гарячих дискусій не спостерігалось. Щоправда, спочатку йшлося про підвищення митних ставок на імпортовані легкові автомобілі до 30 відсотків, але потім, як заявив Юрій Кармазін, автори законопроектів зійшлися на 15 відсотках.

На думку народного депутата Тарієла Васадзе, проєкт закону «Про розвиток автомобільної промисловості України» №3677, внесений групою народних депутатів на розгляд Верховної Ради ще 27.06.2003 р., спрямований на рішення тих самих задач, що й указ Президента «Про скасування постанови Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2003 року №1473». Положення цього законопроекту цілком відповідають нормам ГАТТ/СОТ. Він передбачає припинення чинності Закону «Про стимулювання автомобілебудування в Україні», тобто скасовує пільги для підприємств автомобілебудівної галузі і вводить мінімально прийнятне мито, що створить позитивний інвестиційний клімат і дасть можливість належним чином наповнити бюджет, захистити ринок, зберегти наявні і створити нові робочі місця, а також сприяти подальшому розвитку автомобільного виробництва країни в цілому. При цьому підприємства «ЗАЗ» і «ЛАЗ», які нині працюють у полі

чинного законодавства, що одержали запропоновані законом інвестиції і знаходяться в процесі виконання затверджених інвестиційних програм, продовжать виконання взятих на себе зобов'язань, зберігаючи за собою право працювати на попередніх умовах до закінчення терміну його дії (тобто до 1 січня 2008 р.).

— У міжнародній практиці прийнято, що в рамках підтримки вітчизняного виробника уряди держав виділяють для розвитку автомобільної промисловості цільові гранти, — зазначив Т. Васадзе. — Це широко практикує і ЄС. Ми розуміємо, що економічна ситуація в країні не надає можливості нашому уряду використовувати метод цільового фінансування. Отже... Ми впевнені, що в Україні буде створено рівні конкурентні умови для вітчизняних і іноземних виробників, тобто буде створено належний захисний бар'єр на перехідний період.

Про привабливість використання перехідного періоду під час вступу України в СОТ, якого, до речі, домоглася Росія, говорили багато виступаючих. Це дасть можливість: зберегти пільги і преференції для товаровиробників на території України; захистити її ринок шляхом установлення підвищених ставок увізного мита на окремі види товарів; створити сприятливіші економічні умови розвитку підприємств, у тому числі й на фінансовому ринку; підвищити інвестиційну привабливість України в цілому і її підприємств зокрема.

Обговоривши обидва законопроекти, депутати прийняли рішення об'єднати їх в один, погодивши свої розбіжності. Новий законопроект уже подано на розгляд Верховної Ради замість раніше запропонованих. На «ЗАЗі», що працює винятково в законодавчому полі України, переконані, що парламент не допустить розвалу вітчизняного автомобілебудування. Чи не розчарують їх народні обранці, покаже вже прийняття нового законопроекту в першому читанні.

Олександр АБЛІЦОВ.
Запоріжжя.

ПАРТІЙНІ РЯДКИ

Засів на електоральному полі

Актовий зал Національного аграрного університету ледь вмістив столичних та регіональних членів Аграрної партії на свій другий, як вони самі наголошували, етап V з'їзду. Хоча оголошений час відкриття вже давно минув, подія ніяк не могла розпочатися: президія збиралася поволі, до того ж чекали на запрошених, серед яких значився Прем'єр-міністр Віктор Янукович. Але взяти коментарі у присутніх у залі стосовно підсумків сільськогосподарського року або прогнози щодо можливого зростання цін на хліб виявилось марною справою. Співрозмовники обов'язково «з'їжджали» із запропонованої теми у бік керівних та організаторських якостей віце-прем'єра Івана Кириленка (**на знімку**), якому пророкували посаду нового голови Аграрної партії. Власне, і сам з'їзд проходив за відпрацьованим сценарієм. Лідер АПУ, колишній аграрний віце-прем'єр Михайло Гладій склав свої повноваження і закликав голосувати за І. Кириленка. Останнього, як і очікувалося, обрали без зайвих зусиль: із чотирьохсот сорока делегатів «за» свої мандати підняли 238. Решта — утрималися, а двоє проголосували проти.

Хіба що у розмірене партійне життя інтригу вніс народний депутат Микола Гапочка, який, хоча й погодився з кандидатурою новообраного — «у нас виходу нема» — але зазначив, що керівництво передається, наче перехідний вимпел, від віце-прем'єра до віце-прем'єра. Таке спадкоємство, мовляв, послаблює організацію. Він закликав робити ставку не на столицю, а посилювати центральний апарат представниками з регіонів.

Інший делегат, голова Держкомзему Анатолій Даниленко, взагалі, за дорученням товаровиробників Черкаської області, запропонував на наступному з'їзді заслухати народних депутатів, обраних за списками АПУ. Окремі з них, буцімто, лобіюють питання, що розходяться з інтересами села: «Зняти мито, зняти ПДВ на імпортоване ячменю, цукру. У нас його й так в Україні вистачає. Цього не можна допустити».

Тим часом новообраний лідер аграріїв заявив, що партія не планує висувати окремої кандидатури на президентські перегони, але безперечно підтримає єдиного кандидата від центристського табору. Свою стратегію на передвиборний період аграрії планують визначити вже за кілька місяців, коли партія скличе наступний з'їзд.

Галина КВІТКА.

Фото Володимира РЕПКА (Укрінформ).

Не розмінювати золото свого інтелекту на мідяки по чужих світах

Угоду про співробітництво між Українською академією аграрних наук (УААН) та Фондом інтелектуальної співпраці «Україна—XXI століття» підписано на розширеному засіданні президії УААН. Документ про співпрацю, розрахований спершу на 5 років, підписали президент Української академії аграрних наук Михайло Зубець та голова ради Фонду «Україна—XXI століття», народний депутат Богдан Губський.

Угода передбачає, зокрема, спільні заходи для збереження, примноження та популяризації суспільно значущих надбань вітчизняної аграрної науки, забезпечення належних умов для ефективного впровадження новітніх розробок учених, організаційно-методичну та фінансову підтримку всесвітньо відомих академічних аграрних наукових шкіл, а також талановитої учнівської, студентської і наукової молоді. Передбачено, скажімо, запровадити низку нових стипендій найобдарованішим студентам навчальних закладів сільськогосподарського профілю, видати серію книг про найвидатніших представників української аграрної науки. Українська академія аграрних наук та Фонд «Україна—XXI століття» також ініціюватимуть створення ефективної законодавчої і нормативної бази, покликані забезпечити державний захист інтелектуальної власності в Україні та за її межами. ▼

Золоту лозу зламав податок

БЕЗВИХІДЬ

Вироби полонського заводу «Маяк» справді мають такий вигляд, наче із золота зроблені. У виплетених із лози вазах, кошиках, тацях, здається, збереглося сонячне тепло. А тонке мереживо плетива додає їм унікальності. Важко навіть повірити, що ажурні меблі — а виготовляють тут і таке — зроблені зі звичайнісінької лози.

Утім, як з'ясувалося, лоза ця справді золота для заводу. Не в переносному, а в прямому розумінні слова, хоча, здається, найневибагливішій рослині важко й знайти — хоч де притули її до землі, обов'язково проросте.

— Воно й справді, лоза — деревина непримхлива, — погоджується директор підприємства Микола Шкварун. — Та для виробництва не будь-яка підейде. Про дику навіть не йдеться — потрібні спеціальні сорти. У лісі такої не наламаєш. Отож ми і засаджуємо нею цілі плантації.

Побачити лозове поле пощастить не кожному. В державі залишилися буквально поодинокі виробництва, котрі щось виготовляють із цього матеріалу. Тому тридцятигектарний лан «Маяка» — справжня оаза для цієї рослини.

На заводі плетуть близько двох сотень різноманітних виробів. І для кожного своя лоза потрібна — і за розміром, і за кольором, і за гнучкістю. Для ажурної вази підійде і однорічне стебло. Для меблів його треба ростити два—три роки. А є й такі деталі, для котрих росли-

ну і п'ять років доглядають. І весь цей час захищають її і від хвороб, і від комах, і від усілякого стихійного лиха. Словом, не такий він простий і дешевий, отой гнучкий пруттик, як могло б здатися.

Та з усіма цими затратами підприємство навчалося справлятися. Але останнім часом над лозовим полем така загроза нависла, що страшніше будь-якої ненажерливої комахи. Лоза до землі схилилася від... податку.

Для усякого селянського поля визначено єдиний земельний податок. Лозове поле мало чим відрізняється від пшеничного: так само орють шовесни, засівають, доглядають. Але оскільки належить промисловому підприємству, то автоматично податок на землю для нього вищий у кілька разів. Щороку за кожен гектар «Маяк» повинен сплатити шістсот

гривень. Коли все це вкласти в ціну товару, то вона так підскакує, що покупця знайти важко.

Теоретично з цієї ситуації є вихід. Законодавчо зазначено, що у подібних випадках місцеві ради мають право скасувати такий вид податку. Але для

цього потрібно, щоб одночасно згоду дали Буртинська сільська рада, на території якої розташовані поля, Полонська районна та ще й Хмельницька обласна.

— Ми й звернулися до них із проханням, — продовжує розповідь Микола Степанович. — Усі нас розуміють, кивають головами, а потім починають пошукати один до одного, мовляв, ми не проти, хай там унизу усе й вирішують.

У Буртині теж усе розуміють. Але сьогодні для сільської ради лозове поле — курка, яка несе золоті яйця. Воно — практично єдине джерело сільського бюджету. Адже хоч як крути, а

близько двох тисяч на рік населений пункт має саме з цього податку. А скасувати його, з чого ж тоді платити зарплату працівникам і сільській амбулаторії, і дитячого садка? Якщо голова сільради дасть таку згоду, його просто не зро-

зуміють ні в районі, ні в області, мовляв, сам зрубав гілку, на якій сидів.

А не даси такої згоди — залишишся без золотоносної курки. От і вибирай. На заводі кинулися вихід із глухого кута шукати. Вичитали у Земельному кодексі, що можна їм не тримати свою землю, а взяти, приміром, в оренду. А далі є така приписка: плата за цю орендовану землю має бути не менша, ніж була до передання в оренду. Тобто з чого почали, до того й повернулися.

Уже тепер вкрай дорога сировина змусила підприємство вдвічі скоротити виробництво. А зменшити поле все одно не вдається. Кількість лозинок для кожного виробу підраховано наперед. Не посадиш їх сьогодні — не буде з чого плести завтра. Якщо проблему не розв'язати, заводу доведеться просто відмовитися від свого поля назавжди.

Як проживуть без лози? Думають, що втримаються, бо вже про всяк випадок освоїли і столярну справу, і виробництво цегли. Тож лозові вироби вже й тепер становлять аж ніяк не основну частку виробництва. Словом, «Маяк» не згасне. А от ми всі разом втрамимо не просто декоративні вази, таці, крісла-качалки і плетені дивани. Загубимо

цілий пласт нашої давньої культури.

Ще не так давно у різних областях працювало 26 підприємств промисловості, котрі так само як і полончани, розвивали своє виробництво на основі народних промислів. Нині, підраховує Шкварун, їх залишилося лише три. Та й там потроху збувають про лозу.

Ну, хто сьогодні сплете солом'яного бриля? Того самого, що віки був одним із наших національних символів. Не одну сотню кілометрів треба проїхати, доки знайдеш такого майстра. Ось так само і тин скоро загородити не всякий зуміє, а що вже казати про тонке плетиво?

Багато висококласних майстрів пішло із «Маяка». А учнів сюди самі не поспішають брати. Для чого привчати молоді руки до лози, коли майбутнє їй таке непевне?

Кажуть у народі, що там, де дуб зламається, лоза тільки схилиться. Податок виявився сильнішим за буревій. Схилив лозину до самої землі, далі нікуди. Як зламається, то вже й невідомо, чи коли проросте знову.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

На знімку: у цеху лозоплетіння за день через руки майстра проходять тисячі лозин.

РЕАЛІЇ

Кожна картоплина — два кілограми

Хоча в Людмили Голуб з Ізяслава на городі завжди все родило рясно, проте такого врожаю, як цьогоріч, вона не отримувала ніколи. На своїх шести сотках виростила картоплю, в якій ледь не кожна бульба дотягує до двох кілограмів. Однієї такої для всієї родини на обід забагато. А маленька онука навіть втримати в руках її не може. Коли підраховували загальну вагу, то вийшло майже дві тонни. Господиня переконана, що основний секрет тут — праця і постійний догляд за рослинами. Тоді навіть спека, яка спалила урожай у багатьох, безсила.

Ірина КОЗАК.

Пийте, діти, молоко

Молоко для дитячого харчування 3—4-відсоткової жирності, до того ж збагачене вітамінами, почали випускати у ВАТ «Тернопільський молокозавод». Один літр такого молока забезпечує половину добової потреби дитини у вітамінах. Сировину на завод постачають три господарства Хмельниччини, які перебувають під постійним ветеринарним контролем. Молоко для малюків на прилавках магазинів вирізняється яскравою упаковкою з малюнками на теми дитячих казок.

Це не єдине нововведення тернопільських молочарів. Зокрема, вони випускають молоко, сир, сметану, кефір з додаванням йодованого білка. Для західних областей, де у воді мало йоду, це дуже важливо. Завод свідомо не використовує жодних стабілізаторів, хоча зазнає деяких збитків через швидке псування продукції. Але здоров'я головніше, вважають тут. І дбати про нього слід змалку.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Монополія на лимані

Віднедавна величезний Хаджибейський лиман, площа водного дзеркала якого сягає 70 квадратних кілометрів, став недоступним не тільки для багатьох промисловиків, що традиційно добували тут рибу, а й для численних любителів риболовлі з Одеси та навколишніх сіл. Бо на водоймі з'явився хазяїн в особі рибопромислової асоціації «Хаджибейський лиман», що одразу ж застосував санкції проти «чужинців». Керівництво асоціації тепер вирішує — хто, коли, де, якими засобами та в яких обсягах мо-

же виловлювати карася й судака, пеленгаса й окуня, коропа і товстолобика. За чималу плату, звісна річ. На чому ґрунтуються розцінки для «чужинців»? Про це марно питати. Надто настирливих, за словами рибалок, заспокоюють: «Наприкінці року зробимо перерахунок». Товариства з обмеженою відповідальністю «Сти-мул», «Бора» та «Палійове», котрі утворили оту асоціацію, начебто не зачинають наглухо дверей перед бажаючими ловити в лимані рибу. Кажуть: «Вступайте до нашої орга-

нізації як асоційовані члени». А які права й обов'язки отих «асоційованих», чітко сказати не хочуть чи не можуть.

Вияткові права господарювання на лимані асоціація не привласнила самостійно — такий режим використання водойми благословили високі відомства. Вірю, що керувалися вони при цьому добрими намірами: без господаря лиман буквально грабували бракон'єри. Та постраждали у результаті і добропорядні рибалки. Мабуть, треба було всебічно обдумати, щоб такого не стало-

ся. Звістка про «нові порядки» на водоймі загальною користування дійшла до Одеського територіального відділення Антимонopolного комітету України. Його фахівці кваліфікували все оте, зазначає керівник відділення Євген Бутін, як «антиконкурентні погоджені дії» — й порушили справу стосовно засновників асоціації «Хаджибейський лиман». А водночас завели справи й на ті відомства, що видали документи, які санкціонували монополіше на водоймі.

Георгій ВОРОТНЮК. Одеська область.

Зерно та цукор веземо з-за кордону.

ПРОБЛЕМА

Нещодавно китайці прийняли програму забезпечення кожного громадянина відповідною кількістю яєць на рік, оскільки цей продукт вважають украй необхідним для життя і здоров'я нації. З допомогою держави вони планують забезпечити курочок, котрі нестимуть їм яйця, такою кількістю зерна, яку виробляє вся Австралія.

Увагу птахівництву приділяють у всьому світі. Особливо ті країни, що мають обмежену кормову базу. Переважна більшість з них проблему виробництва м'яса розв'язує шляхом розвитку саме птахівництва, яке найшвидше у тваринницькій галузі з найменшими витратами кормів приносить віддачу.

Зовсім інша картина у вітчизняному птахівництві. 10 вересня асоціація «Союз птахівників України» надіслала листа Міністру аграрної політики України Сергію Рижуку, в якому пропонує шляхи виходу галузі з кризового стану. Автори листа представляють солідну й

авторитетну організацію. Входять до асоціації 78 птахопідприємств, що виробляють 83 відсотки м'яса бройлерів та 78 відсотків курячих яєць в Україні. Тож лист відображає погляди більшості українських птахівників. А створили свою спілку для того, щоб консолідувати зусилля для розв'язання проблем галузі, забезпечення єдиної інформаційної системи щодо стану ринку продуктів птахівництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробника, представлення його інтересів та створення нормальних умов праці і на внутрішньому, і на зовнішньому ринках.

Фото Галини КВІТКИ.

Харківщині загрожує продовольча криза

ТРИВОГА

Найближчим часом на обласному продовольчому ринку тваринницької продукції може виникнути криза. Такий прогноз начальника головного управління сільського господарства і продовольства Сергія Лобаса.

Адже чисельність по-

голів'я в господарствах області постійно зменшується. За останні два місяці було вирізано ще більш як 2,5 тисячі голів дійного стада, значно скоротилася кількість свиней, овець. Як результат, область не може забезпечити мінімальні норми із споживання молока і м'яса на душу

населення. Більшість галузей тваринництва зараз збиткові, і тому сільгоспвиробники намагаються знайти будь-який привід, щоб позбутися худоби. В багатьох районах стада вирізували нібито для оздоровлення від лейкозу.

Обласна влада має намір вжити низку заходів,

щоб підтримати виробників. Закупівельні ціни на м'ясо уже піднялися. Як повідомив Сергій Лобас, на засіданні обласної комісії планується розглянути питання про підвищення в півтора разу закупівельних цін на молоко.

Микола КОСИЙ.

Харків.

А яблука падають...

По 250 центнерів з гектара збирають їх нині на 25,8 тис. га кримських садів. Понад 300 дають молоді насадження за інтенсивною технологією на півтисячі гектарів у господарствах «Бурлюк і «Плодове» Бахчисарайського та «Весна» і «Перемога»

Нижньогірського районів. Не враховуючи чудового врожаю присадибних ділянок і дачників, уже зібрано понад 40 тис. тонн плодів з реально очікуваних 70 тисяч. Та до яблучних ряснот чимало господарств виявилися не готові. Зіпсовані холодильни-

ки, катастрофічна нестача тари і робочих рук (за значної кількості безробітних на півострові) гальмують збирання, ускладнюють переробку і реалізацію якісних кримських плодів, віднаджують оптовиків звідусіль. А те, що переробники встановили

ціну на нестандартні яблука не вище 15 копійок за кіло, може і після цієї щедрої осені залишити кримські сади нерентабельними.

Духмяні плоди встеляють землю.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Фото Олексія ШИБАНОВА (Україноформ).

У приватному сільгосппідприємстві «Шевченківське», що в Києво-Святошинському районі, збрали по 300 центнерів яблук з гектара. Але керівник «Шевченківського» Микола Винник переконаний: у наших умовах реальні і врожайі в 400—500 центнерів. Нині в госпо-

дарстві 100 гектарів саду. Наступного року плановано посадити 2—3 гектари персикових дерев.

На знімку: смачні плоди готують до відправлення в торговельну мережу столиці.

На черзі — імпорتنі яйця?

Цьогорічний дефіцит фуражного зерна різко позначився на галузі: птахівничі господарства зменшують кількість птиці, а також курей-несучок. За станом на 1 вересня порівняно з відповідним періодом минулого року поголів'я птиці зменшено в 13 областях та в Криму. Істотно зменшився продаж птиці населенню — на 26 відсотків порівняно з минулим роком. Виробництво яєць хоч і зросло загалом на 3,6 відсотка, але водночас у десяти областях воно впало.

Нееквівалентний міжгалузевий обмін, різке підвищення цін на зернофураж, високі процентні ставки за банківські кредити, недостатні реальні надходження коштів від реалізації продукції зробили більшість птахогосподарств неплатоспроможними. А якщо простежити динаміку витрат та доходів, наприклад, у підприємстві «Авіс», що в Гумен-

цях Кам'янець-Подільського району на Хмельниччині, то побачимо: за останні шість років ціни на електроенергію зросли в 3,6 разу, на комбікорми — в 8,3 разу. Ціна на яйця залишилася без змін, а чистий прибуток упав у 13 разів. І це попри те, що «Авіс» — головний виробник продукції птахівництва в області, де його вважають за успішне підприємство. Щороку тут виробляють 10 мільйонів штук яєць, реалізують 1000 центнерів м'яса, вирощують 60 тисяч голів молодняка. Продукція «Авіса» має високу відзнаку Інституту харчування України — «Довіра матері і дитини». А ще тут виробляють чудові добрива «Екогран», які охоче купують городники. Люди працюють, не шкодують витрат. Та варто пам'ятати, що тільки для обладнання одного пташника на 20 тисяч голів потрібно мільйон гривень. Запев-

нення Кабінету Міністрів про достатню кількість хліба не зменшать курячого апетиту. Не сприятиме галузі і перехід до загальної системи сплати податку на додану вартість — фінансове становище птахогосподарств дедалі більше погіршиться.

Тому асоціація звертається до Кабінету Міністрів з клопотанням про встановлення доплат виробникам птахопродукції з державного бюджету з розрахунку 1,15 гривні за один кілограм живої маси та 60 копійок за десяток яєць. Потрібно також надати птахопідприємствам довгострокові кредити для закупівлі обладнання, відшкодування за виробництво та реалізацію племінної продукції.

— Мовчати не можемо, — каже виконавчий директор Іван Ткач, який ще нещодавно працював на згаданому «Авісі», бо зовсім іншу картину змалював у листі до

віце-прем'єр-міністра України Івана Кириленка народний депутат України Євген Сігал. Він вважає: недоцільно надати підтримувати підприємства галузі, що начебто процвітають, за державний рахунок. Вочевидь є сили, які прагнуть задушити вітчизняного птахівника, щоб позбутися конкурента, — для вільного ввезення яєць та м'яса з-за кордону. І зробити це хочуть руками уряду. Програми підтримки галузей аграрного сектору і, зокрема, селекції є в кожній державі. «Ощадливість» чиновників може обернутися десятикратними витратами на ввезення продукції з-за кордону. А ціни, відомо, регулює ринок. Споживач нині знає, яка різниця між вітчизняними і закордонними стеженнями та яйцями і що та курятина «накачана» стимуляторами росту. Тому й купує переважно вітчизняну продукцію.

Віра ШПИЛЬОВА.

АКТУАЛЬНО

Що думаєш, коли несолодко...

Сенсаційне повідомлення оприлюднила нещодавно директор відомої Дніпропетровської кондитерської фабрики — торговельна марка «Дніпровські зорі» — Людмила Мусарова: шість останніх років очолюване нею підприємство цукор закупляло винятково за межами області. У великих обсягах. А це значить, що кожного року інвестувала в сусідні регіони щонайменше 60 мільйонів гривень. Хоч за якихось тридцять кілометрів від фабрики працює Губинський цукровий завод.

Доречно з'ясувати, чому таке відбувається. Дещо зрозуміли після того, коли у приймальні ВАТ «Губинський цукровий завод» побачили фермера з Магдалинівського району Анатолія Зимовцева, котрий «вибивав» свої гроші. І таких чимало. На початок нинішнього року завод своїм постачальникам сировини заборгував понад 5 мільйонів гривень.

Або інший факт. Майже 17 тисяч гектарів, на яких цього року в області вирощують цукрові буряки, радощів не вселяють, бо це мізер. Колись тут сіяли вдвічі більше. І якщо в цьому сезоні навіть усе вирощене буряководами регіону потрапить до Губинихи, його не вистачить, щоб завантажити завод. Який, як запевняє його нинішній директор Олександр Горайнов, врешті-решт поплачував борги і готовий нині пристойно та на справедливих партнерських умовах працювати з виробниками цукросировини.

Нині варто подумати про уроки, висновки, які треба, доки не пізно, зробити. Відрадно, що той, хто цьогоріч ризикнув, щоб попиту солодкого чаю, і виростив цукрові буряки, матиме прибуток. У Васильківському районі, скажімо, є господарства, котрі копають і по 400, і по 550 центнерів коренів з гектара. Та й у середньому в області по 220 центнерів на круг — показник пристойний. Врожайний рік видався для буряків, тому багато хто з селян нині чухає потилиці.

Однак час уже думати, як використовувати і чим засівати землі наступного року. Через посушливу осінь озимого хліба на Дніпропетровщині посіють трохи більш як на 350 тисячах гектарів. Майже на 200 тисяч менше, ніж заплановано. І, мабуть, не лише через брак вологи у ґрунті. Бо про суху осінь загомоніли тільки в останні дні вересня. А оптимальні терміни сіви озимої пшениці минули ще на початку вересня. Хто посіяв вчасно, у того озимина вже зеленіє. Отож складається враження, що від вирощування озимого хліба, цукрових буряків починають відмовлятися на Дніпропетровщині.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

■ Врожай-2003

Тут земля і небо пахнуть виноградом

Закарпаття завершує збирання винограду. Нинішнього літа грона добре налилися сонцем, тож цукристість їх висока. Уже зібрано 3500 тонн, а це майже на півтори тисячі тонн більше, ніж торік. Найвища врожайність на плантаціях Ужгородського та Мукачівського районів — 48 та 38 центнерів винограду з гектара. Середньообласна відповідно становить 27 центнерів.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

Виручає королева

Понад мільйон тонн зерна намолотили хлібороби Черкащини. Триває збір кукурудзи, основної «рятівниці» цьогорічного обласного короваю. Незважаючи на значний недобір озимої пшениці

Фото Юрія ВЕНГЕРША.

та яровини, завдяки качанистій область забезпечила себе фуражним ресурсом і підправила невітшну аграрну статистику.

Наступного року сільгосптоварива Черкащини планують збільшити посіви королеви полів. Загальна площа під кукурудзою становитиме понад 200 тисяч гектарів.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Недолуге виправдання руйнівних аграрних реформ в Україні

Учені і політики, які несуть найбільшу відповідальність за розвал північної соціально-економічної сфери України, не тільки силкуються його виправдати, а й претендують на Державну премію в галузі науки і техніки 2003 року (йдеться про працю «Науково-методологічне і нормативно-правове забезпечення реформування земельних відносин та аграрного сектора України» автори: П. Саблук, А. Гальчинський, П. Гайдучкий, А. Даниленко, І. Кириленко, М. Гладій та інші). Через те, що сільське господарство і село в Україні продовжують деградувати, що курс аграрних реформ не виправляється, проблема застосує неупередженого і глибокого її розгляду.

Реформування суспільства, що почалося з 1987 року й активізувалося наприкінці 1990-го та в 1991 році, не могло не охопити й сільського господарства країни (спочатку СРСР, а потім — України). За 1990-1999 роки ВВП України впав на 59,1%, а виробництво сільськогосподарської продукції — на 53,3%. Ринок посилив удар, завданий селу нав'язаними реформами; диспаритет цін на промислову і сільськогосподарську продукцію зріс за 1991-1999 роки у 5,19 раза (ціни на промислову продукцію виросли в 4,98 раза, ціни, сплачувані сільгоспвиробникам за їхню продукцію, в 0,96 раза). (І. Лукінов «Еволюція економічних систем». М., 2002 р., с.322).

У наступні роки становище дещо змінилось. Досягши «дна», падіння виробництва припинилось. Обсяг продукції почав поволи зростати. За даними Держкомстату, він збільшився на 9,2% в 2000 році, на 9,9% — в 2001 році і на 1,9% - в 2002 році, так що 2002 року сільське господарство України мало 57% від того, що селяни виробляли в 1989 році. Дещо поліпшилось і співвідношення цін. Їх диспаритет на кінець 2002 року становив 4,64 раза (до рівня 1990 року).

Додати труднощів українському селу складні погодні умови 2003 року. Але, не в погоді річ, як стверджують провідні вчені-аграрії України М. Зубець і В. Юрчишин, «Погода мов би віддзеркалила недосконалість державного регулювання здійснюваних в Україні аграрних відносин» («Голос України», 15 серпня 2003 року).

Найбільше інтелектуальних зусиль щодо виправдання цих руйнівних аграрних реформ доклав заступник глави адміністрації Президента України, академік УА-АН П. Гайдучкий. 16 вересня ц. р. «Урядовий кур'єр» статтю «Аграрна реформа: міфи й істина» оприлюднив його силкування у цьому напрямку. Найодіозніше з них таке: реальне реформування сільського господарства немов би було здійснене у 2000 році, а найбільший спад сільськогосподарського виробництва припадає на 90-ті роки.

Неминуче постає запитання: а що ж руйнувало сільське господарство і село України в 90-ті роки, якщо не нинішні реформи? Хіба не вони знищили потужну систему виробництва і заготівель сільськогосподарської продукції? Хіба не в ті роки в село ринули приватизаційна сарана і комерційні шакалі? Хіба не в ті роки Президент Л. Кучма вів мову про новоявлених поміщиків на селі і про «старий віз колгоспної власності»?

Недолугість тези про реальне реформування сільського господарства України лише з 2000 року спростовує сам її творець у тій самій публікації. Він пише, що перші фер-

мерські господарства в Україні були створені ще 1988 року. Хіба не з них почалося реальне руйнування колгоспів і радгоспів? До речі, процес їх насадження досі, як він пише, «тіле» не тому, що не проводилися реформи, а тому, що українське селянство в основній своїй масі фермерства не приймало (згадаймо «столипінщину»), не приймає і не прийме. Сам він нагадує і про те, що перші організаційні і практичні дії з розпаювання землі та майна колгоспів і радгоспів було здійснено ще у 1989-1991 роках; у 1992 році було ухвалено закон про паювання землі і майна колективних сільськогосподарських підприємств. Реальне реформування колгоспно-радгоспної системи справді відбувалося повільно, бо селянство його не підтримувало, але господарства «розхи́тувались», їх майно розтягувалось, орні землі не оброблялись і значною мірою не засівались, продуктивна сила господарств падала.

Це була не прелюдія до реформ. Це був перший етап цих самих реформ, який ставив і розв'язував цілком конкретну мету: витруїти соціалізм на селі, розорити велике сільськогосподарське виробництво України, довести селян до зубожіння і відчаю і підготувати так звані «реальні реформи».

Неминуче постає запитання: а що ж руйнувало сільське господарство і село України в 90-ті роки, якщо не нинішні реформи? Хіба не вони знищили потужну систему виробництва і заготівель сільськогосподарської продукції?

Так звані «реальні реформи» на селі справді розпочалися з 2000 року, коли влада насильно й організовано вирішила зруйнувати колективні сільськогосподарські підприємства, примушуючи селян підпорядковуватися «ринковим» формам господарювання, заснованим переважно на приватній власності. Ошукані, доведені до відчаю годувальники народу у більшості вимушено погодились на ці «реальні реформи», і вони — «пішли».

Сталося так, що саме на ці роки (2000, 2001) випали істотно кращі погодні умови для господарювання на селі, тож через ці умови реформування село мало деяке зростання виробництва продукції сільського господарства, чим і скористався академік-політик, аби нав'язати обивателю думку про доцільність глибокої капіталізації українського села. Якщо це не звичайне шахрайство, якщо це не знущання над довірливим людом, то що це? Адже йдеться про підвищення виробництва за три роки на 22% над «дном», на яке його опустили нинішні реформи.

Соромно за заслуженого діяча науки, академіка, який пояснює глибоку тривалу аграрну кризу спадом виробництва в інших галузях. Мовляв, в інших галузях

«такої глобальної реформи, як аграрна та земельна, не відбулося. Але спад у цих галузях був набагато більший». Та про це і йдеться: руйнування аграрної економіки в 90-ті роки, як і всієї економіки країни, спричинено волюнтаристською капіталізацією України, тобто тими радикальними економічними реформами, що пропагувались і пропагуються саблукми-гайдучкими, що проводились владою, до якої всі вони безпосередньо причетні і насаджувались владою з ініціати́ви Заходу, передусім Вашингтона! А чому суто експортні галузі, про які пише академік, найменш зруйновані, окрема розмова.

Пояснення глибокої аграрної кризи в Україні ринковою трансформацією її економіки, а не земельною і аграрною реформами, заводять академіка у класичне зачароване коло. Приватизацію землі і реформування колективних і державних господарств він сам пояснював і пояснює необхідністю насадження ринкових форм підприємств на селі в Україні, як і у всьому світі. «Тут важко придумати щось нове», — підсумовує він. І справді, за рамки так званих «ринкових реформ», нав'язаних світові міжнародним імперіалізмом, реформаторам ніяк не вийти. Бо тоді втрачається будь-яке пояснення глобальної світової трагедії, яка коїться.

Академік-аграрій, який взявся обгрунтовувати глибоко руйнівні аграрні реформи світовою історією, самої історії, як виявляється, не знає. Історично першою і найдовговічнішою формою власності на землю була, зрозуміло, общинна, тобто суспільна (а не приватна) власність. В епохи рабства і феодалізму найпоширенішою була державна земельна власність. Вона притаманна «азіатським суспільствам». Верховним власником землі у більшості рабовласницьких і феодалістських суспільств був суверен країни — цар, імператор, фараон тощо. Земля у більшості перебувала не у власності, а у володінні рабовласників, феодалів та інших підданих суверену. З власної волі він часто міняв посаджених на землю своїх підданих. Лише капіталізм твердо закріпив приватну власність на землю як основу експлуаторської системи. Тому теза, ніби «у всі віки і у всіх народів сільськогосподарське виробництво здійснювалося на землях приватної власності», м'яко кажучи, не відповідає дійсності. Бо капіталізм панував «не у всі віки» і не «у всіх народів».

Теоретик в галузі земельної власності мав би не забувати, до яких потворних і кривавих засобів експропріації селян вдавалися майбутні лендлорди в умовах британського «огороджування». Приватна земельна власність в США, як відомо, склалася за умов колонізації земель індіанських племен, яких винищували фізично або витіснили в пустелі та гірські райони.

Усе це важливі, але не головні аргументи для обгрунтування приватизації землі в Україні. Вчений-економіст мав би виходити насамперед із економічної доцільності приватизації землі, чого ніхто ніколи не доводив і не доведе. Академік-аграрник мав би запропонувати обгрунто-

ваний вихід з тієї заплутаної-переплутаної власності на землю, що склалася в Україні на початок ХХ ст. і спричинила масове малоземелля і безземелля на селі. Він також мав би обгрунтувати історичну недоцільність націоналізації землі Українською Центральною Радою 1917 року. Заслужений діяч науки мав би довести необхідність загальнонародної власності на землю в Радянській Україні. Заступнику глави АПУ варто було б пам'ятати Конституцію України, яка конститує загальнонародну власність на землю в Україні. Як аграрник, він не може не знати, що й Захід нині вишукує способи подолання вузьких рамок приватної власності на землю. І, насамкінець, як платник податку він мав би взяти до уваги, що оренда одержавленої (націоналізованої) землі принесла б державі значні доходи і сприяла б зниженню податкового тиску на доходи суспільства. Після цього аргументації необхідності приватизації землі якимось світовим досвідом не тільки тьм'яніє, а й стає ірраціональною.

Не вдалося академіку П. Гайдучкому влучити в ціль, критикуючи опонентів аграрних реформ в Україні за їх поспішність.

По-перше, він сам пише, що справжні аграрна і земельна реформи почалися й в основному закінчилися в 2000 р. На злам сільськогосподарських підприємств, що існували на селі, Президент відав, як відомо, всього 3—4 місяці. А йшлося про масове перетворення їх із суспільних на приватні господарства і про індивідуальне паювання колективних земель та майна. І це не «поспішність»? Щоправда, гідний свого інтелекту аргумент він знайшов: аграрну і земельну реформу, яка завдала найтяжчого удару по селу, треба було завершити «до початку основних польових робіт».

По-друге, академік вводить довірливих в оману, коли стверджує, ніби ці реформи було ретельно обгрунтовано безліччю теоретичних розробок. Це — звичайна неправда. Ні в Україні, ні в Росії, ні в Білорусі не оприлюднено жодної теоретичної розробки, яка б довела доцільність приватизації землі. Довести економічну перевагу дрібного господарства в українському селі над великим аграрним виробництвом теоретично неможливо. Так само теоретично не довести, чому земля має паюватися між членами трудового колективу і пенсіонерами порівну. Звідки тоді «ретельне теоретичне обгрунтування аграрних реформ»?

Дивно, але матеріал, що мав би обгрунтувати аграрну реформу в Україні, абсолютно ігнорує умови України. Адже не брати до уваги того, що форми організації господарства мають реагувати на природні умови господарювання, не можна. Те саме треба сказати про різні засоби виробництва, який спричиняв багатогалузеву структуру виробництва на селі у формі науково обгрунтованих сівозів. Не береться до уваги й соціально-історичний чинник. Це проявляється, зокрема у тому, що знехтувано думку з цього приводу найвидатніших історичних осо-

бистостей нашого народу. Як відомо, Т. Шевченко, І. Франко, М. Драгоманов, М. Грушевський, В. Винниченко та інші були прибічниками суспільної власності на землю і спільного господарювання. Не береться до уваги схильність українства до гуртової діяльності і гуртового співжиття на противагу традиційному на Заході індивідуалізму, про що переконливо писав всесвітньо відомий теоретик сільськогосподарської кооперації М. Туган-Барановський. Нехтується весь уклад життя в українському селі, зокрема, наявність особистих підсобних господарств, які нормально існують у взаємодії з громадським господарством. Не зважають, зрештою, на світову тенденцію розвитку економіки шляхом концентрації і централізації господарювання, якої дотримувалась аграрна економіка СРСР і України. Руйнування великого виробництва і насадження дрібного (зокрема і через дрібну приватизацію землі) може розглядатись лише як ірраціональне явище.

В Україні нагромаджено великий досвід руйнування колгоспів і радгоспів, вироблено національну модель кримінальних руйнівних земельної і аграрної реформ, які знищують українське село

Політик, який вважає себе вченим, котрий спирається виключно на «світову історію», приховав найістотніший факт світової історії: дрібна приватизація землі у всіх країнах у всі часи закінчувалася латифундизмом — великою приватною власністю. Паювання землі в Україні переслідує цю саму стратегічну мету!

Апологетика деструктивних аграрних реформ їх творцями не має меж. Послухаєш академіка і виходить, що Президент України, нехтуючи Конституцію України, нав'язавши індивідуальну приватизацію землі, мріяв виключно про зміцнення великих підприємств на селі. Мало того: запроваджується, мовляв, вищий тип господарювання. П. Гайдучкий пише: «... Замість єдиного акта на право користування землею (соціалістичний варіант) — запроваджено договори оренди земельних паїв підприємствами у селян (класичний ринковий підхід)...» Насправді тут йдеться про таке: властиве соціалізму безстрокове колективне володіння землею Президент своїм указом знищив, щоб запровадити дрібну земельну власність і оренду землі капіталістами-орендаторами, які невдовзі і неминуче стають її власниками (буржуазний варіант). Так званий «класичний ринковий підхід» — корислива вигадка апологета аграрних реформ і кримінальної капіталізації соціально-економічного ладу в Україні.

Зауважимо й таке. Жодної критики не витримує голе порівняння рівнів урожайності й інтенсивності господарювання як метод аргументації необхідності зміни форм господарювання. Мовляв, Захід досяг он чого, а чого досягли ми? Водночас не зважають на те, який капітал вкладали в урожай на Заході, а який в СРСР, скільки добрив вносили на Заході і скільки в СРСР і в Україні. Такі порівняння взагалі неприйнятні через різні природні умо-

ви господарювання.

Вершиною теоретичного і звичайного людського убозтва є трактування академіком латифундистської приватної власності на землю, до якої нині йде і неминуче прийде Україна, якщо курс нинішніх аграрних реформ триватиме, «споконвічною загальнолюдською цінністю». З теоретиком, який розглядає як «споконвічну загальнолюдську цінність» латифундизм на одному полюсі, а малоземелля і безземелля — на іншому, нема про що й говорити.

Академік П. Гайдучкий підсумовує: «Таким чином, в Україні нагромаджено великий вітчизняний досвід реформування земельних і аграрних відносин. Розроблено та реалізовано українську модель... перетворення колгоспів і радгоспів на приватні структури ринкового типу». Відповідальніші, глибше мислячі академіки М. Зубець і В. Юрчишин пишуть інше — про «відсутність всебічно відпрацьованої і схваленної аграрної політики...».

Якби П. Гайдучкий був справжнім вченим і патріотом України, він мав би написати інше: в Україні нагромаджено великий досвід руйнування колгоспів і радгоспів, вироблено національну модель кримінальних руйнівних земельної і аграрної реформ, які знищують українське село.

Сталося так, що протягом місяця оприлюднено три матеріали про сучасні аграрні реформи в Україні: апологет нинішніх реформ, академік П. Гайдучкий силкується їх виправдати; менш заангажовані недолугими реформами академіки М. Зубець і В. Юрчишин у статті «Проблеми села — турбота держави» («Голос України») ставлять питання і вносять конкретні пропозиції щодо необхідності вироблення « нової аграрної політики»; перший секретар ЦК КПУ, керівник фракції комуністів у Верховній Раді України П. Симоненко дав свою оцінку сучасним реформам: «Оспіване в піснях українське село приростає лише кладовищами» (газета «Комуніст»). Він дає справді об'єктивну оцінку стану українського села і аграрної економіки і пропонує шляхи виходу з аграрної кризи. Це — відновлення великотоварного виробництва, забезпечення технічного переоснащення сільського господарства, надання селу доступних кредитів, ліквідація диспаритету цін, припинення безконтрольного експорту мінеральних добрив і продукції сільського господарства, тобто держава зобов'язана повернутись обличчям до села і селян, а не продовжувати їх знищення. Чи здатна на це нинішня влада в Україні? На жаль, як підтверджує і проект Державного бюджету на 2004 рік, — ні!

С. ДОРОГУНЦОВ,
народний депутат України,
доктор економічних наук;
В. КРУЦЕНКО,
народний депутат України
ІІІ скликання;
О. ГОШ,
доктор економічних наук.

Від сільських проблем держава умила руки

САМОВРЯДУВАННЯ

Так склалося, що Івана СКОРИКА я знаю вже два десятиліття років, як людину чесну і принципову, постать досить помітну в Машівському районі. Тож зовсім не подивувався, дізнавшись, що сесія обрала його головою районної ради. За неповні чотири місяці, що він обіймає цю посаду, діяльність місцевої влади стала набагато прозорішою, бо новий голова райради казав усім правду, підкріплену фактами. Він не лукавив, а закликав до конкретної роботи. Тож вашій увазі погляд молодого керівника — правдивий, неупереджений, нешаблонний. Та головне — небайдужий до проблем територіальної громади, сповнений щирого бажання хоч щось змінити на краще. Хочеться вірити, що такий владі підставить плече і громада.

Не знає права, що робить ліва

Поділюся особистими міркуваннями. Народ починає істотно розшаровуватися на багатих і бідних. Ринок, як його називаємо, на жаль, поставив більше запитань, ніж дав відповідей. Передусім чимало людей виявилось не готовими до такого болючого і нещадного переходу. Перше враження й перші об'їзди сільських рад навіяли більше смутку, ніж відради. Власне, що впадає у вічі? Практично осиротіли села. Майже повсюди двометрові бур'яни, сляк-так зашкрябана земля і всюди випирає бідність. Саме тому на перший план ми і поставили собі за мету розібратися, як наповнюється районний бюджет і які надходження ідуть від основного об'єкту господарювання — землі. Та вже попередні аналізи насторожили. За перше півріччя район недоотримав тільки від сплати податку за землю понад 200 тисяч гривень. Скликали бюджетну і сільськогосподарську комісії, запросили всіх голів постійних комісій, а також сільських голів. Непростим було це засідання, але вдалося з'ясувати, що основною причиною недобору сплати податку за землю є банальна «нерозбериха». Якщо раніше сільський голова одноосібно відповідав за укладання договорів з орендарями, то після того, як набрав чинності Земельний кодекс, змінилися певні правила гри. Скажімо, на територію за межами населеного пункту договір про оренду землі укладає райдержадміністрація, а сільський голова лише подає висновки і пропозиції. А сама райдержадміністрація, теж детально не розібравшись, не приділила проблемі належної уваги. Неспівпадання моменту укладання договору в РДА і реєстрації його в земельному управлінні зіграли на користь орендарям. Бо, з юридичної точки зору, договір вступає в силу лише з моменту реєстрації його в земельному управлінні. На це ми у своєму рішенні вказали, але прикро, що райдержадміністрація не зробила висновків, а вдаючись до перекладання своєї вини на когось. Причому в цю затію хотіла втягти і районну газету, підготувавши матеріал, де звинуватила 15 депутатів, які брали участь у роботі двох комісій, у некомпетентності і непатріотизмі.

Це ж саме сталося і з землею. Знову ж таки за допомогою постійних комісій ми утворили депутатські групи, які перевірили використання землі

по сільських радах. Хотіли хоч якось звести реальний баланс землі. Факти виявилися вельми невтішними. Сільські голови теж скористалися нагодою, коли послаблена вертикаль, коли немає відповідного контролю, і почали на свій лад і розсууд укладати договори оренди на землях сільської ради. Договори загалом не витримують ніякої критики, зокрема, в одній і тій же сільській раді на одному полі орендна плата істотно різнилась. Сподівалися, що вибавити борг із орендарів буде адміністрація, і вмили руки. Це спричинило те, що по 100—300 гектарів землі по сільрадах заросли бур'янами. Догосподарювалися до того, що почали сіяти соняшник по соняшнику. Тут не на висоті виявилось і районне управління земельних ресурсів. Де б я не був, у жодному господарстві не зустрів затвердженої земельної карти, що почали розробляти. Сьогодні господарство на землі, як у кам'яному віці. Про які ж технології, науково обґрунтований підхід можна

системи управління районом на сьогодні немає. Кожна гілка влади живе за своїм сценарієм і за своїми порядками. Скажімо, райдержадміністрація проводить лише свою політику, щоб вчасно відписатися, не дай Боже, якщо хтось кине каменя в її город. Тісно спілкуватися і предметно працювати разом з радою і депутатським корпусом не бажає. І це двовладдя в районі спричинило певну пересторогу і непорозуміння.

Люди не вірять владі

Нещодавно, коли був на навчанні в Києві, переконався, що народні депутати України, розуміючи, що вони підклали міну уповільненої дії, розробили і вносять новий законопроект про місцеве самоврядування, де передбачено повернути районним радам виконавчий апарат. Але це поки що проект, і коли він буде прийнятий, ще невідомо. А нам сьогодні треба жити боєм і тривогами свого району, бо час такий, що ніколи ділити, чий портфель важчий і хто за посадою вищий. Наскільки розумію, нехтування органів самоврядування, вся хвиля перетягування ковдри на себе йде від апарату і заступників голови РДА. Будь-яка, навіть найменша критика на їхню адресу подається як підлив їхнього авторитету, причому це зводиться мало не до державного рівня. Ми маємо робити одну справу. Але, на жаль, чи то не вміємо, чи не хочемо, чи просто не знаємо, як це робити. Цілеспрямованої ідеології у

Машівці. Сьогодні по району півтора мільйона гривень неповернутого прибуткового податку! Одна проблема набігає на іншу в соціальному плані. Незахищені не тільки самотні, а й молоді люди, які не можуть звести кінці з кінцями. Значна кількість населення недоїдає. Майже 85 відсотків селян — безробітні. Народ спивається і деградує. Тим часом чимало чиновників, які осіли в державних офісах (їх уже ніде й розмішати) — не вносять конкретних програм, як бути далі. Згоден, що це національна біда. Держава просто умила руки від сільських проблем. Але якщо і ми, депутати, станемо осторонь, то через кілька років узагалі важко буде знайти нормальну роботушу людину в сільській місцевості.

Наші люди не вірять владі, і я приймаю це й на свою адресу. Ми не випереджаємо подій, ми перестали казати правду один одному, звикаємо до тих, хто бідую, хто не знаходить роботи, хто б'ється сам на сам зі своїми проблемами...

Тунель без світла?

Чи можна поліпшити ситуацію в районі? Безперечно, можна і треба! Але треба забути про заспокоєння, про вигадані цифри і власні амбіції. Проте це так непросто. Та певна робота вже проводиться. Так, борг у заробітній платі істотно зменшено, і тут є певна заслуга керівництва виконавчої влади. Але якою ціною! Вирізано, знищено тваринництво! Чому ж впускаємо нових інвесторів і не ставимо їм умови відродження або хоч збереження тваринництва? А якщо брати за великим рахунком, то зростання виробництва сільськогосподарської продукції немає вже не перший рік. Ще 5—7 років тому засівали цукровими буряками близько 6 тис. гектарів, а сьогодні... 1100.

Втратили свої позиції в культурі, духовність не стала нашим надбанням. Живого діалогу з кожним населеним пунктом теж не відчувається. Сотні проблем обсіли районну медицину, ще більше їх у сільських ФАПх. Не все гладко і в освіті — її теж обсідають матеріальні нестатки. Поетапно закривають заклад за закладом. Спершу райвійськкомат, на черзі — районний вузол зв'язку. З кожним днем зростає черга в центрі зайнятості.

А той, хто хоч раз із п'ятниці до неділі потрапляв у районний центр, особливо ввечері, бачив, як розважається наша молодь. Торкнулися чорним крилом наркоманія, розпуста і бездуховність. І не помічати цього — злочин.

Сьогодні й від мене, і від депутатів залежить багато. Насамперед ми маємо казати один одному правду. А це так непросто сказати у вічі сусідові, який намагається обійти закон, ухиляється від сплати податків, обдурює ближнього... Але за нас голосувало багато людей і з десятка кандидатів саме нам віддали перевагу. І саме від нас з вами чекають дійової допомоги, відстоювання суспільних інтересів.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Значна кількість населення недоїдає. Майже 85 відсотків селян — безробітні.

вести мову, скажімо в Абрамівці, де господарюють на землях сільської ради близько 30 приватних підприємств? Занижено вимогливість до орендарів у Павлівській сільській раді, де сотні гектарів не оброблено. Те саме у Дмитрівці, Сахнівщині...

Врешті-решт ми отримали баланс землі. Але він не втішив. Сьогодні наповнення бюджету ніхто конкретно не займається, систематичного моніторингу наповнення бюджету не має й сама райдержадміністрація. Хоч всі її відділи й управління мають тримати бюджет під постійним контролем. Вважаю, що тільки безсистемна робота призвела до того, що сьогодні не добираємо районного бюджету.

Взагалі за перші сто днів роботи на цій посаді я зрозумів, що цілісної

районі немає. Ми випустили з поля зору роботу закладів культури, дуже мало стали бувати безпосередньо у виробничих підрозділах, мало цікавилося думкою людей. Немає системи звітів керівників, які орендують земельні паї. Селяни взагалі не знають своїх прав, вони так і не зуміли зрозуміти, що є власниками землі і майнових паїв, що ніхто не вправі нав'язувати їм свій диктат. За роботу на землі платять копійки. Люди місяцями, а іноді й роками чекають своїх кривд зароблених. Для мене зовсім не риторичним є запитання, хто поверне у Калинівці 170 тисяч гривень несплаченої заробітної плати? Або в Михайлівці. Перепишуть з одного підприємства на інше боргові зобов'язання у Сахнівщині, Дмитрівці,

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України з питань пенсійного забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести зміни до таких законів України:

1. У статті 21 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 33, ст.175; із змінами, внесеними Законом України від 19 червня 2003 року № 976-IV):

1) частину сьому викласти в такій редакції:

«Пенсійне забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування, які мають стаж служби в органах місцевого самоврядування та/або державної служби не менше 10 років, здійснюється у порядку, визначеному законодавством України про державну службу. Пенсія в частині, що не перевищує розміру трудової пенсії за віком, на яку має право особа відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення», виплачується за рахунок коштів Пенсійного фонду України. Частина пенсії, що перевищує цей розмір, виплачується за рахунок коштів Державного бюджету України»;

2) частину дев'яту виключити;

3) частину десяту доповнити реченням такого змісту: «У цих випадках пенсія обчислюється у порядку, передбаченому для державних службовців, із сум заробітної плати, на які нараховується збір на обов'язкове державне пенсійне страхування, за останньою займаною виборною посадою на день призначення пенсії»;

4) частину одинадцяту викласти в такій редакції:

«У разі звільнення з роботи в органах місцевого самоврядування у зв'язку з виходом на пенсію посадовим особам місцевого самоврядування виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 10 місячних посадових окладів за наявності не менше 10 років стажу на посадах в органах місцевого самоврядування чи на посадах, віднесених до відповідних категорій посад державних службовців»;

5) частину дванадцяту замінити частинами дванадцятою і тринадцятою такого змісту:

«Посадовим особам органів місцевого самоврядування, які в період перебування на службі в цих органах визнані інвалідами I та II груп, незалежно від причини інвалідності пенсії по інвалідності призначаються в розмірах, передбачених законодавством України про державну службу, після припинення ними служби в органах місцевого самоврядування, за наявності стажу служби в органах місцевого самоврядування чи державної служби не менше 10 років та загального трудового стажу, встановленого для призначення пенсії по інвалідності відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення». У разі повернення зазначених осіб на службу в органи місцевого самоврядування чи на державну службу виплата пенсії відповідно до цього Закону зупиняється до звільнення з роботи або досягнення ними граничного віку перебування на службі в органах місцевого самоврядування чи на державній службі. У цей час вони мають право на одержання пенсії, призначеної на загальних підставах.

У разі смерті особи в період перебування на службі в органах місцевого самоврядування або в період одержання пенсії у порядку, передбаченому цим Законом, непрацездатним членам сім'ї померлого годувальника, які були на його утриманні (при цьому дітям пенсія призначається незалежно від того, чи були вони на утриманні годувальника), призначається пенсія у разі втрати годувальника в розмірі 70 відсотків заробітку годувальника на одного непрацездатного члена сім'ї та 90 відсотків — на двох і більше членів сім'ї за наявності у годувальника стажу служби в органах місцевого самоврядування чи державної служби не менше 10 років. До непрацездатних членів сім'ї належать особи, зазначені у статті 37 Закону України «Про пенсійне забезпечення».

2. Абзац перший пункту 5 статті 4 Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 37, ст. 237; 2000 р., № 13, ст. 104) після слів «Про Національний банк України» доповнити словами «Про службу в органах місцевого самоврядування».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
2 жовтня 2003 року.
№ 1215-IV.

Ви просили адреси? Одержуйте

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

Коли одному з авторів довелося переводити сина до іншої школи в Подільському районі, його не запитували про причини, не поцікавилися здібностями і в поданнях восьмикласника. Страшно згадати — навіть в табель не зазирнули. Це неабияк здивувало батька. А приголомшило безапеляційне і нахабне «секретарське»: «До заяви прикладіть платіжку про сплату 85 гривень до фонду школи. Ощадбанк через вулицю».

Вітерець ганяв тротуаром жовті листя зразка 1999-го.

«Школа починається з поборів», — подумалось тоді невесело. — Що буде далі?»

А далі батьки чотири роки смиренно вносили «добровільні» кошти «на охорону» (хоч з бюджету міста на це виділялися чималі суми), «на ремонт», «на дні народження директора», «на свята», «на екзамени», на... на... на.

Оті 85 гривень «вступних» виявилися квіточками, які швидко забулися.

За вікном нині гуляють інші вітри і несуть вражаючи переміни. Школа реформується.

І це не тільки комп'ютеризація, перехід на нові технології, форми і методи навчання. Реформи потребують коштів. Держава їх дає лише на зарплату освітян і латання дір. Хоча конституційне право на безплатну освіту ніхто не відміняв, навчання стає дедалі дорожчим. Держава, неспроможна виконати свої зобов'язання, перекладає їх на платників податків. В освіті вона діє, як ота секретарка від імені директора...

То чи не чесніше було б на весь світ зізнатися і законодавчо закріпити, що знання треба купувати?

Може, ми надто категоричні? Міркуйте самі.

Скільки коштує школа?

Напередодні нового навчального року колеги підраховували: батьки у серпні полегшили свої гаманці в середньому на 500 гривень. Стільки вони витратили на «амуніцію» для малечі початкових класів.

Ми взялися вивчити іншу «прикладну» арифметику: скільки коштує школа?

Свідчимо: в ЗОШ поборів нема. Є виключно добровільні внески батьків, яких держава примушує спонсорувати галузь. До речі, на «круглому столі» в редакції Міністр освіти і науки Василь Кремень просив при нагоді назвати факти сплати тих самих внесків, а «ми зробимо висновки».

Якщо пан міністр цього справді не знає, відкриємо йому «галузевий секрет». Але оргвисновки, пане міністре, просимо робити зважені.

Наводити порядок треба в системі, а не в окремих закладах. Наведені прикладами ми прагнемо показати тенденції і жодним чином не хочемо, щоб карали окремих керівників шкіл. Переводити «стрілки» на жертв системи, яку давно слід рішуче реформу-

вати — не найкращий вихід із цієї ситуації.

Отже, для тих, хто не знає, повідомляємо: сума добровільних внесків у межах країни залежить від статусу населеного пункту, регіону і, зрозуміло, престижу навчального закладу. Якщо в глибинних райцентрах Хмельниччини і Запорізької області школа обходиться в кільканадцять гривень на чверть, то в деяких столичних закладах одні лише «штори-ремонти» тягнуть на тисячу доларів.

Від надійних джерел

Сума добровільних внесків у межах країни залежить від статусу населеного пункту, регіону і, зрозуміло, престижу навчального закладу

ми знаємо, що до фонду при ліцеї «Грант», начебто, платять 600 доларів на місяць; батьки дітей з «Лідера» вносять 2000 доларів на рік, а «Олександрівської гімназії» — «штуку» на місяць. На що використовуються гроші? Як знання одержують діти?

Ми нічого не стверджуємо, а лише наводимо цифри, якими апелюють на київських кухнях.

Будемо вдячні, якщо директори закладів, а також керівники столичного управління і Міністерства освіти уточнять, поправлять і взагалі піднімуть штори над «комерційними таємницями»...

На разі завітаємо до ліцею № 157, що в Оболонському районі столиці. Тут оперують скромнішими цифрами, але і вони викликають не менший шок.

Фінансовий ентузіазм невичерпний

Керівництво ліцею не приховує, що існує жорсткий порядок збирання коштів з батьків. Слава ліцею як міцного і престижного навчального закладу, вважають, цілком виправдовує стартовий капітал «на освіту дітей».

— Ми чули про ваш ліцей багато хорошого. Але суми, які вносять батьки першокласників, приголомшують. Може, це неправда? — запитали ми в директора, дуже привітного й інтелігентного Віктора Івановича Костенка.

— А які ж називали? — Дві з половиною тисячі.

— Гривень, — «заспокоїв» Віктор Іванович, — не доларів.

Приємно, звичайно, що в наших школах ще оперують найміцнішою, після долара вочевидь, валютою в світі. Та й що таке дві тисячі п'ятсот у нашій державі? Скажімо, бензин дорожчає щороку. І проїзд у транспорті не дешевшає. А це ж одно-

разові, так би мовити, продукти — згоріло, з'ли й нема. А здобутий граніт науки — до смерті. На нього скупитися гріх. Втім, як є чим не скупитися.

Віктор Іванович стверджує, що такий розмір внеску в фонд встановили самі батьки. Адміністрація школи, мовляв, у ці ігри не грає. Тати-мами, бабусі-дідусі розуміють, що для їхніх чад головне — якість і умови навчання. А це, безперечно, коштує...

Погоджуємось, але дивуємось, де в оболонській окорузі зібралось стільки батьків (а в ліцеї майже 50 класів, тільки перших набрали три), спроможних викласти такі гроші на «якість і умови»...

— У вас стільки дітей з багатих сімей?

— Ні, звичайно, просто батьки самі вирішили, скільки платити. А ми лише підказуємо за що.

— І за що?

— Переважна частка грошей витрачається на доплату вчителям і технічне оснащення класів.

— А які у першому класі вчителі?

Наші спогади про улюблену першу вчительку, з'ясувалось, обросли мохом і наївні, як буквар для старшокласника. В елітному закладі початківцями опікується до 10 педагогів: шахи, танці, співи — будь-які забаганки батьків виконуються безвідмовно. А ще пропонуються уроки з логіки, іноземної мови, індивідуальна підготовка. А сіяти «розумне, добре, вічне» за мізерну зарплату — несерйозно і несолідно. До

того ж, як кажуть самі сіячі, аморально.

Крім всебічної підготовки випускники ліцею одержують гарантію вступу до столичних вищих навчальних закладів. Кажуть, 99 відсотків із 100 учнів неодмінно вступають. Ліцеїсти до «КПІ», наприклад, навіть іспитів не складають, їх зараховують за результатами випускних контрольних робіт. Що ж, зважаючи на «вузівськi» преїскуранти, можливо, батьки й заощадили на освіті...

— Який шанс потрапити до ліцею мають діти з вашого мікрорайону, якщо територіально вони ваші, а матеріально — ні?

— Всі платять, — дипломатично відповів Віктор Іванович. — Хіба що звернеться дуже нужденна сім'я, тоді батьки прискіпливо вивчають ситуацію і вирішують.

З наголосу на слові «прискіпливо» ми зрозуміли: тут спрацьовує інший принцип вступних вимог: немає грошей — йдуть в інші школи, де платять менше.

Ми зустріли вчительку, яка до копійчки оплатила спочатку навчання на підготовчих курсах до школи (їх також проводять не за сплати), потім вступний внесок і готова поповнювати фонд щомісяця двома сотнями гривень (такий «тариф» на цей навчальний рік).

Між іншим, фінансовий ентузіазм батьків невичерпний.

«Життя дорожчає і внесок буде більший, — чесно попередив директор. — Переїхав, скажімо, із Запоріжжя багатий бізнесмен, чому б йому не заплатити тисячу умовних одиниць?».

І справді, чому? Заплатить.

Ліцейна «добročинність» приголомшила

Завуч початкових класів Любов Лапшина проводила вчительську нараду, але зустріла нас також привітно.

— Дітей нам треба. Бо стільки коштів «з'їдає ремонт». З бюджету не виділяють і копійки. Все робимо на батьківські гроші.

Нашу «умовну» дитину тут вже завтра готові були протестувати. Нам треба було лише «вирішити питання грошей».

Злі язики стверджують, що провал дитини на тестах (а в ліцеї тестують кожного претендента в першокласники) — не катастрофа. Просто тоді «вам школа коштуватиме вдвічі дорожче».

— Чи не забагато за такі гроші ви набираєте учнів в клас — понад 30 осіб? Що ж то за умови для навчання?

— Хороші умови, — обнадіяли нас.

А одна з учителок педагогічно розбила нашу наївність: «Більше наповнення класу — більше грошей на школу».

Математику, відчувалось, тут знають і люблять. А ось до нас, нетямущих відвідувачів, інтерес пригас, як тільки педагоги дізналися про наші матеріальні проблеми. Нам люб'язно порадили сусідні школи, де якість навчання дешевша (очевидно, там з бюджету виділяють копійку). І навіть імена вчителів назвали — дуже гарних фахівців, але, як ми зрозуміли, за ціною для нас підходящою.

БАТЬКІВСЬКІ ЗБОРИ

За буквар і — в 1-А!

Під час прийому до першого класу в нашій школі всі діти проходять тестові іспити, нібито у зв'язку з тим, що в школі немає вільних місць. На обурення батьків ніхто не зважає. Чи правомірні дії дирекції?

Сергій КОВАЛЬЧУК.

Канів Черкаської області.

Під час вступу дитини до першого класу навіть за відсутності вільних

місць неприпустимим є проведення вступних іспитів, тестування, співбесід, завдань з метою перевірки її знань з навчальних предметів. Лише діти, яких територіально не обслуговує загальноосвітній навчальний заклад, можуть бути зараховані в нього за умови наявності вільних місць у класі, але також без виконання будь-яких тестів чи випробувальних завдань.

Збори провела
Наталія ХОМЕНКО.

Біля сусіднього будинку ми запитали дівчинку, чи вчиться вона в ліцеї.

— Ні, я в іншій школі, далі.

— Чому?

Мала стенула плечима, а жіночки біля під'їзду дружно розтлумачили, що в її батьків немає грошей на ліцей. І ми зрозуміли: слава про елітність закладу живе в народі і не тьмяніє.

...Доньки народного депутата України минулого скликання Тараса Процев'ята навчаються в 155-й школі. Хто не знає, пояснюємо: це один з найпрестижніших закладів Києва.

— І скільки вам коштує це задоволення? — запитуюмо пана Тараса.

— Двадцять гривень щомісяця, на екскурсії дітям. Директор заборонив батькам організовувати фонди і доплачувати вчителям. Хоча, сумніваюся, що їм сиплються гроші з бюджету. Цього року нас попросили — не вимагали з усіх, а попросили тих, хто може — допомогти з ремонтом.

Ліцейна «добročинність» оболонців Процев'ята приголомшила.

— Скільки, скільки? — перепитав він.

І одразу підрахував: якщо по 200 гривень щомісяця, а в класі 30—35 дітей, а всіх класів... А ще вступні внески... Виходить бюджет селища міського типу. Нічого собі школа!

І все-таки, повторюємося, справа не в конкретному закладі. Якщо держава поставила школу на межу виживання, а вчительська праця опинилася в реєстрі несприятливих професій, кожен рятується як може. І за чий може рахунок. Одні вчителі живуть за батьківську зарплату, інші виживають завдяки репетиторству, додатковим заняттям.

— Вже кілька разів нам оголошували про підвищення платні, — каже вчителька з передмістя Львова Ганна Б. — Ми вже втомилися чекати, коли виконуватимуть обіцянки. Тільки дратують. І тому ми просимо уряд або платити, або не говорити. Так буде невтішно, зате чесно...

А якщо чесно, то саме держава сортує вчителів, батьків і дітей на елітних і пересічних, на престижних і «прохідних». Інтелект, виходить, тут ні до чого...

...Ми припускаємо, що доброзичливі після цієї публікації нас звинуватять у втручанні в діяльність батьківського комітету і закидають спростовуваннями. Доводитимуть, як це бувало, що то батьківська справа, скільки платити за своїх дітей і кому. Певне, вони матимуть рацію. Але, безперечно, праві й ті, хто в силу обставин не може «здороволитися» на шедру посівну кампанію «розумного...». На жаль, таких в Україні поки що абсолютна більшість.

Як бути з освітою їхніх дітей?

Людмила КОХАНЕЦЬ,
Іван ІЛЛЯШ.

Покараний за... благодійність

Позов
через п'ять років

Наприкінці лютого минулого року вінничанин Володимир Бурко несподівано отримав постанову про відкриття виконавчого провадження із зворотного адресою державної виконавчої служби Ленінського району міста Вінниці. У такий спосіб чоловік уперше (!) довідався, що його притягнуто до судової відповідальності. «Без мене мене судили». І покарання винесли. Але оцінку доказів — дали.

У суді, куди відразу ж звернувся Бурко, він довідався, що є відповідачем у справі за позовною заявою, яку підписав новий керівник згаданої організації. Базується заява на фактах п'ятирічної давності. Зрештою, не про це мова.

У чому ж провинився чоловік? Коли суддя уважніше вник у суть справи й одержав додаткові документи, надані відповідачем, то відмінив своє рішення, тобто відхилив позов. Здавалось би, на цьому можна ставити крапку. Проте Бурко дотепер намагається відстояти правоту. Про все це йдеться далі.

І шоколад буває гірким

«Шоколадну» справу, як висловився Бурко, після того раптом передали на розгляд іншому судді. Той теж задовольнив вимоги позивачів. Хоча йдеться про нескладну цивільну справу, для вирішення якої є все — свідки, необхідні документи...

У свій час очолюване В. Бурком ЗАТ «Продпостачторг» отримало з Чернівців від ВАТ «Холлодпродконтракт» товар — новорічні подарунки. Частину з них реалізували, а решту передали у вигляді благодійної допомоги обласному комітету Товариства Червоного Хреста та квартальному комітетові № 32 міста Вінниці. Ті, у свою чергу, роздали їх дітям-сиротам, багатодітним сім'ям, дітям-інвалідам. Що солодощі дісталися саме їм — нема жодних сумнівів. Незважаючи на те, що з 1997 року, коли відбувалися події, минуло немало часу, підтверджувальні документи збереглися.

Однак нове керівництво ЗАТ «Продпостачторг» стверджує, що продукція, про яку йдеться, насправді не належала товариству, а була передана лише на зберігання. Отож, мовляв, колишній керівник не мав права розпоряджатися нею. Нехай відповідає...

Щоб упевнитися в тому, як усе було насправді, достатньо підняти один документ — накладну на отримання товару. Там чітко зафіксовано, що його передача відбулася з балансу однієї організації (ВАТ «Холлодпродконтракт») на баланс іншої — ЗАТ «Продпостачторг». Даний документ, серед інших, міститься в матеріалах справи. Але про оцінку доказів — дали.

Читай по буквах

У рішенні місцевого суду Ленінського району Вінниці від 16 вересня 2002 року є така фраза: «Частина новорічних подарунків <...> на підставі одноосібного розпоряд-

Можливо, вищі судові інстанції звернули увагу на такі, м'яко кажучи, недоречності?.. Ні. Іх там, чомусь, теж не помітили. Апеляційний суд Вінницької області, куди звернувся відповідач, відхилив його скаргу. Підстава та сама, на якій базувалося рішення місцевого суду: товар чужий і розпоряджатися ним голова правління не мав права. Верховний Суд України, який розглядав касаційну скаргу В. Бурка, також не знайшов причин для відміни уже прийнятих рішень місцевим та Апеляційним судами.

Тепер В. Бурко подав скаргу до Європейського суду захисту прав людини. У мене на утриманні 3-річна донька, а також

район узагалі не йдеться, і раптом... У жодному з рішень не дано обґрунтування, з яких мотивів справа розглядається саме цим судом. На жаль, вважаю, це не єдине порушення, що врешті-решт призвело до необ'єктивного, на мою думку, рішення.

Найбільш незрозуміле для мене те, чому винним у даній ситуації зробили саме колишнього керівника названої організації. Адже не він приймав товар. Робили це матеріально відповідальні особи, оформивши передбачені в таких випадках бухгалтерські документи. Керівник, нагадаю, не є матеріально відповідальною особою. Не він приймав рішення про надання гуманітарної допомоги. Ро-

Мал. Сергія ТЕРПЕНКА

ження голови правління Бурка В. І. була **продана** (виділено авт.) у якості гуманітарної допомоги». Дивно, адже насправді товар не продавали і гроші за нього не брали. Як уже згадувалося вище, його передали як гуманітарну допомогу. Питається, продати і передати — одне й те саме?

Або ще приклад з того самого рішення суду. У ньому сказано, що голова правління не наділений повноваженнями передавати цінності товариства як матеріальну допомогу, бо це суперечить статуту підприємства. Не знаю, чи знайомився із статутом той, хто приймав дане рішення, але автор на власні очі бачив запис у згаданому документі. Надавати гуманітарну допомогу, зазначено у статуті, має право як голова правління особисто, так і правління товариства. Навіть визначено конкретні розміри такої допомоги: на суму, що не перевищує половини статутного фонду підприємства. До слова сказати, надана допомога не завдала збитків товариству. За підсумками роботи у 1997 році, а саме про цей час, нагадаю, йде мова, товариство отримало 90 тисяч гривень чистого прибутку.

батьки-пенсіонери, каже чоловік. Я змушений боротися. Своєї вини перед колективом не відчуваю. На зборах товариства на мою адресу ніхто з цього приводу не висловив жодної претензії. Зрештою, якби були фінансові порушення, перевіряльники не упустили б можливості відкрити кримінальну справу. Співрозмовник буде відстоювати ще й власну честь і гідність. Бо вважає, що попрано його право на повагу до гідності особи, надане Конституцією держави. Він упевнений, що з ним зводять рахунки. А звинувачення у наданні гуманітарної допомоги, на його думку, є аморальним.

Коментар заслуженого юриста України Василя ГОЛОВКА:

— Як тільки я почав знайомитися з цією справою, одразу виникло питання: чому саме в Ленінському суді вона розглядалася? Позовна заява подається або за місцем проживання відповідача, або за місцезнаходженням організації, в якій він працює. Так передбачено чинним законодавством. Відповідач мешкає у Вінницькому районі, ЗАТ «Продпостачторг» розташоване у Староміському районі Вінниці. Про Ленінський

билося це колегіально, на засіданні правління, а не одноосібно, як зазначається в судових документах. Уже виходячи з цього, не бачу підстав для звинувачення колишнього керівника даної організації.

Місцевий і Апеляційний суди керувалися тим, що керівник на власний розсуд розпорядився нібито чужим товаром. Верховний Суд також узяв цей аргумент за основу. Але суду не було надано жодного документа, котрий би підтверджував цей факт. Головним з них мав би бути договір про взяття товару на зберігання — із зазначенням ціни, орендної плати, визначенням відповідальної особи тощо. Я не знайшов такого документа, як і жодних інших, що свідчили б про передачу цього «гіркого» шоколаду на зберігання. На підставі чого тоді приймалося рішення? Питання, як то кажуть, залишається відкритим.

Не можна не сказати ще й про те, що позов подано із пропущеним строком давності. Суддя мав би хоч якось пояснити це. Але й тут мовчить Феміда. Подібні випадки в нашому судочинстві, на жаль, непоодинокі.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

ПАМ'ЯТЬ

Той радісний пізній дзвінок

Пізні дзвінки зазвичай тривожні. Однак той, що пролунав пізно увечері в помешканні ветерана війни і журналістики Андрія Григоровича Гречка із селища Рокитне, став винятком.

— Спочатку я не міг уторопати, хто це телефонує, — каже Андрій Григорович, — бо ми рано лягаємо спати і рано прокидаємося, щоб живність доглянути. Але після цього сон ніби рукою зняло. Бо телефонував мій бойовий побратим по партизанському загонові, про долю якого ми нічого не знали шістьдесят років.

Автором дзвінка був колишній партизан, інвалід війни II групи, 78-річний В'ячеслав Павлович Перев'язко.

— Довго ми не бачились, Андрію Григоровичу, — радісно клекотіла трубка. — Я зупинився у плевніку. Якби не ніч, то прикульгав би до вас...

А щойно зійшло сонце, гостинний Гречко пішов зустрічати свого бойового товариша, запросив до себе в гості, познайомив з рідними, які виявили розуміння — залишили ветеранів у дові. Бо тим було що згадати: і бойову юність, і повоєнні шляхи-дороги. Андрій Гречко у роки війни очолював молодіжну диверсійну групу в партизанському загоні імені Дзержинського з'єднання Василя Бегми. Разом із ним воював і тоді ще юний В'ячеслав Перев'язко. За спину не ховалися, тому й груди в обох в орденах та медалях.

— Під кінець 1943 року В'ячеслав Перев'язко та ще двоє партизанів захворіли на тиф. Їх відправили на партизанський аеродром, що знаходився у глибинці Полісся — на Дубницьких хуторах. Звідти хворих переправили в госпіталь до Рязані. І далі про В'ячеслава жодної звістки, — розповідає Андрій Григорович. — І лише через шістьдесят років доля знову звела нас.

— Після госпіталю я пішов на фронт, що правда, перед цим спішно, за кілька місяців, закінчив військово училище. А потім у складі стрілецької дивізії мене направили на війну з Японією, — запевнює прогалину В'ячеслав Павлович. — Майже все життя прожив у Росії. Але завжди душа линула на Батьківщину. На жаль, рідне село Купеля Рокитнівського району постраждало від чорнобильської біди. Тому з моїм здоров'ям, — ветеран промовисто киває на ціпок, без якого не може ходити, — мені порадили чисту зону. І тепер я мешкаю в селі Малі Дорогостаї, що у Млинівському районі.

Андрій Григорович Гречко, якому війна перешкодила здобути освіту, вже в мирні часи закінчив журналістський вуз, багато років був головним редактором у Рокитнівській районній газеті. У районі він людина шанована.

Небагатослівні зазвичай ветерани того дня побили всі особисті рекорди: забули про хвороби, втому — все згадували і згадували прожите. Ще й знайшли сили здолати кілька кілометрів до фотоательє, щоб сфотографуватися. Бо хто знає, коли ще зустрінуться: літа, недуги та скромні пенсії вносять корективи у їхні бажання.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

На знімку: ветерани-партизани Андрій Григорович Гречко (праворуч) та В'ячеслав Павлович Перев'язко.

ТРЕНДЕНЦІ

Авто малувато

Власниками трьох автомобілів «Таврія» стали інваліди війни Петро Стеценко, Віктор Коваленко та інвалід внаслідок аварії на ЧАЕС Андрій Іващенко. Ключі від новеньких авто вручив голова облдержадміністрації Олексій Гаркуша.

Цього року пощастило дев'ятьом інвалідам війни з Миколаєва, які безплатно отримали машини. А згідно з рознарядкою Міністерства праці та соціальної політики Миколаївській області було передбачено 31 автомобіль.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Бог створив птахів, щоб люди пам'ятали Але ми рідко дивимосся

Кінбурнська коса — перлина Північного Причорномор'я. Вона затаїлася за Дніпро-Бузьким лиманом на межі Херсонської та Миколаївської областей. Територія ця адміністративно належить до Очаківського району Миколаївської області, однак відділяється від «великої землі» лиманом. Потрапити на півострів можна катером, який влітку ходить двічі на день, а взимку — двічі на тиждень. Причал — напівзатоплену споруду — місцеві жителі влучно охрестили «Титаником».

Є й інший шлях: джипом чи УАЗиком треба трястися більш як чотири години. Їхати з Миколаєва через Херсонщину, щоб знову опинитися на Миколаївщині. Асфальтова дорога закінчується одразу за селом Геройське, далі — піски. Та сумніви про унікальність краю розвіюються, тільки-но ступиш на землю. Відкрите море, лагідне сонце, аромат запашних трав...

Стародавня Гілея в сучасному пейзажі

«Якщо перейти Борисфен, — писав Геродот, — перша від моря країна — Гілея, якщо йти нагору від неї — там живуть скіфи-хлібороби, яких елліни, що живуть

біля річки Гіпаніс, звуть борисфенітами, а самих себе — ольвіополітами...»

З часів Геродота море весь час наступало, його рівень піднявся в деяких місцях до семи метрів. Розмивалися острови. Морська вода засолони-

ла та підмила ґрунти. І все-таки якимось дивом, цей куточок реліктової природи зберігся.

Серед випаленого степу раптом зникаються над головами вільхові крони. Старі корчуваті верби схилиються над озером. Суцільна стіна з гнучкої лози, жостеру, тернику й ожини — непролазні хащі. Протоптана стежинка приводить до патріарха лісу — могутнього майже тисячолітнього дуба. Це Волижин ліс, зримий доказ того, що легенди про Гілею мали життєву основу. Розташований він у Чорноморському біосферному заповіднику,

створеному в 1927 році, який об'єднав залишки пралісів на Кінбурнському півострові, ділянки цілинного степу і багато піщаних островів.

Ближче до моря та Ягорлицької затоки розкинулись численні солоні озера. Ті з них, які мають зв'язок з морем або затокою, — улюблене місце нересту кефалі. В лагунах можна зустріти хижих актиній, раків-самітників і різноманітних молюсків. Внутрішні водойми Кінбурнської коси та прибережні мілководдя — справжнє пташине царство, тут понад 240 видів птахів. Влітку з'являються в заповіднику «емігранти» — пелікани.

Сиві хвилі ковили дніпровської — окраса піщаних степів Кінбурна. А навесні розквітають «червонокнижні» орхідеї. На околиці Покровки (одне з сіл на косі) є унікальне поле, де ростуть одразу п'ять видів цих квітів-реліктів. На п'яти гектарах тут їх росте близько півтора мільйона.

У 1992 році рішенням Миколаївської обласної ради на території півострова створено регіональний ландшафтний парк «Кінбурнська коса». Його очолює Зиновій Йосипович Петрович, який на цій землі вже понад 30 років. Заповітна мрія — побачити косу такою, як побачив її вперше. По закінченні вузу Зиновій Йосипович проходив практику в Дунайському заповіднику. Дво-трижневі експедиції — це життя в замаскованому човні посеред річки. Після такого «занурення» у природу, здавалося, навіть деякий час розумів пташину мову.

Родом із Львівщини, Зиновій Петрович усім серцем закохався у краєвиди Причорномор'я.

Він справжній фанат природоохоронної справи. Орнітолог за фахом схвилюваний: за останні три роки птахів, які гніздяться на косі, зменшилося вдвічі. Море наступає на традиційні місця гніздівлі крилатих. Спеціалісти парку разом з науковцями знайшли оригінальне розв'язання проблеми. Побудували штучні острови на воді. Це також допомагає оберегати птаство від хижаків. Здається, пернатим сподобалося.

На краю землі

Нині на території регіонального ландшафтного парку є три села — Покровка, Покровське та Василівка. Тут 850 мешканців. Люди господарюють на хуторах, рибалять, полюють, збирають гриби, тримають худобу.

Немає доріг, клубу, складності з телефонним зв'язком, медичним обслуговуванням. Пошту та все необхідне завозять з Очакова водою. Виїзд до міста — задоволення не з дешевих: влітку квиток на катер в один кінець коштує 7,6, взимку — 13 гривень. Пілг для ветеранів та інвалідів не встановлено, а середній вік селян — 52 роки. В Покровській загальноосвітній школі навчається 25 дітей, в цьому році буде один випускник. За словами директора школи Олександра Кучеренка, відсутність потенційних першокласників позбавляє школу перспектив.

Водночас є потреба в робочій силі, наприклад, для праці в лісгоспі. Нині там працюють 80 осіб, а робочих місць 200.

Колгоспний лад тут не прижився — умов немає та й ментальність не та. Був рибколгосп з чудовою назвою «Свідомість». Але зберегти його не вдалося. Землі цього

господарства і досі не розпайовано, а селяни не посвячують у приватизаційно-орендну партизанщину...

Обіцяють сафарі: кабанами по орхідеях

У вересні цього року сесія Покровської сільської ради прийняла несподіване для громади рішення. Депутати дали дозвіл на надання в користування новоствореному ТОВ «Кінбурнська коса» мисливських угідь площею понад 11 тисяч гектарів на 49 років для ведення мисливського господарства. До цих гектарів увійшли всі землі півострова, зокрема і регіональний парк, за винятком території трьох населених пунктів. А орендна плата становитиме аж... гривню за гектар на рік. Найближчим часом земля півострова може стати таким собі кінбурнським «клондайком» для орендаторів. І пеклом для всього живо-

Майбутні користувачі мають намір організувати на Кінбурні відпочинок на зразок сафарі. Звісно, такі «забави» для обраних та заможних. Керівництво мисливського товариства зацікавлене в інтенсивному полюванні. Для задоволення мисливських потреб планується розводити кабанів та оленів.

На думку директора регіонального ландшафтного парку Зиновія Петровича, такий підхід може завдати непоправної шкоди півострову. Кабани, приміром, тут небезпечніші за вовка. Вони знищують рідкісні рослини. Корені диких орхідей — улюблені ласощі цих тварин, дістається й реліктовим дубам. Олені для півострова теж «чужа» тварина. Передчасно для Кінбурна розпочинається й сезон полювання на пта-

Містичний Ангел-охоронець

Четвертий рік у Кіровограді ось-ось має статися знаменна подія. Має... Тільки ніяк не станеться. Щось її відводить. Немов якась таємна сила стала на шляху грандіозного задуму та причетних до нього осіб, причому — і світських, і духовних...

У дев'яностих роках минулого століття кіровоградська єпархія виступила з ініціативою ознаменувати 2000-річчя Різдва Христового встановленням у Кіровограді пам'ятного знаку. Було оголошено конкурс на кращий його проект, а на початку 1999-го підбито підсумок. Переможцями стали місцеві скульптор і архітектор Анатолій Гончар та Віталій Кривенко. За їхнім задумом, місто мало отримати свого Ангела-охоронця, триметрову бронзову скульптуру якого вінчатиме дванадцятиметрову гранітну колону. Щось на кшталт знаменитого Олександрійського стовпа в Санкт-Петербурзі.

Саме тоді єпархія звернулася з листом-проханням до глави облдержадміністрації про сприяння втіленню благородного задуму. Влада дала «добро». Було створено спеціальну комісію з архітекторів-краєзнавців та інших компетентних осіб...

Нині з великою часткою вірогідності можна стверджувати, що саме створення комісії стало основною перешкодою в досягненні кінцевого результату. Бо події розвивалися, як у знаменитій байці Крилова «Лебідь, Рак і Щука». Амбіції прихильників іншого варіанту пам'ятного знаку та суперечки навколо місця, де його слід вста-

новлювати, затягнулися у нескінченну дискусію. Опоненти поламали чимало списів, емоції щедро виплескувалися на сторінки місцевої преси, от тільки справа з мертвої точки так і не зрушила. А потім непомітно настав визначений час «ікс».

Друге тисячоліття місто зустріло без Ангела-охоронця, що, схоже, цілком задовольнило опонентів. Вони якось разом вгамувалися і своїми ідеями громадськість більше не турбували.

Але це — видима частина айсберга. Ентузіастів справи не кинули. Відшукали спонсорів, зібрали майже мільйон гривень добровільних пожертвувань від підприємств та городян. Із місцевого граніту на спеціальному італійському обладнанні у Москві було витесано колону, в Києві

із бронзи відлито скульптуру.

І коли все начебто було готове, про Ангела знову згадали. Зважаючи на величезну роботу і витрачені значні кошти, питання про зовнішній вигляд пам'ятника відпало саме собою. Без особливих проблем визначили й його місцезнаходження. Найпевніше, його не виносили на обговорення, а затвердили вольовим рішенням міського управління архітектури. Та й важко було щось заперечувати. Адже Ангела спланували розмістити на височині посеред транспортної розв'язки на в'їзді до історичного центру міста.

Призначили й нову дату відкриття пам'ятника. У всій своїй красі Ангел-охоронець мав постасти нинішнього року до Дня незалежності.

Міська влада відшука-

ла необхідні кошти і робота закипіла. Кіровоградці в очікуванні знаменної події мужньо терпіли тимчасові незручності, пов'язані із грандіозними земляними роботами та зміною маршрутів громадського транспорту.

Однак, минуло свято Незалежності, а роботам кінця й краю не видно... Будівельники зіткнулися з серйозною проблемою. Необхідно було перемотувати величезну кількість підземних комунікацій. Тож відкриття пам'ятника перенесли ще на місяць. Благо, наприкінці вересня у Кіровограді традиційно святкують День міста...

От тільки знову не розраховали...

Нещодавно міський голова Микола Чигрин урочисто повідомив, що пам'ятник буде встановлено до вересня 2004 ро-

ку. Знову-таки, в логіці відмовити важко: кругла дата, ювілей... Кіровоград святкуватиме 250-річчя з часу свого заснування. До чого ж іще приурочувати? Правда, скептики вже й цьому не вірять. Дехто навіть вважає, що не освятить Ангел своєю присутністю місто, яке носить ім'я комуністичного вождя, і коли вже хочуть мешканці обласного центру мати небесного покровителя, то варто подумати про повернення йому історичної назви — Єлисаветград...

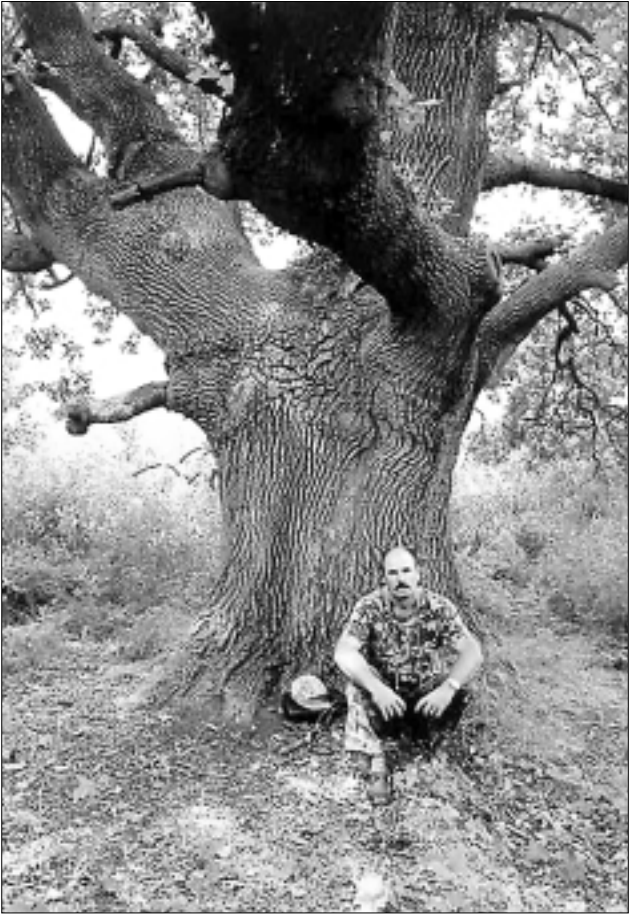
Але, хоч би як там було, все лишається на попередньому рівні. Четвертий рік кіровоградці перебувають, як то кажуть, за п'ять хвилин до події, а сама подія чомусь віддаляється і віддаляється.

Олег БОНДАР.
Кіровоград.

про красу і свободу. в небо

(Гомер)

хів. На початку серпня пташенята лише тиждень, як вилупилися, і без дорослих птахів вони помирають від голоду...

Коса на камінь

Громада рішенням сільської ради шокована. Приймали його «тишком-нишком». Ані депутати, ані сільський голова виборцям — ні слова. — Пам'ятаю і білих, і червоних. Працювали на господарів за ложку галушок, — пригадує 89-річний мешканець Василівки Ілля Лисенко. — Не гадав, що під кінець життя все повернеться до того, з чого починалось. Запанують на нашій землі чужаки. Люди впевнені: з приходом нових землекористувачів доведеться і

місцевим жителям платити за полювання, збирання грибів і покоси. Кажуть, випас корови на чужій землі коштуватиме три гривні на місяць. А у Василівці, приміром, кожен утримує по дві—три корови. Постає й багато інших запитань. Наприклад, чому землі, передано в користування саме ТОВ «Кінбурнська коса»? Може тому, що за ним стоять солідні столичні бізнесмени та політики? На думку місцевого фермера, керівника рибколгоспу Миколи Крумаленка, знайшлися б і місцеві підприємці, котрі й платили б більше, ніж одну гривню за гектар... Окрім емоцій та доказів, є й правові пробле-

ми. Так, до угідь, які передають в оренду, входять 800 гектарів нерозпайованих земель рибколгоспу. Процес розпайовання в цьому господарстві надто затягнувся, втім, 120 пайовиків, котрі мають стати власниками, можуть зустріти на своїх землях вже інших господарів. Виходить, сілрада своїм рішенням формально передала фактично чужі землі. А може, тому й передала, щоб поквипити власників здати паї людям із сафари.

Згідно з Законом України «Про загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000—2015 роки» регіональний ландшафтний парк «Кінбурнська коса» через три роки має отримати статус Національного парку. Як тоді уживатимуться на одній території Національний парк та мисливське господарство — товариство з обмеженою відповідальністю? Знову-таки, здатися на милість сафари?

Кінбурнці вжилися у природу цього краю. І знають, якої шкоди може завдати йому людина знічев'я, бо це вже було. Природа вчить людей, та вони, на жаль, погані учні.

Багато лісу не буває

Страшна пожежа влітку 2001 року виникла не через горезвісний недопалок або палаюче багаття. Схоже, згубили ліс ті, хто мав його охороняти.

Наприкінці позаминулого століття на півострові вирубали майже всі дуби: вони знадобилися для побудови серед лиману острова Майський. А в 60-і минулого століття радянське керівництво вирішило відновити славу Гілею. Розпочалось тотальне насажден-

На стыке моря и лимана

*Давно хочу дойти до сути,
отведать соли океана,
но все топчу полоску суши
на стыке моря и лимана.
Зоя в моря, трубят турбины!
Но как не рвут они поводи —
темны и сумрачны глубины...
Кипит живое мелководье!*

*Итак, проста моя планида:
гребу на зорьке, утром рано,
туда, где плещется ставрида
на стыке моря и лимана.*

*Не дачи, не добычи легкой!..
Судьба, храни такую малость,
чтоб над моей смоленной лодкой
звезда намокшая смеялась!*

*Чтобы душа зашлась от боли
в мешке молочного тумана,
на грани счастья и неволи —
на стыке моря и лимана.*

Владимир Пучков.

ня сосни. Саджали її без дотримання норм і, щоб краще приживалася, поливали гербіцидами. Ліс, по суті, виріс на хімії.

Зі слів Зиновія Петровича, дерева мали б рости на відстані вісім метрів одне від одного, а їх посадили дуже густо й на поганих ґрунтах. Тому й вирости слабкими — їм бракувало світла та води. «Полізли» болячки та шкідники. Той ліс, що згорів, був приречений. Нині третина з майже сотні гектарів лісу засихає. А решта — горить. Природа сама очищається від нав'язливої турботи з боку людини. Дивно, але горять та висихають саме штучні ліси.

За словами директора Південної філії інституту екології Олега Деркача, сьогодні ми маємо на Кінбурні «лісний Чорнобиль». Гербіцидами забруднено майже всю територію коси. Забагато дерев призводить до великого випарювання вологи. Наслідок — зниження рівня ґрунтових вод, пересихання озер.

На сесії обласної ради розглядатимуть рішення Покровської сільської ради про передавання мисливських угідь. Кінбурнці сподіваються, що у депутатів вистачить глузду не допустити зрадницького передавання земель.

Олена ІВАШКО.
Миколаївська область.

Хто перший починає, той і виграє?

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Не встигли ми опублікувати матеріал про те, що селянам нині вкрай необхідна надійна профспілка, котра захищала б їхні інтереси (див. номер від 7 жовтня ц. р.), як для його героїв ситуація дістала несподіване продовження. У Кривому Розі зібралися профспілкові активісти шести південно-східних областей та обрали оргкомітет, якому доручили створити Всеукраїнську профспілку працівників харчової, переробної і хлібопекарської промисловості. Почалося те, чого давно очікували.

Зміна форм власності на підприємствах переробної галузі, реформування сільськогосподарського сектору виробництва, — наголошували учасники зібрання, — призвели профспілки АПК, що діють на старих засадах, «до розмежування і навіть протиріч у справі виконання первинними осередками своїх функцій із захисту тру-

дових прав та інтересів працюючих». Ось чому змін за принципами територіально-галузових форм їм не уникнути.

І такої думки дотримуються не лише дніпропетровці, а й, приміром, голова Луганського обкому профспілки харчовиків

Анатолій Ковальов, голова профкому підприємства «Запорізький коровай» Ольга Кобрина, заступник директора ДП «Кримхліб» Андрій Ярш. А разом усі вони не сумніваються, що інакше просто неможливе належне соціальне партнерство та бажане співвідношення інтересів роботодавців і найманих працівників. Адже необхідно укласти тільки такі колективні угоди та налагод-

■ ■ ■

Інакше просто неможливе належне соціальне партнерство та бажане співвідношення інтересів роботодавців і найманих працівників

■

жувати такі постійні стосунки, які на всіх підприємствах, в усіх

без винятку господарствах зводили б нанівещь будь-які непорозуміння, сутички, і тим паче конфлікти, та сприяли створенню належних умов для праці людей.

Криворізьке зібрання відбулося, до речі, з ініціативи профспілкових комітетів і Асоціації власників підприємств хлібопекарської галузі. А головою оргкомітету, котрий уже розпочав підготовку установчого з'їзду, обрано Анатолія Тельних — голову Дніпропетровського обкому профспілки елеваторної і зернопереробної промисловості.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

ЮВІЛЕЇ

Поема про горе

Довженко на схилі літ писав «Поему про море». Бо повірив чорталазам від науки, що моря на величому Славутичі (аж п'ять морів!) — то справді щось казкове. А виявилось — злим чудовиськом, болотищами з комарами. Природа наша — від Бога. З нею треба дружити. Але дружити не так, як великомудрі вчені мужі та можновладці «подружилися» колись із нашим чарівним Поліссям — поставили там АЕС. Багато відомих людей виступали проти тої московської затії і їх (навіть неукраїнців за походженням) звинувачували в... націоналізмі.

Як писати поему про горе? Адже уже стільки написано. А горе не втікає за гори. І за море.

Недавно я знову побував у переселеному з Коростенщини селі Нові Обіходи, на березі чарівного Південного Бугу, у Немирівському районі на Вінниччині.

Це було свято зі слезоми на очах. Над сценою висів плакат: «Може, і є що краще, та немає нічого дорожчого за рідний край!»

— Шановні гості, односельці! Дякую вам за те, що знайшли час узяти участь у сільському святі «Новим Обіходам — 10 років». Саме в цей день, десять років тому, в це село над Бугом в'їхали перші автопоїзди, де було вісім сімей, — почала свій виступ сільський голова Ніна Ковальчук. Вона назвала тих людей: Олег Костюченко, Юрій Терешук, Андрій Собченко, Василь Кондратюк, Галина Ярмоленко, Галина Шутенко, Євгенія Копишинська, Микола Мельник.

Але не всі чули, бо люди голос плакали. Витирали слези і райкерівники: перший заступник глави РДА А. Укринський, заступник голови Олександра Лесько, завіділ освіти П. Горбенко, депутат райради Анатолій Хмара.

— Ще село не мало назви, — продовжувала Ніна Ковальчук, — а 8 жовтня 1993 року народився перший житель, він сьогодні навчається в п'ятому класі... 21 липня 1994 року Верховна Рада України присвоїла селу назву Нові Обіходи.

... Тут я зроблю невеликий відступ. Перше — те, що не було одностайності, чи відзначати десятиріччя села. Що таке десять років? Але перемогла думка новообіходівців: відзначати!

І друге. Мені вже доводилося писати до «ГУ» про це село. І, треба сказати, чимало допоміг. Голова РДА Анатолій Матвієнко особисто взяв село під контроль. Після одного з виступів газети він провів сільську сходку за участю всіх райчиновників. Але чи багато ті районні службовці можуть, коли, як вважають люди, нас обдурили і свої високі чиновники, і західний світ.

Ця думка повсюдна. Сьогодні нас вітають тим, що над потрісканим саркофагом буде ще одне укриття. Роблять креслення, начебто шукають гроші. Але поміркуймо: на аварійну ЧАЕС у 1986 році скинули тисячі тонн піску, свинцю та залишки безліч техніки. Навіть дивно, як земна твердь може витримувати таке навантаження. А яким тигарем буде нове укриття? Не зроблять же його з поролону! А коли все осяде вниз? Я знайшов товстезний фоліант під назвою «Десять років після аварії на Чорнобильській АЕС». Над документом працювали 83 відомі спеціалісти, 23 робили остаточну редакцію. Ось один з висновків: після вибуху на ЧАЕС основна плита опустилася вниз на 4 метри, а інша стала вертикально. Що буде далі?

З ким із фахівців не ділився цією думкою, ніхто не заперечував, що монстр від навантаження може провалитися. І тоді — прощай, Дніпро-Славутич, а наші нукліди понесе у світовий океан!

... Я почав з кіноповісті «Поема про море». Шкода, нема кому написати нашу, чорнобильську, Поему про горе. Досі нема такого фільму. Його могла б зробити Америка. Але не робить. Майже як у Довженка у Щоденнику від 9 квітня 1944 року: «Америка відмовилась дивитися мій фільм «Битва за нашу Радянську Україну». Вона, підла перекупка і спекулянтка, не захотіла навіть глянути на ту кров, яку купує вона за свій свинячий бекон у консервних банках». Так і тут: ми закрили ЧАЕС, нам за це багато обіцяли, а дали, кажучи по-народному, дуло.

То хай би знайшлися мудрі голови за океаном і разом з нашими митцями створили Поему, яка б дійшла до серця кожного планетянина! Земля ж тісна. А життя — коротке.

Іван ВАЛЬКО,
професор, доктор філософських наук.

КОНКУРСИ

Пишіть про Чорновола

Івано-Франківська облдержадміністрація оголосила про проведення літературно-публіцистичного конкурсу імені Героя України В'ячеслава Чорновола — відомого громадського та політичного діяча, правозахисника, журналіста і патріота.

На конкурс приймаються журналістські роботи різних жанрів, надруковані у ЗМІ, а також ті, що вийшли окремими виданнями, в яких висвітлюється особистість В'ячеслава Чорновола, його погляди стосовно розбудови нашої держави, захисту свободи слова та української мови. Для переможців встановлено премії у розмірі 1500 гривень кожна. А їхні імена буде оприлюднено до річниця з дня народження В'ячеслава Чорновола.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

Нам потрібна поліція національна за духом і європейська за змістом

Нещодавно у нашій газеті була опублікована стаття доктора юридичних наук професора Василя Шакуна «Коли фінансування міліції набуває кримінологічних ознак». Отримані на публікацію відгуки читачів зводяться переважно до підтримки позиції автора про край нарізлу потребу реформування системи Міністерства внутрішніх справ. Це спонукало нас повернутися до теми й уточнити у **В. ШАКУНА** — знаного науковця-юриста і міліцейського генерала в одній особі, якою саме він бачить реформу МВС.

— Отже, Василю Івановичу, потреба самої реформи системи Міністерства внутрішніх справ, про необхідність якої заявляє нинішнє його керівництво, очевидна. А от як реформувати, за рахунок яких ресурсів?

— Здається, нинішня модель Міністерства внутрішніх справ виконала своє ключове завдання щодо оперативного розв'язання проблем, які гальмували процес утвердження державної незалежності. По суті, МВС не зазнало суттєвих змін і його структура мало чим відрізняється від тієї, яка сформувалась у середині ХХ століття. Проте відомі нам непрості процеси у країні переконливо засвідчили, що нинішня структура Міністерства внутрішніх справ, система його управління та кадрове забезпечення вже не відповідає вимогам часу та новим реаліям.

Вбачається, що стратегічна мета реформування МВС полягає у забезпеченні реалізації єдиної ефективної державної політики у сфері попередження і нейтралізації внутрішніх загроз національній безпеці, викориненні злочинності, зміцненні законності і правопорядку, забезпеченні охорони державного кордону, запобіганні виникненню надзвичайних ситуацій та їх ліквідації. А це можливе лише за оптимального розподілу компетенцій між усіма органами державної виконавчої влади, які відповідають за ці напрями державного будівництва. На моє переконання, це стратегічно важливе завдання має вирішуватися на таких основних засадах.

1. Внаслідок реформ МВС має перетворитись на потужний державний механізм забезпечення внутрішньої безпеки держави.

2. Поетапність. Реформа повинна передбачати низку послідовних етапів. Ці етапи мають всебічно враховувати не лише суто правові та організаційні аспекти, а й визначальні моменти необхідності реформ інших центральних органів виконавчої влади. Приміром, боротьбою з організованою злочинністю займаються в Україні принаймні п'ять відомств. Для зосередження цього напрямку роботи в МВС необхідні відповідні зміни в інших правоохоронних органах.

3. Наступність. Реформа має враховувати накопиче-

ний позитивний досвід і не допускати втрати попередніх здобутків, особливо в сфері оперативного розшукової діяльності.

4. Науковий підхід. Залучити Академію правових наук, галузеві наукові установи та навчальні заклади до наукової розробки шляхів реформування як центрального апарату міністерства, так і його органів на місцях, прогнозування результатів, створення модельного ряду регіональних підрозділів міліції різного рівня.

5. Забезпечення процесу і механізмів підготовки законодавчих та інших нормативних актів, необхідних для реалізації програми реформування. Створення у суспільстві загальної та серед депутатського корпусу зокрема позитивного ставлення до зусиль МВС, спрямованих на поліпшення його діяльності.

6. Врахування світового досвіду. Завдання реформи не можуть розглядатися без урахування міжнародного досвіду побудови відповідних державних структур за кордоном та організації роботи поліції.

— Поділяючи ваше занепокоєння недостатнім фінансуванням діяльності МВС, читачі зауважують, що коли держава не знаходить коштів на елементарне утримання правоохоронних структур і міліції зокрема, то де їх узяти для широкомасштабного реформування. А без фінансового і матеріального забезпечення сама ідея реформ зведеться нанівець...

— Мене нерідко звинувачують у тому, що виступаю категоричним противником надання органами внутрішніх справ будь-яких платних послуг, які, і це заради справедливості треба визнати, сьогодні виявилися вагомим джерелом виживання міліції. Безумовно, робиться це не від хорошого життя. Складається враження, що уряд, та й парламент також, уже ніби й змирилися з тим, що, незважаючи на мізерне фінансування системи МВС, вона якимось чином ще й досі тримається на плаву. І це, зауважте, сприймається як належне.

Між тим, може трапитись так, що одного дня громадянину, який звернувся до райуправління міліції з заявою про злочин, запропонують каву, уважно вислухають, поспівчують, а потім видадуть рахунок і покажуть найближчу банківську установу, де його можна

оплатити. І лише після того займуться його проблемами на ділі. Це зовсім не гумор. Той, хто останніми роками мав нещастя, пов'язане, скажімо, з крадіжкою автомобіля, знає, що його розшук багато в чому залежить від можливості заявника надати допомогу міліції, в тому числі фінансову. Вважаємо, що Президент, уряд і Верховна Рада не повинні ні за жодних обставин ділити вплив на правоохоронні органи з усілякими фондами, спонсорами та іншими благодійниками. Немає необхідності також переконувати, що, дозволяючи компенсувати певні відсотки потреб МВС комусь іншому, крім держави, офіційна влада пропорційно на такі само відсотки втрачає і свій вплив на нього. Хотілося б, щоб народні депутати, бюджетний комітет Верховної Ради в особі його голови Петра Порошенка усвідомили, що зараз саме в їхніх руках майбутнє започаткованих в МВС перетворень.

— На останньому засіданні колегії МВС України ваш міністр заявив, що ініціюватиме питання реорганізації міліції на поліцію. Неважко спрогнозувати, що це неоднозначно сприйметься депутатським корпусом, зокрема представниками лівих політичних сил, од яких не меншою мірою залежить той самий рядок у бюджеті для МВС. У вас є нагода конкретними аргументами прихилити їх на свій бік.

— У нас спільна мета: реформувати існуючу систему Міністерства внутрішніх справ, складовою частиною якого має бути поліція. Гадаю, ми одностунці у тому, що простим перейменуванням тут не обійдеться. Процес складний, розрахований щонайменше на рік, і має враховувати безліч обставин — як внутрішніх, так і міжна-

родних. Судіть самі, в 1979 році Парламентська асамблея Ради Європи прийняла «Декларацію про поліцію», де зазначено, що «поліція — це державна служба, створена у відповідності з законом, в обов'язки якої входить підтримання і охорона правопорядку». З цього можна зробити висновок, що, крім розробки закону «Про поліцію», нам потрібно в першу чергу прийняти нову редакцію Закону «Про державну службу», де визначити поняття державної цивільної служби, військової служби і правоохоронної служби, про що я писав у попередній публікації. До того ж, у чинному Законі «Про міліцію» є ряд норм, які поширюють свою дію й на інші правоохоронні органи, приміром, щодо застосування зброї. З його скасуванням виникне ціла низка правових прогалин, які, в свою чергу, може ліквідувати Закон «Про правоохоронну службу».

Представники депутатського корпусу будь-якої політичної орієнтації погодяться зі мною, що необхідно також змінити пріоритети у підготовці кадрів для поліції. З ініціативи нашого міністра відомча система підготовки кадрів ступила на поріг реформ. Важливо, щоб її напрями були орієнтовані на європейську систему комплектування поліції та враховували особливості національної вищої школи. Тут слід виходити з того, що МВС необхідні як кваліфіковані виконавці, так і досвідчені керівники на різних щаблях і сферах діяльності, чію підготовку має забезпечити ступенева освіта. Вона має бути побудована так, аби навчання на більш високому освітньо-кваліфікаційному рівні було доступне або потрібне лише тому, хто в подальшому зможе з більшою від-

дачею виконувати свої професійні обов'язки. Одним словом, просування по службі має залежати не від кількості років, проведених у навчальному закладі, а від професійної підготовки, високих моральних і психологічних якостей. Україні потрібна поліція національна за духом і європейська за змістом, що буде певною мірою залежати від того, якими нормами законодавець наповнить закон «Про поліцію». Як бачите, потрібна наполеглива і цілеспрямована законотворча робота, успіх якої залежатиме знову ж таки від бажання депутатського корпусу утверджувати в Україні європейські норми поліцейської служби.

— У цьому зрізі неогоже обминати ще одне дискусійне питання. Останнім часом новому міністру внутрішніх справ дорікають, що він закликає до політизації системи МВС.

— Виступаючи вперше публічно в ранзі міністра перед курсантами, слухачами та професорсько-викладацьким складом з нагоди Дня знань, Микола Васильович Білоконь наголосив, що Міністерство внутрішніх справ не може бути поза політикою, оскільки є головним органом в системі центральних органів виконавчої влади з питань формування і реалізації державної політики у сфері захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань. Водночас він також попередив, що діяльність будь-яких політичних партій в рамках МВС, як і членство в них співробітників, заборонено законом.

Що ж тут незрозумілого, це ж очевидні речі.

— У нашій державі з реформами виходить часто, як, перепрошую, у тайзі — нагорі гуде, а внизу тиша. Веду до того, як підтримувані вами реформи можуть найближчим часом позна-

читися на найнижчій ланці МВС — райуправліннях, дільничних пунктах міліції. А відтак і на кожному з пересічних громадян, які мають справу саме з цими ланками органів внутрішніх справ.

— Ключовим завданням реформи є реалізація конституційного принципу, згідно з яким «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю». Однак сподіватися, що одного дня, прокинувшись, громадяни України побачать іншу міліцію, не випадає. Реформа — це не одномоментний акт, вона потребує не стільки організаційно-правових, скільки кадрових зусиль. А це, в свою чергу, нашоветується на фінансові, правові і суто суб'єктивні перепони, які чинять певні олігархічні кола, намагаючись під тиском цих проблем поставити під контроль правоохоронну систему.

Взяти хоча б проблему найнижчої ланки МВС — районної. Саме на неї покладають надію автори реформи, вбачаючи можливість максимально наблизити міліцію (і її ключову фігуру — дільничного інспектора) до населення. Але, наприклад, за відсутності у державних будівельних нормах і правилах вимог щодо розміщення відділень міліції, у тому числі і дільничних, у містах та інших населених пунктах в кращому випадку вони містяться у пристосованих приміщеннях, а в переважній більшості їх зовсім немає. Знову ж таки, куди звернутися громадянинуві до допомогу, якщо найближчий підрозділ міліції розташований за десятки кілометрів від місця проживання? От міліція і намагається облаштовувати такі приміщення, відриваючи кошти від інших нагальних потреб.

Утім, наші громадяни вже зараз можуть відчутти на собі наші перші реформні кроки. Заявлені міністром нові підходи до системи відомчої звітності, зокрема, у розкритті злочинів, пріоритетів у роботі структурних підрозділів змушують працівників відмовлятися від ганебної практики неогрунтованих відмов громадянам у реєстрації їхніх заяв та повідомлень про злочини. Поменшає нарікань на неправомірні дії працівників міліції, адже її лави вимушено залишають особи, які скомпрометували себе або не змогли забезпечити виділену їм ділянку роботи.

Насамкінець зауважу, що зробити ідеальною міліцію, як, власне, і будь-яку владу, ще не вдалося нікому. Навіть після реформування вона завжди буде об'єктом критики з боку окремих верств населення. Важливо, щоб з критики робилися належні висновки, а людям в Україні жити стало безпечніше.

Взяв інтерв'ю
Анатолій ДЕНЬ.

ФОТОФАКТ

У Севастополі головна інспекція Міноборони здійснила перевірку ВМС Збройних Сил України. Головному командуванню Військово-морських сил було надано методичну та практичну допомогу, перевірено озброєння та стан військової техніки. Кожен військовослужбовець українського флоту складав заліки з вогневої і фізичної підготовки.

На знімку: перевірка особового складу і бойової техніки.

Фото Володимира ВЕВДЮКА (Укрінформ).

Для малечі — корисні речі

НОВІ КНИГИ

Схоже, Чернігів скоро стане столицею книги для малечі. У цьому велика заслуга редакційно-видавничого комплексу «Деснянська правда», який щороку збільшує друк літератури для наймолодшої аудиторії країни. Майже 30 кольорових видань такого типу побачило світ цього року. Кожне з них — світ справжньої казки, цікавої оповіді, віршованої історії. Найприкметніше у чернігівських виданнях — їх зміст. Практично кожні збірочка поезій, казковий сюжет орієнтують дітлашню на правила зідної поведінки вдома, на вулиці, у спілкуванні з друзями.

У цьому плані заслуговує на особливу увагу великоформатна книжечка Алли Сокол «Уроки інспектора ДАІ».

Багато повчальних історій містять гарно ілюстровані книжечки цієї ж авторки «Петрикові канікули», «Як добре бути хоробрим», «Я пізнаю світ», «Яким не треба бути» (остання у співавторстві з Оленою Конечною), Лариси Ткач «Неслухняний дощик», Людмили Ульяницької «Весела зарядка» та інших дитячих письменників.

Редакційно-видавничий комплекс «Деснянська правда» друкує чимало й книжечок-розмальовок (досить навести їхні красномовні назви — «Угадайте казочку», «Сорока-білобока», «Барви

землі», «У візку сидить команда» та інші). Особливо до душі малюкам комплект з п'яти видань-розмальовок «Автомобілі світу від А до Я». Дітлахи можуть вибрати до вповіди той чи інший легковик — від «Таврії» до джипа «Чирокі ліберті» — і розмалювати кузов у колір, як душа забажає. Це і пізнання світу, і водночас, можливо, професійна орієнтація.

Нинішні технічні можливості дають змогу РВК «Деснянська правда» друкувати й картонні книжки-складки невеликих розмірів. Такі гарно ілюстровані розкладні видання, як «Пригоди червоного м'ячика», «Лісова кравчиня», «Рукавичка», «Куроччина ка-

ша», «по зубах» і одностороннім малюкам.

Сергій ПАВЛЕНКО.

На знімку: у книжковому магазині РВК «Дес-

нянська правда» продавець Ірина Сердюк пропонує широкий вибір літератури для малечі.

Фото автора.

Топаз до болючого місця

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

І все-таки я зважилася запитати:

— Вікторіє, адже ви медик за освітою. Невже ви серйозно вірите, що за допомогою каменя можна позбавити людину фізичної вади, яку вона має від народження?

Жінка підняла на мене повні докору очі:

— Коли людині дають надію, її життя набуває нового змісту. А Черниш дав нам цю надію. Топаз — єдиний із мінералів, здатний акумулювати космічну енергію і допомогти людині боротися з недугами.

— То що ви хочете від «Голосу України»?

— Я прошу вас по своїх каналах довідатися, коли нам видадуть обіцяний топаз і почнуть виплачувати обіцяні гроші.

Партія тяжкохворих із топазом на додачу

Якщо вірити авторів книжки «Реальність чудесного» Юрію Канигіну, то благодійник тисяч хворих людей України Григорій Семенович Черниш живе і діє за біблійними законами: «Той, хто чинить добро бідному, дає в борг Господові; і Він віддячить йому за благодіяння його». Спонукуваний шляхетним поривом безкорисливої людини, Черниш у 90-і роки створив і очолив Всесвітню організацію допомоги тяжкохворим зі статутним капіталом у сотні мільйонів доларів і центрами в Україні, Росії, Андоррі, Німеччині, Франції. Крім того, організував Партію реабілітації тяжкохворих України, благодійний фонд із такою само назвою, концерн «Ескулап» із дочірніми фірмами в багатьох містах Європи і ще низку організацій. Як повідомляє автор книги, за межами України Черниш разом із партнерами запатентував безліч відкриттів і став членом двох російських академій. Основним його відкриттям, треба думати, став топаз. Черниш доводить, що цей мінерал має цілющу силу, нарощує захисні властивості організму. Розмірковуючи над технологією масового оздоровлення людей та їх реабілітації, Черниш і організував партію. Кожного члена ПРТУ він обіцяє забезпечити безплатно особистою прикрасою на основі блакитного топазу, що лікуватиме. За задумом автора ідеї, топаз має супроводжуватися іменним сертифікатом, де буде вказано світову оцінку вартість мінералу — 10000 доларів. Як випливає з прес-релізу партії, «програма лікування і профілактики здоров'я забезпечена відповідними міжнародними контрактами на постачання блакитних топазів і виготовлення з них 50 000 000 лікувальних прикрас». Крім того, кожен член партії щомісяця одержуватиме 400 у. о. для того, щоб «жив собі на втіху, відкладав дещо на чорний день або, «маючи можливість перевести подих, опановував новий фах чи шукав робоче місце, яке дає можливість вести гідний спосіб життя».

Звідки гроші?

«Поле чудес», виявляється, Черниш засіяв в Андоррі. Як розповідає Вікторія, в Андоррі академік лікував людей. І так успішно, що незабаром дуже розбагатів, від-

крив у Швейцарії фабрику огранювання топазів особливою сумішшю, після чого мінерал набуває лікувально-профілактичних властивостей. Це і є відкриття лідера партії. Як повідомляють у документах партії, у швейцарському банку на депозитному рахунку з 1995 року у Черниша нібито лежить застава в 2 000 000 карат блакитних топазів загальною оцінковою вартістю у 300 мільйонів доларів. Лежить під програму «Доброчинність», отже, нагромаджені гроші автор цього проекту може використовувати тільки під благодійні цілі і ніяк інакше.

— Протягом усіх цих років він прагне перевести гроші в Україну, — з упевненістю каже Вікторія, — але йому не дають цього зробити. Взагалі його на Україні всійко утискають. У Києві Черниш відкрив кімнату із сапфірів, де лікував дитячий церебральний параліч, але її розрізали на шматки. Хто? Кому він не догодив. Нині Черниш споруджує таку кімнату в Німеччині й обіцяє, що возитиме туди безплатно наших людей і лікуватиме їх там.

Вікторія анітрохи не сумнівається в тому, що так воно й буде. Її тільки цікавить: коли, нарешті, це відбудеться?

Так чекати вмієш ти, як ніхто й ніде...

Дочці Вікторії 18 років. У дівчини п'ятий ступінь утрати слуху від народження, тому вона живе не з родиною, а в спеціальному інтернаті для глухонімих. За ці роки Вікторія возила дочку до різних фахівців, на невелику зарплату медсестри купує дорогі медикаменти.

— Якщо розсмокати спайки, слух може повернутися. Для цього потрібні натуральні засоби. Кістковий кальцій, приміром. Він дуже дорогий, грошей таких у родині немає. Цілком можливо, що за допомогою топазу можна наростити біополе, а за допомогою 400 у. о., що їх Черниш видаватиме щомісяця, купити потрібні ліки, зробити операцію... З грошима усе можна зробити. Коли тільки вони будуть... От я і прошу редакцію відповісти на це запитання.

Мила наївна жінка! Вона ані на мить не сумнівається в реальності існування мільйонів Черниша і можливості розподілу чужого капіталу між бідними та хворими. Не виключаю, що робить вона це свідомо, боячись втратити останню надію на одужання дочки. Інша справа, якби в неї з'явилася думка про шахрайство. Тут могли б допомогти правоохоронні органи. Так немає ж. Авторка листа поставила перед редакцією інше запитання. А на нього може відповісти тільки сам Черниш. До нього порекомендувала звернутися і керівник обласної організації ПРТУ Лариса Василівна Чесенко. У київському штабі партії теж не змогли дати інформацію, бо заступник Черниша була у від'їзді.

— Ну що ж, будемо чекати, — сумно зітхнула Вікторія.

Як нам сказали, програму партії розроблено досить детально і зроблено вже так багато, що продовження буде в усякому разі.

Блажен, хто вірує.

Алла АНТИПОВА.

P. S. Авторка листа до редакції не захотіла, щоб у матеріалі було названо її прізвище і місце проживання.

НОВИНКИ

Історія без нагород

Видання каталогу української фалеристики потребує державної підтримки

Ще з радянських часів більшість із нас успадкувала нагрудних відзнак, як популярний колись збір значків, таке собі хобі на рівні збирання сірникових чи пляшководних етикеток. Тим часом фалеристика — це допоміжна історична дисципліна, що вивчає походження відзнак того чи іншого періоду існування суспільства. Для такої молоді держави, як Україна, вивчення власної історії з допомогою увічненої в металі інформації — це один унікальний шанс ідентифікувати себе як окрему самодостатню націю. Націю, котра існувала і свідчила про себе у такий спосіб попри всі спроби її знищення. Саме тому майже завершений нині каталог «Українська фалеристика середини XIX — першої половини XX століття», ретельно складений упродовж останнього десятиліття львівськими істориком-архівістом Орестом Круковським та краєзнавцем Степаном Пахолком, бачиться проектом загальнодержавного значення, котрий потребує підтримки на найвищому рівні.

Учені мужі від вітчизняної історії підтвердять, що, крім виданого у 1992 році в Канаді невеликого кольорового каталогу Ярослава Семотюка «Українські військові відзнаки» і тритомника «Нагороди України (історія, факти, документи)» під редакцією Дмитра Табачника, об'єктом дослідження якого є українські радянські відзнаки та вибірково відзнаки дорадянського періоду, фундаментальне оглядове видання про українську фалеристику у нас так і не з'явилося. На щастя, нині така праця вже є. У каталозі «Українська фалеристика середини XIX — першої половини XX століття» зібрано майже 650 кольорових фотографій відзнак з докладними описами їх походження, дати виготовлення, авторів та тих, хто був ними нагороджений. Є тут і інформація про переслідування нагороджених окупаційними режимами та нищення і фальсифікацію таких знаків. Найдавніша з описаних у каталозі українських нагрудних відзнак, датована 1848 роком, — металевий хрестик із написом «У дні наданої свободи», який нагадує великі кам'яні хрести, що постали в Галичині після відміни панщини.

У каталозі 14 розділів, в кожному з яких міститься науковий опис і репродукції майже сорока відзнак. Це нагрудні знаки парамілітарних українських організацій, як, скажімо, «Сокіл», «Пласт», Січ чи «Каменярі», українських січових стрільців, УГА, фалеристика збройних сил УНР, знаки українських підпільних організацій УВО—ОУН—УПА. Поряд з ними в каталозі ведеться описання відзнак невійськових українських організацій, спілок чи закладів: гімназій та семінарій, сільськогосподарських кооперативів, мистецьких та спортивних товариств, товариств «Просвіта» і «Рідна школа», релігійних та москвофільських організацій. Є також окремий розділ, котрий називається «Фальсифікати та реконструкції нездійснених проектів». Один з таких проектів, про який ідеться у цьому розділі каталогу, — відзнаки авторства Михайла Бринського, котрі у 30-х роках було передано до Національного музею у Львові, а в 50-ті знищено енкаведистами. Однак оригінали малюнків цих знаків збереглися, і їх фотографії потрапили до каталогу.

Свого часу ескізи українських нагрудних знаків виготовляли чи не всі відомі вітчизняні художники. Серед них Олекса Новаківський, Олена Кульчицька, Іван Труш і багато інших. Це ще одне свідчення того, якого великого значення надавали фалеристиці провідні українські митці минушини, як дбали про її просвітницько-історичний вплив на майбутні покоління.

Нині роботу над каталогом «Українська фалеристика середини XIX — першої половини XX століття» практично завершено. Величезний за обсягом інформаційно-ілюстративний матеріал систематизований у комп'ютерному варіанті і майже готовий до видання. Однак, як це часто в нас буває, все знову ж таки впирається у фінансування. Безкорисливі меценати поки що свої послуги не пропонують, а корисливим, яких є достатньо і які готові вкласти гроші заради зиску, а не популяризації нашої історичної спадщини, відмовляють самі автори каталогу. Бо, віддавши цій титанічній праці понад десять років життя, бачать потребу в ній насамперед громадських і шкільних бібліотек, широкого українського загалу, особливо молоді. А для цього каталогу української фалеристики необхідна дійова допомога і політиків, і урядовців. Фонди, створені для фінансування саме таких суспільно-історичних проектів, повинні звернути увагу на необхідність видання каталогу вже хоча б тому, що без нього вивчення вітчизняної історії не може бути повним. Адже будь-яка відзнака — чи то новітній Героя України, чи то давня Золотої Тризуба — є увічненою в металі частинкою нашої історії.

Юрій ЗИЛЮК.

Львів.

На знімку: українські відзнаки доби визвольних змагань. ▼

Звіт про фінансові результати за III квартал 2003 року				
		(тис.грн.)		
Рядок	Найменування статті	На звітну дату кварталу		
		Поточного року	попереднього фінансового року	
1	Чистий процентний дохід	7 987	6 527	
2	Чистий комісійний дохід	630	386	
3	Дивідендний дохід	23	960	
4	Чистий торговельний дохід	579	287	
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	1 042		
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій			
7	Інший операційний дохід	189	92	
8	Усього доходів	10 450	8 252	
9	Загальноадміністративні витрати	(6 242)	(3 447)	
10	Витрати на персонал	(1 845)	(1 510)	
11	Прибуток від операцій	2 363	3 295	
12	Чисті витрати на формування резервів	355	(2 633)	
13	Прибуток до оподаткування	2 718	662	
14	Податок на прибуток	(83)		
15	Прибуток після оподаткування	2 635	662	
16	Непередбачені доходи/витрати			
17	Чистий прибуток/ збиток банку	2 635	662	
18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	887		
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	887		
Голова Правління Головний бухгалтер		В.О. Андреевська О.О. Маркіна		
Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" за III квартал 2003 року				
		(тис.грн.)		
Рядок	Найменування статті	На звітну дату кварталу		Зміни після дати поточного останньої річної звітності (+, -)
		Поточного року	попереднього фінансового року	
1	Гарантії, що надані клієнтам	969	248	721
2	Сумнівні гарантії та поручительства			
3	Зобов'язання з кредитування, які надані банкам			
4	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	12 039		12 039
5	Валюта та банківські метали, які куплені, але не отримані			
6	Сумнівні вимоги за операціями з валютою та банківськими металами			
7	Сумнівні вимоги за операціями з фінансовими інструментами, крім інструментів валютного обміну			
8	Надана застава	31 160	14 421	16 739
9	Усього	44 168	14 669	29 449
Голова Правління Головний бухгалтер		В.О. Андреевська О.О. Маркіна		

Баланс за III квартал 2003 року			
		(тис.грн.)	
Рядок	Найменування статті	На звітну дату кварталу	
		Поточного року	попереднього фінансового року
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	3 127	4 687
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані НБУ		
3	Кошти в інших банках	55 024	30 346
4	Цінні папери на продаж		
5	Кредити та заборгованість клієнтів	130 959	88 487
6	Інвестиційні цінні папери	33 233	10 350
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ		
8	Основні засоби та нематеріальні активи		
9	Нараховані доходи до отримання	3 109	2 040
10	Інші активи	1 809	250
11	Усього активів	228 572	141 907
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	87 323	59 268
13	Кошти клієнтів	98 396	50 730
14	Інші депозити		
15	Боргові цінні папери, емітовані банком		
16	Нараховані витрати до сплати	736	616
17	Інші зобов'язання	8 785	596
18	Усього зобов'язань	195 240	111 210
19	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
20	Статутний капітал	29 680	29 680
21	Капіталізовані дивіденди		
22	Акції, викуплені в акціонерів		
23	Емісійні різниці		
24	Резерви та фонди банку	1 017	157
25	Результати переоцінки основних засобів та нематеріальних активів		
26	Результат минулих років		
27	Прибуток звітного року, що очікує затвердження		860
28	Збиток звітного року, що очікує затвердження		
29	у тому числі: сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів		
30	Результат поточного року	2 635	30 697
31	Усього власного капіталу	33 332	141 907
32	Усього пасивів	228 572	
Голова Правління Головний бухгалтер		В.О. Андреевська О. Маркіна	

АКБ «АРКАДА»

м.Київ, вул.Суворова,4/6

Баланс за 3 квартал 2003 р.

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.)	
		На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінансового року
АКТИВИ			
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	37 847	24 989
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	0	0
3	Кошти в інших банках	3 741	1 513
4	Цінні папери на продаж	10 614	110 550
5	Кредити та заборгованість клієнтів	124 489	110 550
6	Інвестиційні цінні папери	110	0
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	7 699	6 376
8	Основні засоби та нематеріальні активи	19 455	8 490
9	Нараховані доходи до отримання	5 607	5 040
10	Інші активи	5 930	5 522
11	Усього активів	215 492	170 152
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
12	Кошти банків	0	0
13	Кошти клієнтів	156 895	114 864
14	Інші депозити	0	0
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0
16	Нараховані витрати до сплати	580	148
17	Інші зобов'язання	2 996	10 319
18	Усього зобов'язань	160 471	125 331
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
19	Статутний капітал	42 244	34 744
20	Капіталізовані дивіденди	0	0
21	Акції, викуплені в акціонерів	(1001)	(1544)
22	Емісійні різниці	13	13
23	Резерви та фонди банку	1 483	1 132
24	Результати переоцінки основних засобів та нематеріальних активів	0	13
25	Результат минулих років	10 112	3 447
26	У тому числі сума переоцінки в разі вибуття необоротних активів	0	0
27	Прибуток звітного року, що очікує затвердження	0	7 016
28	Збиток звітного року, що очікує затвердження	0	0
29	Результат поточного року	2 157	44 821
30	Усього власного капіталу	55 021	170 152
31	Усього пасивів	215 492	170 152
Голова Правління		Паливода К.В.	
Головний бухгалтер		Малога М.О.	

Звіт про фінансові результати за 3 квартал 2003 р.

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.)	
		На звітну дату кварталу поточного року	Попереднього фінансового року
1	Чистий процентний дохід	5737	7 656
2	Чистий комісійний дохід	19 749	15 056
3	Дивідендний дохід	0	0
4	Чистий торговельний дохід	906	630
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0

6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0	0
7	Інший операційний дохід	60	135
8	Усього доходів	26 452	23 477
9	Загальноадміністративні витрати	(10 371)	(8 333)
10	Витрати на персонал	(10 703)	(7 445)
11	Прибуток від операцій	4 778	699
12	Чисті витрати на формування резервів	(118)	0
13	Прибуток до оподаткування	4 660	7 722
14	Податок на прибуток	(2 503)	(2 891)
15	Прибуток після оподаткування	2 157	4 831
16	Непередбачені доходи/витрати	0	2
17	Чистий прибуток/збиток банку	2 157	4 833
18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,06	
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,06	
Голова Правління		Паливода К.В.	
Головний бухгалтер		Малога М.О.	

Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" за 3 квартал 2003 р.

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.)	
		На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінансового року
1	Гарантії, що надані клієнтам	0	0
2	Сумнівні гарантії та поручительства	0	0
3	Зобов'язання з кредитування, які надані банкам	0	0
4	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	1046	1046
5	Валюта та банківські метали, які куплені, але не отримані	0	0
6	Сумнівні вимоги за операціями з валютою та банківськими металами	0	0
7	Сумнівні вимоги за операціями з фінансовими інструментами, крім інструментів валютного обміну	0	0
8	Надана застава	0	0
9	Усього	1046	1046
Голова Правління		Паливода К.В.	
Головний бухгалтер		Малога М.О.	

Примітка "Рахунки довірного управління" за 3 квартал 2003 року

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.)	
		На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінансового року
АКТИВНІ РАХУНКИ			
ДОВІРНОГО УПРАВЛІННЯ			
1	Готівкові кошти за операціями довірного управління	1 772 921	1 772 921
2	Поточні рахунки уповноваженого довірного управління	0	0
3	Довірчого управління	89 176	89 176
4	Дебіторська заборгованість за операціями довірного управління	1 667 718	1 667 718
5	Цінні папери в довірчому управлінні	15 995	15 995
6	Банківські метали в довірчому управлінні	0	0
7	Інші активи в довірчому управлінні	0	0
8	Витрати за операціями довірного управління	0	0
9	Нараховані доходи за об'єктами довірного управління	32	32
ПАСИВНІ РАХУНКИ			
ДОВІРНОГО УПРАВЛІННЯ			
1	Фонди банківського управління	1 772 921	1 772 921
2	Рахунки установників	522 968	522 968
3	Рахунки установників	1 206 885	1 206 885
4	Кредиторська заборгованість за операціями довірного управління	36	36
5	Доходи від операцій довірного управління	32	32
Голова Правління		Паливода К.В.	
Головний бухгалтер		Малога М.О.	

Звіт про фінансові результати за III квартал 2003 року				
		(тис.грн.)		
Рядок	Найменування статті	На звітну дату кварталу		
		Поточного року	попереднього фінансового року	
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	37 847	24 989	
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України			
3	Кошти в інших банках	0	0	
4	Цінні папери на продаж	3 741	1 513	
5	Кредити та заборгованість клієнтів	124 489	110 550	
6	Інвестиційні цінні папери	110	0	
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ			
8	Основні засоби та нематеріальні активи			
9	Нараховані доходи до отримання	19 455	8 490	
10	Інші активи	5 607	5 040	
11	Усього активів	215 492	170 152	
12	Зобов'язання			
13	Кошти банків	0	0	
14	Кошти клієнтів	156 895	114 864	
15	Інші депозити	0	0	
16	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0	
17	Нараховані витрати до сплати	580	148	
18	Інші зобов'язання	2 996	10 319	
19	Усього зобов'язань	160 471	125 331	
20	Власний капітал			
21	Статутний капітал	42 244	34 744	
22	Капіталізовані дивіденди	0	0	
23	Акції, викуплені в акціонерів	(1001)	(1544)	
24	Емісійні різниці	13	13	
25	Резерви та фонди банку	1 483	1 132	
26	Результати переоцінки основних засобів та нематеріальних активів			
27	Результат минулих років	10 112	3 447	
28	Прибуток звітного року, що очікує затвердження	0	7 016	
29	Збиток звітного року, що очікує затвердження	0	0	
30	Результат поточного року	2 157	44 821	
31	Усього власного капіталу	55 021	170 152	
32	Усього пасивів	215 492		
Голова Правління Головний бухгалтер		Паливода К.В. Малога М.О.		

Звіт про фінансові результати за III квартал 2003 р.				
		(тис.грн.)		
Рядок	Найменування статті	На звітну дату кварталу		
		Поточного року	попереднього фінансового року	
1	Чистий процентний дохід	5737	7 656	
2	Чистий комісійний дохід	19 749	15 056	
3	Дивідендний дохід	0	0	
4	Чистий торговельний дохід	906	630	
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0	
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій			
7	Інший операційний дохід			
8	Усього доходів			
9	Загальноадміністративні витрати			
10	Витрати на персонал			
11	Прибуток від операцій			
12	Чисті витрати на формування резервів			
13	Прибуток до оподаткування			
14	Податок на прибуток			
15	Прибуток після оподаткування			
16	Непередбачені доходи/витрати			
17	Чистий прибуток/ збиток банку			
18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)			
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)			
Голова Правління Головний бухгалтер		Паливода К.В. Малога М.О.		

ФІНАНСОВА ЗВІТІСТЬ ВАТ АКБ «АВТОКРАЗБАНК»				
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ				
	станом на 01.10.03	станом на 01.10.02		
Чистий процентний дохід	5024,2	1905,5	Кошти в інших банках	23 665,0 23 887,3
Чистий комісійний дохід	2412,5	3404,1	Цінні папери на продаж	10 992,0 10 028,1
Дивідендний дохід	0,2	52,2	Кредити та заборгованість клієнтів	28 604,5 57 845,3
Чистий торговельний дохід	686,0	370,4	Інвестиційні цінні папери	5 298,1 9 648,9
Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній та дочірніх установ	150,0
Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0	0	Основні засоби та нематеріальні активи	6 218,4 7 373,4
Інший операційний дохід	78,4	11,9	Нараховані доходи до отримання	185,6 463,7
Усього доходів	8201,3	5744,1	Інші активи	3 532,3 1 430,1
Загальноадміністративні витрати	-2945,6	-2039,8	УСЬОГО АКТИВІВ	88 082,1 129 537,8
Витрати на персонал	-2481,6	-1711,7	ЗОВОВ'ЯЗАННЯ	
Прибуток від операцій	2774,1	1992,6	Кошти банків	2 116,5 11 066,1
Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-1408,4	-844,6	Кошти клієнтів	47 002,7 74 584,3
Прибуток до оподаткування	1365,7	1148,0	Інші депозити	-
Податок на прибуток	-170,8	-112,8	Боргові цінні папери, емітовані банком	4 200,0
Прибуток після оподаткування	1194,9	1035,2	Нараховані витрати до сплати	467,6 638,3
Непередбачені доходи/витрати	0,0	0,0	Інші зобов'язання	3 604,3 3 714,5
Чистий прибуток/збиток банку	1194,9	1035,2	УСЬОГО ЗОВОВ'ЯЗАНЬ	57 391,1 90 003,2
Чистий прибуток на одну просту акцію			ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	
Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію			Статутний капітал	23 921,2 31 570,0
АКТИВИ			Емісійні різниці	1 525,4 1 525,4
БАЛАНСОВИЙ ЗВІТ		(тис. грн.)	Резерви	286,5 521,2
	станом на 01.01.03	станом на 01.10.03	Переоцінка основних засобів	1 287,1 1 287,1
Кошти та залишки в НБУ	9 586,2	18 711,0	Результат поточного року	2 347,6 1 194,9
			Нерозподілений прибуток	1 323,2 3 436,0
			Усього власного капіталу	30 691,0 39 534,6
			УСЬОГО ПАСИВІВ	88 082,1 129 537,8
Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках"				
Найменування статті	станом на 01.10.03	станом на 01.01.03	Зміни після дати останньої річної звітності (+;-)	
Гарантії, що надані клієнтам	33,3	33,3	-	
Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	8 527,4	2 541,1	5 986,3	
Надана застава	-	2 012,7	-2 012,7	
Цінні папери та матеріальні цінності клієнтів у довірчому управлінні	19 370,2	22 413,2	-3 043,0	
Усього	27 930,9	27 000,3	930,6	
Голова Правління Головний бухгалтер			М.Г. Шербак Р.А. Колісник	

ОГОЛОШЕННЯ

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ АКБ «Альянс» за III квартал 2003 р.

Звіт про фінансові результати за III квартал 2003 р.
АКБ "Альянс" м. Київ, пр-т Відрадний, 73.

Найменування статті	(тис. грн.)	
	01.10. 2003 р.	01.01. 2002 р.
Чистий процентний дохід	1739	2470
Чистий комісійний дохід	312	422
Чистий торговельний дохід	135	(28)
Інший операційний дохід	6	38
Усього доходів	2192	2902
Загальноадміністративні витрати	(959)	(1042)
Витрати на персонал	(556)	(529)

Баланс за III квартал 2003 р.
АКБ "Альянс" м. Київ, пр-т Відрадний, 73.

Найменування статті	(тис. грн.)	
	01.10. 2003	01.01. 2003
АКТИВИ		
Грошові кошти та залишки в НБУ	4520	2122
Кошти в інших банках	3153	2598
Кредити та заборгованість клієнтів	17516	21362
Основні засоби та нематеріальні активи	405	510
Нараховані доходи до отримання	407	503
Інші активи	220	158
Усього активів	26221	27253
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
Кошти клієнтів	7897	9392
Нараховані витрати до сплати	33	202
Інші зобов'язання	12	8
Усього зобов'язань	7942	9602

Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" за III квартал 2003 р.
АКБ "Альянс" м. Київ, пр-т Відрадний, 73.

Найменування статті	(тис. грн.)	
	01.10.2003	01.01.2003
Гарантії, що надані клієнтам	3	0
Сумнівні гарантії та поручительства	0	0
Зобов'язання з кредитування, які надані банкам	0	0
Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	7466	0
Валюта та банківські метали, які куплені, але не отримані	0	0
Сумнівні вимоги за операціями з валютою та банківськими металами	0	0
Сумнівні вимоги за операціями з фінансовими інструментами, крім інструментів валютного обміну	0	0
Надана застава	0	0
Цінні папери та матеріальні цінності клієнтів у довірчому управлінні	0	0
Усього	7469	0
В.о. Голови Правління		Ткаченко О.Б.
В.о. Головного бухгалтера		Могільна Н.Б.

АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ БОРГІВ ТА БАНКРУТСТВА

Спеціалізована юридична фірма.
Правовий захист кредиторів та боржників.
Адреса офісу: вул. Вітряні гори, 10-В, м. Київ.
(044) 462—72—11, 462—72—05, www.debts.com.ua

Господарський суд Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) постановою від 29.08.2003 р. у справі № 7/49-21/121 визнав банкрутом Бібрське споживче товариство (код ЄДРПОУ 01757691, юридична адреса: Львівська область, Перемишлянський район, м. Бібрка, вул. Львівська, 4) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Гула Ярослав Омелянович (Ліцензія АА № 419202 від 16.10.2002., 79005, м. Львів, вул. І. Франка, 9; тел. (0322) 96-54-96).

До відома акціонерів!

АТЗТ фірма «Київінвест»

повідомляє про проведення чергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 5 грудня 2003 року о 15 годині 00 хвилин за адресою: м. Київ, вул. Шусева, 26, Великий Зал.

Початок реєстрації акціонерів о 13 годині.

Порядок денний:

- Затвердження річних результатів діяльності товариства.
- Внесення змін до статутних документів.
- Переобрання членів Спостережної Ради та Ревізійної комісії товариства.

Господарським судом Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) ухвалою від 02.10.2003 р. по справі № 14/142 про визнання БАТ «Очаківська харчосмакова фабрика» банкрутом (код ЄДРПОУ 00376805, юридична адреса: 57500, Миколаївська область, м. Очаків, вул. Ольвійська, 3, р/р 260015050 в МОД АППБ «Аваль», МФО 326182 була порушена справа про банкрутство БАТ «Очаківська харчосмакова фабрика». Розпорядником майна призначено Дуднікову Наталію Георгіївну (ліцензія № 250052, серія АА від 19.11.2001 р.), адреса: м. Миколаїв, вул. Адміральська, 29, кв. 19, тел. 35-90-61.

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня публікації оголошення.

Господарським судом Київської області постановою по справі № 229/196-03 від 16.10.2003 р. визнано банкрутом Приватне підприємство Агрофірму ім. Ватутіна (08450, Київська область, Переяслав-Хмельницький район, с. Мала Каратуть, р/р № 260083091 у Переслав-Хмельницькому Ощадбанку, МФО 320100, код ЄДРПОУ 24881979) і відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначений Зотов Євгеній Володимирович (телефон: 8-267-2-23-30).

Приватне підприємство «Діамант-М», (код ЄДРПОУ 31744028), повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються у двомісячний термін з дати публікації оголошення за адресою: 03124, м. Київ, пров. Радищева, 19. Тел. 476-25-88.

В об'яві про визнання господарчим судом Донецької області банкрутом БАТ «Донецьке АТП 11424» у газеті «Голос України» від 08.09.2003 по справі № 16/267... і далі по змісту.

Постановою Господарського суду Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилианська, 58-б) № 275/26-2002 від 30.09.2003 р. Товариство з обмеженою відповідальністю «Сатурн» (с. Княжичі Броварського р-ну, вул. Шорса, 1, код 23237555, р/р 26007301001036 в АБ «Мрія», МФО 321767) визнано банкрутом.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Дяченко С. В. (Ліцензія № 047796 від 15.10.2001 р.), тел/факс (044) 236-11-77.

Господарський суд Полтавської області порушив справу № 10/200 про банкрутство КСП «Зоря» (Полтавська область, Козельщинський район, с. Приліпка) код ЄДРПОУ 037711382, р/р 26009300141001 в Козельщинському ТВБВ Полтавської дирекції банку «Україна», МФО 331025. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Давиденко Галину Володимирівну (ліцензія № 484 від 31.01.03, м. Кременчук, вул. Карнаухова, 27/3).

БАТ «Універсам № 14»

Повідомляє акціонерів, що чергові загальні збори відбудуться «09» грудня о 18 годині за адресою: м. Київ, вул. Вереснева, 24.

Дата та час реєстрації учасників зборів: «09» грудня 2003 р. з 17.00 до 17.50.

Місце реєстрації акціонерів: м. Київ, вул. Вереснева, 24.

Порядок денний:

- Звіт правління БАТ «Універсам № 14» про господарську діяльність за 2002 р. та 1-е півріччя 2003 р.
- Звіт та висновки ревізійної комісії по звіту за 2002 рік.
- Затвердження результатів діяльності за 2002 р., розподіл прибутку за 2002 рік, та затвердження планового нормативу відрахувань до фонду дивідендів за 2003 рік.
- Про переобрання Голови та членів Спостережної ради.
- Про збільшення розміру статутного фонду БАТ.
- Про зміну назви БАТ.

Для участі в зборах потрібно мати при собі:

- документ, що посвідчує особу акціонера чи його представника;
  - доручення на право участі у зборах (для представників юридичних та фізичних осіб).
- Телефони для довідок: емітент 566-01-63; реєстратор 268-94-73.

Інформація до п. 5 порядку денного:

- Статутний фонд збільшується для розширення виробництва, збільшення статутного фонду здійснюється шляхом випуску нових акцій існуючої номінальної вартості.
- Заплановано збільшити статутний фонд на 260000,00 (двісті тисяч) грн.
- Проект змін до статуту БАТ: Внести зміни до статті 5.1., виклавши її в такій редакції: «Розмір статутного фонду становить 481584 (чотириста вісімдесят одна тисяча п'ятсот вісімдесят чотири) грн.» Внести зміни до ст. 5.2. Статуту та викласти її в такій редакції: «Статутний фонд поділений на 1926336 (один мільйон дев'ятсот двадцять шість тисяч триста тридцять шість) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 (двадцять п'ять коп.) кожна».
- Додатково випускається 1040000 (один мільйон сорок тисяч) штук простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 (двадцять п'ять коп) грн. кожна на загальну номінальну вартість 260000,00 (двісті шістдесят тисяч) грн.
- Відомостей про нову номінальну вартість немає у зв'язку зі збільшенням розміру статутного фонду товариства шляхом збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості.
- Акціонери мають переважне право придбання акцій у порядку, передбаченому чинним законодавством і статутними документами БАТ.
- Порядок і терміни розподілу акцій серед акціонерів будуть визначені загальними зборами акціонерів.
- У разі збитків, пов'язаних зі зміною статутного фонду, рішення про порядок їхнього відшкодування прийматимуть загальні збори акціонерів.
- Затвердити інформацію про випуск акцій для комісії по цінним паперам та фондового ринку.

В об'яві надрукованій у газеті «Голос України» № 183 (3183) від 30 вересня 2003 р. про порушення справи про банкрутство прийнято рішення Господарським судом Миколаївської області (54001, вул. Адміральська, 22) рішення від 16 вересня 2003 р. потрібно читати:

«ОАО по виробництву продтоварів «Нектар», м. Миколаїв код ЄДРПОУ 05467731»

Господарським судом Хмельницької області порушено справу № 2/210-Б про банкрутство Хмельницької колективної виробничо-благодійної фірми «Авіа» Хмельницького обласного фонду «Соціальний захист та реабілітація інвалідів», м. Хмельницький, пр. Миру, 76/3, код ЗКПО 23834311, рахунок 26001331, Хмельницька обласна дирекція АППБ «Аваль», розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Клименка Андрія Володимировича (адреса: м. Хмельницький, вул. Довженка, 3, кв. 5, ліцензія Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції України серія АА № 487836 від 16.05.2003 р.).

Господарським судом Одеської області (65032, м. Одеса, пр. Шевченка, 4) за заявою Березівської МДП та Управлінням Пенсійного фонду України в Березівському районі Одеської області порушено справу про банкрутство № 24/106-03-4139 ТОВ ім. Чапаєва (67362, Одеська область, Березівський район, с. Петрівка, код ЄДРПОУ 30747585, розрахункових рахунків немає).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Бойчука О. М., ліцензія АА № 250424 від 29.03.2002 р. Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня подання оголошення.

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) ухвалою від 18.07.2003 року порушив справу № Б-13/235 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Калушка автобаза» (77300, м. Калуш Івано-Франківської області, вул. Литвина, 13, код ЄДРПОУ 01268673), та призначив розпорядником майна Мазура Віталія Володимировича, ліцензія № 249921 від 19.10.2001 р. Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ АКБ "Національний кредит" за III квартал 2003 р.

м. Київ, вул. Тургенєвська, 52/58

Баланс за III квартал 2003 р.

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.)	
		На 01. 10.03р.	На 01. 01.03р.
АКТИВИ			
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	36263	21881
2	Кошти в інших банках	5552	7093
3	Кредити та заборгованість клієнтів	167908	136858
4	Інвестиційні цінні папери	2402	3
5	Основні засоби та нематеріальні активи	6244	5649
6	Нараховані доходи до отримання	65	229
7	Інші активи	2259	649
Усього активів	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	220693	172362
9	Кошти банків	533	2000
10	Кошти клієнтів	174415	131292
11	Нараховані витрати до сплати	526	362
12	Інші зобов'язання	3204	8377
Усього зобов'язань	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	178678	142031
14	Статутний капітал	20085	10085
15	Акції, викуплені в акціонерів	(100)	(11)
16	Резерви та фонди банку	1554	1414
17	Результат минулих років	18703	16033
18	Прибуток звітного року, що очікує затвердження	0	5665
19	Збиток звітного року, що очікує затвердження	0	(2855)
20	Результат поточного року	1773	0
Усього власного капіталу	Усього пасивів	42015	30331
21	22	220693	172362

Звіт про фінансові результати за III квартал 2003 р.

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.)	
		На 01.10.03р.	На 01.07.02р.
1	Чистий процентний дохід	15224	16329
2	Чистий комісійний дохід	9030	8750

3	Чистий торговельний дохід	750	733
4	Інший операційний дохід	259	125
5	Усього доходів	25263	25937
6	Загальноадміністративні витрати	(8365)	(6969)
7	Витрати на персонал	(10665)	(10261)
8	Прибуток від операцій	6233	8707
9	Чисті витрати на формування резервів	(1337)	(867)
10	Прибуток до оподаткування	4896	7840
11	Податок на прибуток	(3123)	(2317)
12	Прибуток після оподаткування	1773	5523
13	Чистий прибуток / збиток банку	1773	5523

Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" за III квартал 2003 р.

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.)	
		На 01.10.03р.	На 01.01.03р.
1	Гарантії, що надані клієнтам	324	640
2	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	15051	40
3	Надана застава	1066	0
4	Усього	16441	680
			+15761

Даних по примітці "Рахунки довірчого управління" за III квартал 2003 року немає.

Голова Правління банку	Г.М. Мелепа
Головний бухгалтер	В.М. Ткаченко

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ БАТ "УБРП" за III квартал 2003 р.

Баланс за III квартал 2003 р. БАТ "УБРП" м. Київ

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.)	
		На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінансового року
АКТИВИ			
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	8043	18145
2	Кошти в інших банках	26168	34434
3	Кредити та заборгованість клієнтів	185197	86008
4	Інвестиційні цінні папери	0	6
5	Основні засоби та нематеріальні активи	3396	462
6	Нараховані доходи до отримання	1638	818
7	Інші активи	1405	882
Усього активів	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	225847	140755
12	Кошти банків	33137	18829
13	Кошти клієнтів	148063	78930
16	Нараховані витрати до сплати	602	284
17	Інші зобов'язання	2047	774
Усього зобов'язань	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	183849	98817
19	Статутний капітал	41000	41000
23	Резерви	366	361
25	Результат минулих років	553	478
26	Прибуток минулого року, що очікує затвердження	0	99
29	Результат поточного року	79	0
Усього власного капіталу	Усього пасивів	41998	41938
30	31	225847	140755

Звіт про фінансові результати за III квартал 2003 р.

Звіт про фінансові результати за III квартал 2003 р.
БАТ "УБРП" м. Київ.

1	Чистий процентний дохід	8682	4820
2	Чистий комісійний дохід	1181	399

4	Чистий торговельний дохід	1271	614
7	Інший операційний дохід	97	10
8	Усього доходів	11231	5843
9	Загальноадміністративні витрати	(3821)	(2510)
10	Витрати на персонал	(948)	(581)
11	Прибуток від операцій	6462	2752
12	Чисті витрати на формування резервів	(6326)	(2521)
13	Прибуток до оподаткування	136	231
14	Податок на прибуток	(57)	(151)
15	Прибуток після оподаткування	79	80
17	Чистий прибуток / збиток банку	79	80
18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,0019	
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,0019	

Голова Правління
Головний бухгалтер

Матузенко Г.В.
Скляренко Т.В.

Примітка "Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках" за III квартал 2003 р.

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.)	
		На звітну дату поточного кварталу	На кінець попереднього фінансового року
1	Гарантії, що надані клієнтам	12688	2016
4	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	9993	809
8	Надана застава	24213	3000
Усього	Усього	46894	5825
			+1069

У зв'язку з відсутністю даних у примітці "Рахунки довірчого управління" зазначена примітка не надається.

Голова Правління Головний бухгалтер	Матузенко Г.В. Скляренко Т.В.

Трибуни — найчутливіший «барометр»

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 12-й тур.

«Динамо» — «Іллічівець». 2:0. 2 700 глядачів. Голи: Лeko, 67, Гусев, 90.

«Борисфен» — «Волинь». 1:0. 1 500. Анненков, 86. На 82-й хвилині з поля вилучено лучанина Панаса (два попередження).

«Зірка» — «Ворскла-Нафтогаз». 0:1. 2 500. Ідахор, 65. На 83-й хвилині з поля вилучено полтавця Омоко (два попередження).

«Карпати» — «Таврія». 1:0. 3 500. Кабанов, 80.

«Металург» Зп — «Чорноморець». 2:2. 3 500. Годін, 32, Целих, 80 — Балабанов, 9, Кирлик, 12. З поля вилучено одесита Білозора (61, два попередження) та запоріжця Вишевича (64, два попередження).

«Дніпро» — «Арсенал». 0:0. 4 500.

«Оболонь» — «Металург» Д. 2:1. 2 500. Міщенко, 33, Мазуренко, 89 — Деметрадзе, 45.

«Шахтар» — «Кривбас». 0:0. 6 000.

	В	Н	П	М	О
Шахтар	10	2	0	27	— 8 32
Динамо	9	2	1	29	— 9 29
Дніпро	8	1	3	24	— 10 25
Мета-лург Д	7	4	1	22	— 10 25
Чорноморець	4	6	2	17	— 16 18
Арсенал	4	3	5	14	— 15 15
Оболонь	4	3	5	12	— 16 15
Борисфен	4	3	5	8	— 12 15
Іллічівець	3	6	3	14	— 15 15
Ворскла	3	5	4	8	— 16 14

Як повідомили з комітету ФФУ зі зв'язків із громадськістю та ЗМІ, в Києві відбулася одноденна міжнародна науково-практична конференція «Теоретичні і методичні основи тренування юних футболістів». У заході брали участь президент ФФУ, народний депутат Григорій Суркіс і керівник технічного комітету УЄФА, доктор Джозеф Венглюш. Конференцію проведено з ініціативи української сторони. Її мета — підвищення рівня підготовки українських фахівців дитячо-юнацького футболу.

Григорій Суркіс, виступаючи перед присутніми, окреслив пріоритетні напрями роботи федерації, спрямовані на поліпшення

Карпати	3	3	6	12	— 16 12
Мета-лург Зп	3	3	6	11	— 17 12
Кривбас	2	5	5	8	— 15 11
Волинь	2	2	8	9	— 21 8
Таврія	1	4	7	5	— 14 7
Зірка	1	4	7	6	— 16 7

Сумні мотиви виступів донецьких клубів на євроарені перекинулися певною мірою і на внутрішній чемпіонат. «Металург» програв у Києві «Оболоні», яка в нинішньому чемпіонаті виступає як ніколи збірано. А «Шахтар» удома не зміг зламати опір «Кривбасу». Володимир Мунтян знайшов саме ті слова, котрі запали в душі гравців його команди так, що вони вистояли під шаленим тиском віце-чемпіона країни.

До речі, давно вже на матчах «Шахтаря» в Донецьку не збиралося так мало глядачів. Либонь, вболівальники дуже образилися на свого «Шахтаря» за провальні виступи на міжнародній арені.

Не змогли дібрати дніпропетровці ключів до «замка» під назвою «Арсенал» (Київ). Кияни також добре підготувалися і успішно чинили опір активним господарям і цілком заслужено поїхали з Дніпропетровська з очком.

А от на гру «Динамо» цікаво було подивитися насамперед крізь призму його поєдинку в Лізі чемпіонів проти лондонського «Арсеналу». Особливо вишуканістю дії нашого чемпіона не відзначалися. Однак за

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

динамівців заступився наставник ... мариупольців Микола Павлов. Він запитав мене: «Скажи, а як їм налаштуватися на гру з нами, тримаючи в голові зустріч з лондонцями?». Хоча можна було б відповісти Миколі Петровичу черговою фразою про обов'язки професіоналів. Але, хай там що, кияни добре розім'ялися.

— На якість показаної сьогодні гри вплинуло кілька чинників, — сказав **Олексій Михайличенко**. — По-перше, більшість наших футболістів, котрі брали участь у матчі, тривалий час не мали ігрової практики. Від цього потерпала зіграність. По-друге, ми поступилися суперникові в мотивації, в налаштованості на гострі дії. Особливо це було помітно в першому таймі. Тут і наша мала провина, бо наші

слова не дійшли до гравців. Справді, впливали і думки про матч в Лізі чемпіонів. А сукупність згаданих причин примусила нас зійти на манівці бажаного нами напряму гри. Втім, головне, що здобуто три очки. І з почуттям виконаного обов'язку ми цілком зосередилися на наступному матчі з «Арсеналом»...

Результати матчів у національних чемпіонатах команд — суперників наших клубів у єврокубках: «Арсенал» (Лондон) — «Челсі» (Лондон). 2:1. «Брешиа» — «Інтер» (Мілан). 2:2. Стало відомо, що власники «Інтера» звільнили з посади тренера Ектора Купера. Поділюють, що його замінять колишній наставник «Мілана» Альберто Дзакероні. «Локомотив» (Москва) — «Шинник» (Ярославль). 6:1. «Вартекс» — «Динамо» (Загреб). 0:2.

Першість України. Перша ліга. 13-й тур. ЦСКА — «Спартак» І-Ф. 0:2. «Закарпаття» — «Полісся». 1:0. «Нафком-Академія» — «Зоря». 4:1. «Миколаїв» — «Спартак» С. 0:1. «Шахтар-2» — «Металіст». 0:1. «Нафтовик» — «Нива». 2:1. «Сталь» — «Карпати-2». 3:1. Лідирують: «Металіст» — 29 очок, «Закарпаття» — 25, «Сталь», «Спартак» І-Ф — по 24, «Динамо-2», «Спартак» С — по 20.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ. На знімку: динамівець Горан Гавранчич.

три роки ліцензії ФФУ одержали 511 тренерів, які працюють у дитячо-юнацькому футболі.

Президент ФФУ повідомив, що вісім тисяч учителів фізичної культури загальноосвітніх шкіл країни завершать цього року перепідготовку в рамках програми уроку футболу у школах, організовану ФФУ спільно з Міністерством освіти і науки України.

На думку пана Венглюша, такі заходи з участю представників УЄФА дадуть змогу розширити досвід вітчизняних спеціалістів різних напрямів. Він зауважив, що рішення УЄФА провести в Києві 5 та 6 листопада 2003 року засідання свого виконкому — ще одне свідчення того, що «Європейська футбольна асоціація всебічно підтримує і визнає Україну як справді футбольну державу з багатьма традиціями».

Буде і в Києві льодове свято

Фото Володимира РЕПІКА

Фігурне катання. Олімпійський чемпіон Альбервілла Віктор Петренко представить українській публіці «Льодове шоу». У великому спортивному святі, що відбудеться 13—14 грудня у Київському палаці спорту, окрім нашого славетного земляка, візьмуть участь переможці олімпійських ігор та чемпіонатів світу Артур Дмитрієв і Оксана Казакова, Анжеліка Крилова

та Олег Овсянников, Марія Бутирська, Філіп Канделоро та інші.

«Льодове шоу» вже протягом 35 років проводиться у Західній Європі та США, а українські шанувальники фігурного катання зможуть побачити це захопливе видовище завдяки підтримці Національного олімпійського комітету України, Федерації фігурного катання України та «Гала-радіо».

«Це — не змагання з фігурного катання, а розважальний вечір, вистава, яку ще не бачили в Україні, комбінація світла, звуку і захопливого дійства фігуристів на льоду», — сказав на прес-конференції у Києві Віктор Петренко. За його словами, підготовка до проведення «Льодового шоу» в Україні тривала два роки.

Віктор запросив до Києва своїх друзів та колег, з якими вже протягом десяти років працює

у різноманітних професійних шоу на льоду в Америці, Європі та Азії. Однак метою дійства в Київському палаці спорту, на думку відомого українського фігуриста, має стати популяризація в Україні одного з найелегантніших видів спорту, пропаганда олімпійських ідей та здорового способу життя.

Заступник голови Держкомспорту України Андрій Власков висловив впевненість, що показане Віктором Петренко шоу на льоду стане спортивною окрасою цього року. «Однак шкода, що ми не можемо провести таке дійство в Одесі, Харкові, Дніпропетровську, — відзначив президент Федерації фігурного катання України Володимир Мельниченко. — Сподіваємося, що ця подія приверне увагу до стану спортивних баз, льодових ковзанок, які перебувають у дуже плачевному стані».

Про те, що українське фігурне катання нині переживає не найкращі часи, свідчить і те, що олімпійський чемпіон, колишній одесит Віктор Петренко протягом останніх 16 років живе і працює у США. Там він виступає у шоу «Чемпіони на льоду», бере участь у професіональних змаганнях фігуристів, що проходять у різних країнах світу. Однак про своїх земляків Віктор не забуває. Він веде активну благодійницьку діяльність. Скажімо, нещодавно спільно з фондом «Діти Чорнобиля» він зібрав під час проведення льодових шоу у США майже 130 тисяч доларів, які буде передано Одеській дитячій обласній лікарні на придбання нової медичної апаратури.

Юліана ШЕВЧУК. На знімку: Віктор Петренко.

ЗВІДУСІЛЬ

■ Олімпізм

Президент НОК України Віктор Янукович підписав запрошення МОК на участь в Іграх в Афінах. Президент МОК пан Рогге розіслав такі листи-запрошення у 220 країн світу. Україна офіційно підтвердила свою участь в Афінах-2004.

Віктор Янукович порушив ще низку важливих моментів. Зокрема, треба поліпшити процес надходження небюджетних грошей. На сьогодні таких коштів є шість мільйонів гривень. Але реально потрібно у кілька разів більше. А ще потрібно ратифікувати вступ України до конвенції ВАДА. Це питання у найближчому майбутньому вирішить Верховна Рада. Нарешті, необхідно гідно зустріти олімпійський вогонь, який побуває в Україні наступного року.

■ Бокс

Гамбург (Німеччина). Український боксер Сергій Дзинзирук (24-0, 16КО) у напівсередній категорії (до 69,855 кг) переміг технічним нокаутутом у сьомому раунді досвідченого аргентинця Арієля Чавеса (Ariel Chaves, 44-9-1 20КО). У цьому двобої Сергій захищав титул інтерконтинентального чемпіона за версією WBO.

■ Гандбол

Запорізький «Мотор» вийшов до наступного етапу жіночої Ліги чемпіонів. За сумою двох матчів українці переграли французький «Безансон». Нашій команді треба було ліквідувати дефіцит у чотири м'ячі, що утворився після першої зустрічі. І наші дівчата блискуче впоралися із нелегким завданням. Перемога — 27:21!

Бездоганно відстояла на останньому рубежі оборони воротар «Мотора» Лариса Заспа, котра відбила 17(!) кидків. Олена Резнір закинула вісім м'ячів — найбільше у складі господарок зустрічі.

■ Змагання силачів

Збірна України виграла командний чемпіонат світу, котрий відбувся на карибському острові Сен-Мартен. У фіналі змагань українці з рахунком 5:2 перемогли німецьких силачів. Найсильнішими людьми планети стали: львів'янин Василь Вирас-тюк, Ігор Педан з Черкас, харків'янин Михайло Старов і Микола Мельников із Макіївки.

■ Хокей

Континентальний кубок. Другий етап. Зволен (Словаччина). «Сокіл» (Україна, Київ) — «Юкуріт» (Фінляндія). 1:2. «Сокіл» — «Зволен» (Словаччина). 4:0. «Сокіл» — ХК «Рига-2000» (Латвія). 7:2. Інтрига зберігалася до останнього дня. Кривдник «Сокола» — фінський клуб — у другому турі зіграв внічию з рижанами — 1:1. Але в третьому поєдинку переміг на диво слабкий склад «Зволен» (екс- і віце-чемпіон Словаччини) — 5:0. У підсумку «Юкуріт» (до речі, представник не вищого, а першого дивізіону чемпіонату Фінляндії) набрав 5 очок і піде далі, «Сокіл» — 4, «Зволен» — 2, ХК «Рига-2000» — 1.

Однак і такий результат киян можна розцінювати як позитивний. Вони у процесі турніру демонстрували бійцівську якість. А ті серед них, хто виступає за національну збірну країни, отримали досить пристойну ігрову практику на міжнародному рівні.

■ Футбол

Ми вже оперативно повідомили про те, що суперником «Дніпра» у другому раунді розіграшу Кубка УЄФА буде всім добре знайоме загребське «Динамо». А тепер пропонуємо всі пари, котрі визначилися минулої п'ятниці: «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд) — «Сошо» (Франція), «Манчестер Сіті» (Англія) — «Гроцлін» (Польща), «Барселона» (Іспанія) — «Паніоніос» (Греція), «Бенфіка» (Португалія) — «Мельде» (Норвегія), «Славія» (Чехія) — «Левський» (Болгарія), «Русенборг» (Норвегія) — «Црвена Звезда» (Сербія), «Валенсія» (Іспанія) — «Маккабі» (Ізраїль, Хайфа), «Спартак» (Росія) — «Динамо» (Румунія), «Газіантепспор» (Туреччина) — «Ланс» (Франція), «Брондбю» (Данія) — «Шальке-04» (Німеччина), «Аріс» (Греція) — «Перуджа» (Італія), «Утрехт» (Нідерланди) — «Осер» (Франція), «Стяуа» (Румунія) — «Ліверпуль» (Англія), «Валеренга» (Норвегія) — «Вісла» (Польща), ПАОК (Греція) — «Дебрецен» (Угорщина), ФК «Копенгаген» (Данія) — «Мальорка» (Іспанія), «Парма» (Італія) — «Зальцбург» (Австрія), «Гайдук» (Хорватія) — «Рома» (Італія), «Генчлербірлігі» (Туреччина) — «Спортинг» (Португалія), «Торпедо» (Росія) — «Вільярреал» (Іспанія), «Фейєноорд» (Нідерланди) — «Телліце» (Чехія), «Бордо» (Франція) — «Гартс» (Шотландія). Матчі відбудуться 6 і 27 листопада.

ФОТОФАКТ

Фото Юрія ВЕНГЕРША

Другу молодість переживає центровий збірної України Олександр Окунський, котрий виступає в грецькому клубі ПАОК.

Екватор з третього разу

Завісу таємничості відкрили автори українського мюзиклу «Екватор», про який «Голос України» вже розповідав нашим читачам. На презентації проєкту глядачі побачили кілька уривків з нового мюзиклу, прем'єра котрого відбудеться незабаром. Враження дивовижне! Здається, ці хлопці й дівчата заткнули за пояс багатьох зірок естради. Автори «Екватору» кажуть: щоб відчутти увесь смак нового шоу, треба подивитися його трічі. Здається, я клюнула на цей піар-крок — романтичну історію мандрів Миклухо-Маклая хочеться подивитися ще раз.

Ірина БУЛАНЕНКО.

цього

21 ЖОВТНЯ

■ 1833 р. Народився шведський інженер та винахідник Альфред Нобель. Заснував найпрестижнішу на сьогодні премію, названу його іменем. ■ 1875 р. У Києві відкрито найбільшу тоді в місті Олександрівську лікарню (у радянські часи — Жовтнева). ■ 1897 р. У Миколаєві розпочав роботу Чорноморський суднобудівний завод. ■ 1964 р. Помер Григорій Верьовка, організатор і багаторічний керівник Українського народного хору. ■ 1967 р. Радянський космічний апарат «Венера-4» здійснив м'яку посадку на Венері.

НОВИНКА

Подарунок для філателістів

Запорізька дирекція УДППЗ «Укрпошта» випустила поштову марку, присвячену козацькому регіону. Її вартість — 45 копійок. Філателістам знайти новинку буде нескладно, оскільки тираж марки — 250 тисяч екземплярів.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорожжя.

ЗНАЙ НАШИХ!

Тріумф а капела

Нещодавно Чернівці тішилися успіхом своєї маленької землячки Людмили Варгоцької, якій вдалося зробити те, чого не зміг досягти Олександр Пономарьов — перемогти у конкурсі Євробачення. І хоча турнір дитячий, конкуренція була по-дорослому жорстка. Тим почесніше здобуття другого місця. І ось звістка про ще одну перемогу: на фестивалі «Веспремські ігри», що відбувся в Угорщині, чарівна буковинка посіла перше місце. У Веспремі Людмилі запам'яталися доброзичливе ставлення, атмосфера уваги й турботи. З-поміж декількох міжнародних турнірів, на яких вона побувала, Веспрем вигідно вирізнявся хорошою організацією. Проте у фіналі чернівчанка пережила справжній шок. На гала-концерті в Будапешті через недбалість звукорежисера їй довелося проспівати куплет без музичного супроводу. Прикра несподіванка стала тріумфом юної співачки — зал аплодував стоячи і довго не відпускав її зі сцени.

Сергій СУЛИМА.

Чернівці.

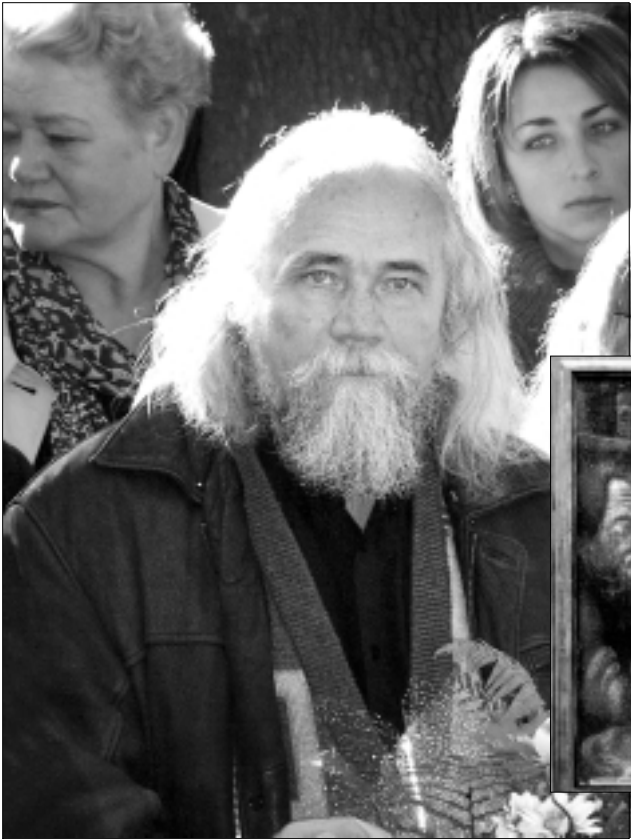

Ескізи з підтекстом

У Донецькому краєзнавчому музеї відкрилася виставка «Татування в радянських тюрмах». Попри специфічність теми, від бажаючих ознайомитися із експозицією немає відбою. Автор колекції — колишній співробітник НКВС-МВС Дансінг Болдаєв, який багато років замальовував найцікавіші «шедеври» тюремного живопису. Ескізи — їх виявилось близько тисячі — правоохоронець тривалий час зберігав у таємниці. А тепер підприємливі організатори виставки вирішили скопіювати зразки тату і показати відвідувачам музею. Коментарі до експонатів — такий собі «лікнеп» для недосвідчених: кожна літера і кожне зображення мають особливий підтекст. Тому дослідники тюремних наколок радять обережно наслідувати моду на тату і не обирати символи, знайомі кожному зекові.

Ліна КУЦЬ.

Фото Олександра КРЕМКА (Українформ).

У Миколаєві відкрито ювілейну виставку заслуженого художника України, лауреата Шевченківської премії Андрія Антонюка з нагоди його 60-річчя.

На знімку: майстер пензля Андрій Антонюк.

ВИСТАВКИ

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Анатолій ГОРЛОВ, Іван ІЛЛЯШ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311194.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року. Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. ☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos